

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Oberdoba
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, od 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abn. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 186 (12.511)

Trst, petek, 8. avgusta 1

TRST
Ul. Montecchi 6 559
(linije)

OSREDNJA KNJIZN
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE
66001 KOPER

7096 AA

primorski dnevnik

Medtem ko se razprava o zaupnici počasi bliža koncu Negodovanje demokristjanskih poslancev zaradi načina rešitve vladne krize

Minucci (KPI): »Gre samo za slabo fotokopijo prejšnje vlade«

Kako o Slovencih v razpravi

RIM — V parlamentarni razpravi o zaupnici drugi Craxijevi vladi je odjeknila tudi manjšinska problematika, ki je kot znano, prvič po tolikih letih, spet našla mesto v vladnem programu. O odprtih vprašanjih Slovencev v Italiji je na kratko spregovoril senator Fosson, predstavnik stranke Unione valdotaine, ki je pozval novo vlado, naj čimprej izdela in predloži parlamentu zakonski osnutek za zaščito naše manjšine, kot sta se večkrat obvezala ministrski predsednik in minister za odnose z deželami Vizini. Senator Fosson je s kolegi Južnotirolske ljudske stranke Fontanarijem podpisal zakonski predlog Slovenske skupnosti, ki je skupno z osnutki drugih strank že od začetka zakonodaje predmet razprave v senatni komisiji za ustavna vprašanja.

O zaščitnem zakonu za jezikovne skupnosti in ogrožene jezike pa je tekla včeraj dopoldne razprava v poslanski zbornici. Vprašanje je sprožil poslanec francoske skupnosti v Do-

lini Aoste Dujany, ki je po eni strani izrazil zmerno zadovoljstvo, da se je vladna večina (čeprav precej površno) vendarle spomnila manjšin, po drugi pa obžaloval, da normativ ni še našel mesta na dnevnem redu zbornice. Omenjeni okvirni osnutek je že pred enim letom odobrila poslanska komisija za ustavna vprašanja, od tedaj pa se načelniki skupin niso še sporazumeli za njegovo vključitev na dnevni red plenarne skupščine. Za temi proceduralnimi težavami se skrivajo vprašanja politične narave, predvsem pa razhajanja znotraj petstrankarske večine, ki ne more najti skupnega jezika za odobritev tega zakona.

Poslanec Dujany je poudaril, da bo po poletnem preporu spet uradno zahteval, naj zbornica vključi ta zakon na jesenski dnevi red zasedanja, za kar se je zavzel tudi komunist Baracetti, ki se tudi znotraj partije že dolgo časa vztrajno bori, da bi ta pre-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

RIM — Razprava o zaupnici drugi Craxijevi vladi se je včeraj, kot do- loča ustava, preselila v poslansko zbornico z utrujenim ponavljanjem stališč, ki so prišla do izraza že v prejšnji veji parlamenta, čeprav so bili nekateri poudarki, predvsem glede na značajne značilnosti nekaterih govornikov, drugačni. Tako so komunisti, kot sicer tudi druge opozicijske stranke, ponovili svoje kritike v zvezi z rešitvijo krize, medtem ko so predstavniki vseh petih vladnih strank potrdili podporo novemu kabinetu. Vse se je odvijalo v napol prazni in naveličani dvorani. Zanimanje so vzbudili samo predstavniki največjih strank in liberalcev Battistuzzi, ki je izkoristil priložnost, da je, navezujoč se na poročilo ministra za pravosodje o stanju v zaporih, ponovil stališče svoje stranke proti amnestiji.

Podpredsednik komunistične skupine Minucci je označil to Craxijevo vlado kot »slabo fotokopijo prejšnje vlade« s programom, ki je dober za vse sezone, tako za sedanje, kot tudi za bodočo vlado. Nato je v skladu z linijo svoje stranke povabil vse »ljudi dobre volje« znotraj večine na

»srečanje o skupnih vprašanjih«. Takoj mu je odgovoril socialist Lagorio, ki je prvič posegel v svojstvu načelnika skupine. Socialistična skupna se je obvezala, da bo »dosledno podpirala« sprejeti program, vendar želi imeti dialog z vsemi političnimi silami, tako z večinskimi, kot tudi s komunistično opozicijo »s katero obstajajo tradicionalna stičišča v vsej državi«. Socialisti priznavajo komunistični partiji, da ni sprožila, niti v najtežjih trenutkih krize, predloga za drugačno vlado, ampak je sestavila program in torej predlog o soočanju o stvarnih vprašanjih. To je po Lagoriovem mnenju novost.

Demokristjanski podtajnik Scotti je bil rahlo polemičen s socialisti. Opozoril je, da postane vodstvo vlade predmet spora ali enostranskih pogledov nujno tudi za krščansko demokracijo, kadar se ponovno postavljajo v diskusijo politično programsko osnovo sporazuma. Ostrejši je bil kandidat za načelnika skupine Martinzolli, ki je v nekem intervjuju dejal, da bi bilo zelo drzno prisegati, da bodo sporazumi spoštovani, o če-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

»Skupina šestih« izdelala konkretne predloge za okrepitev mirovnih prizadevanj SZ in ZDA

IXTAPA — V mehiškem letoviščarskem središču Ixtapi se je včeraj končalo drugo srečanje tako imenovane »Skupine šestih«, ki so jo pred dvema letoma osnovali voditelji šestih večinom neuvrčenih ali nevtralnih držav z namenom, da bi dejavno prispevali k mirovnim in razorožitvenim prizadevanjem na svetovni ravni. Skupino, ki se je prvič sestala lani v New Delhiju, sestavljajo argentinski predsednik Raul Alfonsin, mehiški predsednik Miguel De La Madrid, bivši tanzanijski predsednik Julius Njerere ter predsedniki vlad Indije Radživ Gandhi, Grčije George Papan-dreu in Švedske Ingvar Carlsson.

»Sestali smo se za to, da bi izrazili pravico človeštva do miru in da bi potrdili svojo zavzetost za obvarovanje te pravice.« Tako se začel besedilo deklaracije, ki jo je šesterica državnikov objavila ob koncu dvodnevnih pogovorov. Deklaracija potrjuje vsebino podobnega dokumenta, ki je bil objavljen lani v New Delhiju, posebej pa poziva SZ in ZDA, naj nemudoma obnovijo dialog, ki so ga pri-

čele pred pičlim letom v Ženevi. Šesterica vabi velesili, naj še zlasti zamrzeta jedrske poskuse, kar bi predstavljalo prvi korak k jedrski in vse-spolni razorožitvi.

»Mehiška deklaracija« — tak je na-

slov dokumenta šesterice — poudarja, da države, ki ne razpolagajo z jedrskimi arzenali, ne morejo pristati na to, da bi skupinica velesil sama odločala o usodi vsega sveta. V skladu s to zahtevo se Argentina, Grčija, In-

dija, Mehika, Švedska in Tanzanija predlagajo za posrednike v mirovnih in razorožitvenih prizadevanjih, ki so v teku zlasti med velesilama.

Načrt obsega sedemnajst točk. V njem je govor predvsem o konkretnih postopkih, s katerimi bi šesterica bdel nad spoštovanjem morebitnega ameriško-sovjetskega dogovora o prekinitvi jedrskih poskusov. Gre za pobudo, ki bi lahko imela pomembne posledice. Kot je znano, je 6. avgusta, na dan 41. obletnice atomskega bombardiranja Hirošime, zapadla začasna zamrzitev jedrskih poskusov, ki jo je enostransko proglasila SZ. Prav vabilo iz Ixtape bi lahko odločilno prispevalo k nadaljšanju enostranske zamrzitve in mogoče celo k temu, da bi zamrzitev postala dvostranska.

»Mehiška deklaracija« je v veliki meri namenjena voditeljem obeh velesil, od katerih je pač v prvi vrsti odvisen mir v svetu. Njeni podpisniki pa so k mirovnim prizadevanjem pozvali vse ljudi, kajti mir je univerzalna dobrina, za obvarovanje katere lahko vsakdo nekaj prispeva.

RIM — Nekateri komentatorji so v prejšnjih dneh napisali, da je bila komunistična partija med vladno krizo »popolnoma izven politične igre« ali pa, da je v ključnih trenutkih preveč pasivno in negotovo spremljala potek dogajanj. Zmedena in včasih tudi protislovna stališča, ki so prihajala z osrednjega vodstva KPI, je napisal milanski »Corriere della sera«, so grenko zbegala tudi marsikaterega zvestega aktivista, ki je imel občutek, da so med krizo celo liberalci (približno 2 odst. glasov) več pomenili in odločali kot komunisti, ki lahko računajo na volilno podporo ene tretjine državljanov. Ugotovitev, da je bila partija izven politične igre se nam zdi mogoče prenačljiva in v marsičem tudi neosnovana, medtem ko je doberšen del (tudi naprednega) javnega mnenja imel vtis, da pravzaprav KPI niti sama nima jasnih pojmov, kaj pravzaprav hoče in kaj zahteva. Ti dvomi, ki jih ni razčistilo niti nedavno zasedanje centralnega komiteja, so jasno prišli do izraza že nekaj ur potem, ko je predsednik republike poveril Andreottiju mandat za sestavo nove vlade.

»Stari lisjaki« je namreč takoj potrdil, da bo v primeru dokončnega propada petstrankarske koalicije vseeno poskusil sestaviti vlado in se nato predstavil pred parlament, kjer »bo naredil vse, da se preprečijo predčasne volitve«. Marsikdo je to izjavo tolmačil kot signal Alessandru Natti, da je krščanska demokracija končno pripravljena na politično sodelovanje s komunisti in to samo, da bi potisnila v kot socialiste in posebej njihovega tajnika, ki očitno ne uživa velikih simpatij med voditelji KD in KPI. Andreotti je hočeš nočeš v določenem trenutku postavil v ospredje aktualnost programske vlade, to se pravi načrt, za katerega se že nekaj let močno ogreva KPI, kar je morda pri nekaterih partijskih voditeljih ustvarilo občutek, da KD »stokrat misli resno«. Razvoj dogodkov (Andreottijev neuspeh, mandat Craxiju in obnova vladne koalicije) pa je pokazal, da v resnici ni bilo tako in da je De Mita, kot že večkrat doslej, izkoristil »komunistično kartico« z namenom, da bi spravi v težave Craxija. Za komunistično bazo so bili to trenutki nejasnosti in v marsičem tudi trenutki zbeglosti.

Iz Rima so namreč v tistih urah in v tistih dneh prihajala protislovna stališča z izjavami ter intervjuji tega ali onega voditelja, ki so precej jasno kazali, da je Andreotti marsikoga presenetil tudi znotraj KPI. Nekateri člani direktcije, kot npr. Occhetto v intervjuju za turinski dnevnik »La Stampa«, so bili mnenja, »da ni nikjer zapisano, da morata KPI in PSI sodelovati v vladi«, spet drugi (Lu-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob beneških polemikah o prepovedi »O sole mio«

Po taktu odbornika ali dolarja?

Benetke bodo odlej pele po taktu odbornika Augusta Salvadorija ali po taktu marke in dolarja? To je dilema, ki razburja soparne avgustovske dneve in o kateri se v teh dneh razpisujejo italijanski časopisi.

Polemiko je izzval dinamični beneški odvetnik, ki je bil pred nedavnim izvoljen za odbornika za turizem in ki je v nekaj mesecih »odbornikov« s svojimi pobudami že delno zasenčil sloves drugega znanega krajevnega uradnika, Rimljana Renata Niccolinija (tudi on je bil s svojimi kulturnimi in turističnimi iniciativami večkrat v ospredju poročanj). Salvadori je namreč najprej sklenil, da bo »počel« Benetke in odstranil nič kaj »donosne« turiste v spalnih vrečah, pred nekaj dnevi pa je pozval »gondoljerje«, naj opustijo neapeljske popevke ter naj »vca petičnih obiskovalcev (skupinski izlet z gondolo in serenado velja namreč 25 tisoč lir, če pa hoče biti kdo v gondoli sam, mora odšteti kar 50 tisočakov) meh-

čajo z izvirnimi beneškimi popevkami.

Ceprav so že mimo in pozabljeni časi, ko so se v Venetu pojavili napisi »forza Etna«, je poziv vendarle nekoliko zadisal po provincializmu in zemljepisni nestrpnosti, dasi ga je odbornik skušal prikazati kot »ovrednotenje beneške kulturne dediščine ter glasbenega ročila«. Ali odbornik Salvadori res misli, da bi Benetke zgledale bolj beneške, če bi robustni veslači prepevali »Marietta monta in gondola«, namesto da bi po kanalih odmevala bolj znana »O sole mio«?

Pozivom navzlic pa so se »gondoljerje« že odločili, da bodo prepevali tako kot jim dolar ali marka velevala. Če si bo pač turist zaželel »O sole mio« ali pa »Marechiaro«, ga ni odbornika, ki bi jim lahko vsilil »Marietto«, brez gondole ali z njo. Vprašanje je le, ali res uradniki nimajo pomembnejših vprašanj, s katerimi bi se ukvarjali in polnili sicer soparne ali drugače prazne avgustovske dni? (vt)

Priziv proti zaplembi libijskega premoženja

RIM — Libijska vlada je preko svojega veleposlaništva v Rimu napovedala, da bo v prihodnjih urah vložila priziv zoper sklep italijanskega sodstva, ki je v sredo zamrznilo v raznih italijanskih bankah približno 7 milijard lir libijskega premoženja.

Italijansko sodstvo je sprejelo svoj sklep na podlagi zahtev nekaterih italijanskih podjetij, ki jim libijska podjetja dolgujejo približno 4 milijarde lir. Libijski veleposlanik v Rimu je vso zadevo minimiziral, češ da 7 milijard lir ni pravzaprav nič v skupini italijansko-libijski menjavi, vendar je dodal, da je bil sodni ukrep nepravilen in zgrešen, predvsem zato, ker pogodbe med italijanskimi in libijskimi podjetji predvidevajo vedno, da se mora o morebitnih sporih izreči nevtralno sodišče

Cossiga ob obletnici zavzetja Gorice

GORICA — Obrambni minister Giovanni Spadolini bo danes sodeloval na proslavah 70. obletnice zavzetja Gorice med prvo svetovno vojno. V zvezi s to obletnico je Spadolinija včeraj sprejel predsednik republike Cossiga, ki je obrambnemu ministru izročil poslanico s prošnjo, da jo prebere na današnji manifestaciji. V tej poslanici Cossiga poudarja, da potekajo proslave v duhu miru, solidarnosti in bratstva ter se navezuje na ideale »risorgimenta«, po katerih se je utrdila ideja naroda in združitve vseh Italijanov v enotni državi. »Vendar name-ravamo s komemoracijo žrtev prve svetovne vojne predvsem ovrednotiti nove in naprednejše oblike mirnega in omikanege sožitja med bratskimi narodi v Evropi, ki jih združujejo zgodovinske in kulturne vezi, ki krepko presegajo etnične in jezikovne razlike, katerim je Italija dala in ne bo prenehala dati svoj dobrohotni in prosvetljeni doprinos s konstruktivnim duhom.« je v svoji poslanici še napisal predsednik republike Cossiga.

● KPI

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ciano Lama v intervjuju tedniku »L'Espresso« pa so pritrjevali, »da KPI ne more v vlado s socialisti v opoziciji«. Komunistična gledanja je pozneje razčistil šele sekretar po srečanju s poverjenim predsednikom Craxijem (ostra opozicija obnovljni koaliciji in ostre kritike socializma, v upanju, da bo PSI na kongresu spremenila dosedanja linija), »piko na i« pa je dokončno postavil »edavni centralni komite, ki pa je pomembnejše odločitve glede nadaljnje partijske strategije odložil na september.

Vladna kriza je jasno pokazala, da je programska vlada strateško gledano lahko širokopotezno politično orožje in torej daljnoročni cilj, v neposredni konkretnosti pa so rezultati te politike zelo šibki in se negativno obsestujejo tudi med komunističnim članstvom. KPI mora zato najprej premagati občutek nemoči in zatreti vse tiste tendence (zunanj in notranje), ki bi hotele, da bi glasovi ene tretjine državljanov ostali vedno zamrznjeni v hladilniku, češ da je komunistično vprašanje nerešljivo vprašanje italijanske demokracije. Načrt o programski vladi je treba časovno in stvarno opredeliti ter hkrati jasno povedati, s katerimi silami hoče pravzaprav partija uresničiti ta cilj, ki mora hočeš nočeš postati cilj vse leve, če hoče biti realen. V nasprotnem primeru bo prej ali slej postal utopija. De Mita pa bo pred javnim mnenjem lahko še dalje nemoteno ponavljal, da petstrankarska večina nima konkretnih alternativ.

KPI ni siranka primerna za hladilnik, ampak velika politična in družbena sila, ki mora gledati naprej in se takoj odpreti vloge pasivnega ali nemočnega spremljevalca dogajanj. Kongres v Firencah je nakazal nekatere nove poti, razbil stare in prežveke mite ter postavil v ospredje KPI kot stranko evropske leve. Vse to pa ne sme ostati samo na papirju.

SANDOR TENCE

● Slovenci

NADALJEVANJE S 1. STRANI

dlog vendarle postal zakon. Poslanec KPI je izdelal ta normativ, ki izključuje nemško, francosko in slovensko narodnostno skupnost, skupno s pokojnim socialističnim ministrom Fortunu in z demokristjanom Bressanijem, ki pa se je po izvolitvi za videmskega župana odrekel poslanskemu mestu.

(ST)

● Negodovanje

NADALJEVANJE S 1. STRANI

mer je seveda mislil na zamenjavo v predsedstvu vlade. V krščanski demokraciji obstaja torej vidna nejevolja zaradi rešitve krize in ta nejevolja je prišla jasno do izraza pred sinočnim na razpravi o rešitvi krize, ki se je razvila v okviru demokristjanske skupine v poslanski zbornici. Na tem sestanku ni manjkalo kritik na račun De Mitovega dela ter sta se morala tajnik in Andreotti krepko potruditi, da sta pomirila duhove. Andreotti je moral celo zagotoviti, da med njim in De Mito ni nobenega spora, kajti De Mito so očitali, da je poslal Andreottija na Kviral in ga žrtvoval za Craxija. Kritike so prihajale takorekoč iz vseh strani, kar jasno odraža nezadovoljstvo med demokristjansko bazo.

G. R.

Poročilo komisije za deželna vprašanja

RIM — Medparlamentarna komisija za deželna vprašanja, ki ji predseduje komunistični senator Armando Cossutta, je v prejšnjih dneh, kot smo že poročali, objavila široko raziskavo o odnosih med državo in deželami s posebnim statutom, med katere so uvrstili tudi bocensko in tridentinsko pokrajino. Raziskavo so izdelali na podlagi obiskov komisije ter številnih avdicij s predsedniki deželnih svetov in odborov ter tudi s posameznimi krajevnimi komponentami. Predstavnštvo komisije je kot znano sredi maja obiskalo tudi Furlanijo-Julijsko krajino in se med drugim srečalo s slovensko enotno delegacijo.

Na predstavitvi raziskave, ki je nakazala celo vrsto odprtih problemov v odnosih med centralno in krajevno oblastjo, je spregovorila tudi slovenska senatorka Gerbecva, ki je od vsega začetka članica te komisije. Predstavnica KPI je obrazložila položaj naše manjšine, posebno pa napore za odobritev zakonske zaščite v senatni komisiji za ustavna vprašanja. Podčrtala je tudi, da je treba razlikovati narodne skupnosti od etničnih in jezikovnih skupin, ki so vključene v tako imenovani okvirni zakonski predlog, o katerem bo po poletnih počitnicah tekla razprava v poslanski zbornici. (st)

Cena bencina nespremenjena

RIM — Kljub pocenitvi petroleja na mednarodnem tržišču bo ostala tudi tokrat cena bencina nespremenjena. Tako je sklenila vlada na včerajšnji seji na predlog finančnega ministra Visentinija. Davek na liter bencina se bo povečal za 11,65 lire, kar bo pomenilo, da se bo pritok v državne blagajne povečal za 186 milijard letno. Pač pa se bo plinško olje pocenilo za 12 lir pri litru, kot je sporočil minister za industrijo.

Dejstvo, da je ostala cena bencina nespremenjena je že povzročilo proteste in polemike tako pri petrolejskih družbah, kot pri raznih organizacijah avtomobilistov, ki oporekajo dejstvu, da vlada dosledno privija davčni vijak na bencin.

Na včerajšnji seji je vlada tudi sprejela nekatere ukrepe v zvezi z izplačilom pokojnin bivšim državnim uslužbencem.

Začeli so ga graditi Vzhodni Nemci 13. avgusta 1961

Berlinski zid je po 25 letih še odraz razkosanosti Nemcev

BERLIN — V obeh delih bivšega nemškega glavnega mesta se pripravljajo na manifestacije, s katerimi bodo obeležili 25. obletnico izgradnje berlinskega zidu. Prireditve bodo potekale vzporedno, na njih bodo nastopili najvišji politični predstavniki obeh Nemčij, izražale in potrdile pa bodo razkosanost nemškega naroda, katere je prav berlinski zid najvidnejši simbol.

Berlinski zid so začeli graditi Vzhodni Nemci v nedeljo, 13. avgusta 1961, ob zori. Z njim so materialno ločili zahodni del bivšega nemškega glavnega mesta, ki so ga ob Hitlerjevem porazu zasedle ameriške, britanske in francoske čete, od vzhodnega, ki je postal

del sovjetskega zasedbenega območja. Vzhodnonemške oblasti so ga tedaj označile kot »antifašistični obrambni zid« in ga še danes tako označujejo — v brk vsemu, kar je poplej prineslo popuščanje napetosti.

Prav zaradi tega se v Vzhodnem Berlinu pripravljajo na 13. avgust kot na prazničen dan. Ljudska skupščina je odredila, naj z izrednimi deli oblepšajo zunanji videz mesta; vzhodnonemška pošta je izdala posebno spominsko znamko; »voposi«, kot pravijo mejnim stražnikom, bodo ob tej priložnosti dobili nove uniforme itd. Kot je bilo včeraj uradno javljeno, bo vzhodnonemški predsednik Erich Honnecker 13. avgusta govoril na osrednji pri-

reditvi, ki bo na Karl Marx Alei.

S povsem drugačnim duhom se na 25. obletnico pripravljajo na drugi strani, tam kjer zid označujejo kot »zid sramote«. Osrednja spominska svečanost bo 14. avgusta, na njej pa bo nastopil zvezni kancler Helmut Kohl. Govoril bo v palači Reichstaga, v bližini katere stoji vrsta križev v spomin na tiste, ki so brez uspeha skušali prekorčiti zid z vzhodne strani. Na zahodni strani zida pa se v teh dneh pojavljajo novi napisi, med njimi stavek, ki ga je vzhodnonemški predsednik Ulbricht izrekel 15. junija 1961, dva meseca pred začetkom gradnje zidu: »Zida ne bomo gradili. Naši zidarji imajo dovolj dela drugod.«

Še brezuspešna izraelsko-egiptovska pogajanja o spornem ozemlju Tabe

KAIRO — Egiptovska komisija za Tabe se je sestala včeraj, da bi pričela potek pogajanj z Izraelom, ki so v teku že od torka. Egiptovski komentariji so za sedaj dokaj umirjeni in trezni, šef delegacije, veleposlanik Al Arabi pa je dejal, da je še prezgodaj, da bi govorili o sporazumu, ki da ga ne bo, dokler ne bodo razčistili vseh aspektov spora.

S svoje strani pa je šef izraelske delegacije Avraham Tamir dejal, da so pogovori zadevali tehnične plati spora in da so zabeležili nekatere bistvene korake naprej, čeprav ostaja še ena točka na dnevnem redu pogovorov, ki je nerazčistična in ki jo bo treba razčistiti pred podpisom sporazuma.

Kot znano Taba je ozemlje, ki meri en kvadratni kilometer in leži na Sinajskem polotoku ob Akabskem zalivu.

Kmalu bodo sporočili, kje bodo odprli proste carinske trgovine

BEOGRAD — Po vsem sodeč bo do konca tega tedna znano, v katerih mestih, hotelih in marinah bo možno odpreti proste carinske trgovine, priljubljene »free shope«. ZIS je že sprejel odlok o vrstah in količinah tujega in domačega blaga, ki ga je mogoče prodajati v teh trgovinah, specializiranih skladiščih in konsignacijah, sprejeti pa mora še sklep o mestih, kjer lahko prodajajo to blago tujcem pa tudi jugoslovanskim delavcem na začasnem delu v tujini, kar je prav tako novost.

Pred nekaj dnevi je bilo na seji zveznega komiteja za turizem rečeno, da je kandidatov, ki bi odprli »free shope«, več kot 120. Predpisano je, da je tovrstne trgovine mogoče razen na mejnih prehodih odpirati tudi ob avtomobilskih cestah, marinah in hotelih A kategorije. Priznati je treba, da je to velik napredek, toda prve takšne trgovine bodo odprli šele ob koncu sezone, morda celo ob koncu posezone ali pa v prihodnjem letu.

Letos so to zadevo vseeno pospešili, kajti doleti so, da možnosti deviznega zaslužka niso samo simbolične. Simbolična je bila le dosedanja bilanca — približno enajst milijonov dolarjev na leto. Z odpiranjem velikega števila prostih carinskih trgovin se devizni zaslužek lahko zelo hitro potroji. Optimisti menijo, da je mogoče zaslužiti tudi desetkrat več, vendar v primeru,

da se ta načina kupovanja postopno prenese na vse Jugoslovane z devizno knjižico. O tem sicer še ne razmišljajo, vendar pa bi lahko, kajti seznam izdelkov tujega in domačega porekla v free shopih bo dolg, s tem pa bodo tudi večje možnosti za devizni zaslužek.

V teh trgovinah bodo poleg cigaret, alkoholnih pijač in kozmetičnih izdelkov lahko prodajali plošče, kasete, filme, glasbene instrumente, tehnično blago, trajne živilske izdelke, nakit in dragulje, izdelke iz stekla in keramike, oblačila in druge tekstilne izdelke, obutev in usnjeno galanterijo ter izdelke domače obrti.

Razen na mejnih prehodih, kjer bo tako kot doslej mogoče kupovati ob veljavnih carinskih olajšavah ali omejitvah, v teh trgovinah ne bo nikakršnih omejitev glede količine kupljenega blaga, cene pa bodo določili na podlagi že znanih odlokov o cenah za domače in tistih za uvoženo blago. Številni menijo, da se bo tako odprla še ena pot za tihotapstvo, zato mnoge zanima, ali bo ZIS predpisal kakšen način za preprečitev tega. Za zdaj obstaja zamisel, da bi to dosegli z odredbo, po kateri bi tujci morali kupljeno tehnično in podobno blago oblačila in obutev ter drugo obvezno odnesti iz države. Kaj takega pa ne bi moglo veljati za Jugoslovane na začasnem delu v tujini.

Ponoven padec vrednosti dolarja

RIM — Vrednost dolarja je včeraj ponovno padla. Kotacija na milanski borzi je bila ob fixingu 1.422,9 lire, 10 lir manj kot prejšnjega dne. Ameriška valuta je zabeležila znaten padec tudi na tujih tržiščih, še zlasti na tokijski borzi, kjer je dolar zabeležil najnižjo vrednost v povojnem času 153,75 jena. Zanimivo je, da japonska narodna banka uradno ni posegla v podporo ameriški valuti, čeprav ne izključujejo, da je do intervencije prišlo preko posrednikov. Japonske finančne oblasti so namreč zaskrbljene zaradi stalnega naraščanja vrednosti jena, ki seveda škoduje japonskemu gospodarstvu, ovira izvoz in predstavlja veliko olajšavo za uvoz, še zlasti z ameriškega tržišča.

Prvi južnoafriški protiukrepi proti sosednjim afriškim državam

NAIROBI — Danes poročajo, da so se ob zimbabvejsko-južnoafriški meji nabrale dolge kolone tovornjakov, kar je najbolj vidna posledica gospodarskih protiukrepov Južne Afrike na gospodarske sankcije članic Commonwealtha (brez Velike Britanije), ki so jih sprejeli v torek v Londonu na sestanku sedmih voditeljev članic britanske skupnosti narodov.

Naivno bi bilo pričakovati, da v Pretoriji na zagrožene sankcije ne bodo odgovorili, še zlasti, ker se bela manjšinska vlada tudi na notranjem prizorišču sooča z novimi sestavinami krize (v vrsti črnskih predmestij prebivalci zavračajo plačevanje stanarin, odvnetniki v Capetownu, Port Elizabethu in drugod skušajo dokazati, da je uvedba izrednega stanja protiuustavna, več kot 300.000 od skupaj 1,7 milijona afriških otrok bojkotira potok zaradi uvedbe posebnih izkaznic itd.). Tudi zato so v Pretoriji hitro odgovorili z omejeno demonstracijo gospodarske moči proti Zimbabveju in Zambiji, ki sta se na sestanku v Londonu najbolj odločno zavzemali za uvedbo gospodarskih ukrepov proti Južni Afriki.

Že vnaprej je bilo mogoče napovedati, da bodo udarce južnoafriških gospodarskih in drugih protiukrepov občutile države na Jugu celine in zlasti države tako imenovane prve frontne črte. Belška manjšinska vlada je za zdaj poostрила carinsko kontrolo nad zambijskim in zimbabvejskim izvozom in uvozom, ki gresta preko južnoafriškega ozemlja. Poleg tega so uvedli posebne dav-

ke, ki jih prizadetim državam vrnejo (tako vsaj razlagajo v Pretoriji), ko izvozni ali uvozni proizvodi zapustijo ozemlje Južne Afrike. Omejena trgovinska blokada nekoliko spominja na tisto, ki jo je Pretoria v začetku januarja uvedla proti Lesotu, le da je bila takrat bolj ostra in je zajela več področij. Posledice takratnih gospodarskih pritiskov so znane: v Maseruju je prišlo do vojaškega udara in zamenjave na vrhu oblasti, ko je general Justin Lekhanya odstranil predsednika Lebuja Jonathanana.

Afriški analitiki dvomijo, da bo Pretoria tudi sedaj šla tako daleč, čeprav je res, da sta tako Zambija kot Zimbabve gospodarsko precej povezana z Južno Afriko in od nje v marsičem tudi odvisna (okrog 90 odstotkov zimbabvejskega izvoza gre preko Južne Afrike, ki je poleg tega glavni trgovinski partner Harareja, preko Južne Afrike gre okrog tretjina zambijskega izvoza, 65 odstotkov zambijskega uvoza pa prihaja iz države apartheida). Teh gospodarskih realnosti tukaj nihče ne zanika, čeprav je prava podoba nemalokrat skrita za radikalnimi političnimi izjavami.

Med razčlenjevalci razmer na Jugu celine prevladuje mnenje, da bi Južna Afrika kot velesila sicer lahko spravila na kolena gospodarstva sosednjih držav (ali vsaj v zelo resno krizo), vendar dvomijo, da bo to naredila, ker bi imela s tem tudi sama veliko gospodarsko škodo.

AVGUST PUDGAR

Množična manifestacija grških otrok

»Nikoli več Hirošima«

Med številnimi mirovnimi manifestacijami ob 41. obletnici eksplozije atomske bombe v Hirošimi je treba omeniti tudi zbor približno 700 grških otrok na Partenonu, ki so na tak način napisali znano geslo vsakoletne obletnice »Nikoli več Hirošima«. Otroci so z manifestacijo pri Partenonu končali sprevod, ki se je razvil po glavnih ulicah atenske prestolnice (Telefoto AP)

Preiskovalni sodnik v Benetkah Casson prijavil 19 oseb Bomo končno izvedeli resnico o Petovljah?

GORICA — Med Goričani srednje in starejše generacije, ki se prav dobro spominjajo atentata pri Petovljah 31. maja 1972, je včeraj pozitivno odjeknila vest, da so bili končno prijavljeni so- dišču tisti, ki so najbrž resnični krivci atentata, tisti, ki so jih politično in gmotno podpirali, kot tudi tisti, ki so skušali v drugo smer obrniti pre- iskavo in odvrniti odgovornost za atentat od de- janskih atentatorjev, t. j. od skrajnih desničarjev.

Ti so namreč v začetku sedemdesetih let, očitno na namig in s podporo nekaterih državnih organov in varnostne službe, izvedli v Italiji več atentatov. S tem so hoteli preprečiti nadaljnjo demokratizacijo italijanske družbe. Takrat smo bili priča številnim atentatom, poiskusu državne- ga udara s strani nekdanjega poveljnika zloglas- ne X. Mas princa Borgheseja, ter še marsičesa drugega. Takrat so naredili tudi atentat na želez- niško progo Benetke-Trst, po kateri naj bi se s posebnim vlakom na obisk v Rim k predsedniku Saragatu peljal jugoslovanski predsednik Tito. Njegov obisk je bil takrat za dalj časa odložen.

Nekaterim fašističnim skrajnežem, ki so se pričeli zbirati v skupini Ordine nuovo, niso pri- jali niti nekateri fašistični politiki, ki so jih skraj- neži imeli za preveč zmerne. Odtod tudi nekaj atentat na videmskega poslanca MSI De Michie- li Vitturija, ki pa je najbrž bil le opozorilnega značaja.

V atentatu pri Petovljah so izgubili življenje trije karabinjerji postaje v Gradišču, ranjen pa je bil tudi njihov poveljnik. V Petovlje so prišli po- tem ko je neznana oseba telefonirala karabinjer- ski centrali, da je pri Petovljah zapuščen sumljiv avto, ki da je obstreljen. Slučaj je hotel, da so prvi prihiteli na lice mesta karabinjerji iz Gra-

dišča. Avtomobil orožnikov iz Gorice, namenjen prav tja, je za nekaj minut ostal blokiran preed zapornicami železniškega prehoda na Tržaški cesti.

Spominjamo se, kaj se je dogajalo v Gorici v naslednjih dneh. Po veličastnem pogrebu, ki so se ga udeležili najvidnejši predstavniki italijan- ske vlade in vojske, se je v Gorici vršila preiska- va. V Gorico je prišlo na desetine novinarjev najbolj znanih italijanskih listov. Preiskovalci pa so takoj ubrali napačno pot. Kasneje smo ugotov- ili, da je bilo to namerno. Nekateri med preis- kovalci so iskali krivce na Krasu, med Slovenci. Marsikdo naših ljudi ve povedati kako so bili tiste dni orožniki prepričani, da so krivci iz naših vrst. To mnenje se je med nekaterimi takratnih preiskovalcev ohranilo še do danes.

Ceprav to sodi v pristojnost sodstva je preis- kavo dejansko vodil takratni poveljnik videmske Legije karabinjerjev, takrat polkovnik Dino Min- garelli. V kasnejših letih je postalo očitno, da je to delal po višjih navodilih, očitno tajnih služb.

Kmalu zatem so karabinjerski preiskovalci našli »krivce«. Skupino sedmih mlajših Goriča- nov, češ da so atentat zakrivali zaradi sovraštva do orožnikov. Nekateri so prej imeli nekaj opravka z njimi. Po dolgi preiskavi je prišlo do procesa v Trstu. Trajal je skoro tri mesece. Sod- niki pa so sedmerico Goričanov oprostili, ker vse obtožbe na njih račun niso imele nobene resne osnove.

Na prizivnem procesu v Benetkah so bili mla- di Goričani popolnoma oproščeni. Tedaj pa je pričel benetški preiskovalni sodnik znova analizir- ati takratne dogodke, tudi upoštevajoč nekatere nove pritožbe in obsodbe ljudi, ki so bili na tak ali drugačen način zapleteni v prvo preiskavo.

Štiri leta je sodnik Felice Casson vrtal v pod- zemlje italijanskega neofašizma, v podzemlje taj- nih služb, v vse kar se giblje okrog tega. Že takrat ko je zaslišal in dal aretirati generala Mingarellija ter druge karabinjerske častnike in podčastnike, je bilo jasno, da gre njegova razi- skava v pravo smer. Karabinjerje je obtožil, da so namenoma skrili na kraju atentata najdene nabo- je strelav v avtomobil. Prišlo je na dan, da so to naredili po višjem navodilu tajne službe.

Seznam devetnajstih oseb prijavljenih sodišču je naslednji : CARLO CICUTTINI, bivši tajnik sekcije MSI v Manzanu in član Ordine nuovo. Obtožen je za izvedbo petoveljskega atentata kot tudi zaradi drugih atentatov. Sedaj živi v Španiji. VINCENZO VINCIGUERRA, član Ord- ne nuovo, obtožen atentata pri Petovljah in še drugih podobnih dogodkov. GIANCARLO FLA- UGNACCO iz Vidma, član Ordine nuovo, obto- žen za atentat proti De Michieli Vitturiju. GAE- TANO VINCIGUERRA iz Vidma; CESARE BE- NITO TURCO iz Vidma; CARLO MARIA MAG- GI iz Benetk; CARLO DIGLIO iz Benetk; DEL- FO ZORZI iz Padove; vseh teh pet je obtoženih, da so pripadali skupini Ordine nuovo. ALDO TRINCO iz Padove, je obtožen, da je sodeloval pri ugrabitvi letala v Ronkah (v spopadu s polici- jo je bil ubit fašist Ivano Boccaccio). Generalni tajnik MSI GIORGIO ALMIRANTE je obtožen, da je Cicuttiniju dal 35.000 dolarjev. Cicuttini je zbežal v Španijo, si ustvaril novo življenje, ter si dal operirati glasilke. Takratni tajnik MSI v Go- rici ENO PASCOLI, pa je obtožen, da je ta denar nesel v tujnino pobeblemu Cicuttiniju. LILIANA DE GIOVANNI iz Gorice, je obtožena krivega pričevanja. Prav tako zaradi krivega pričevanja

je obtožen VINCENZO MOLINARI, nekdanji prefekt v Gorici in kasneje Višji komisar vlade pri deželni vladi v Trstu. Karabinjerska polkov- nika MICHELE SANTORO in ANGELO PIG- NATELLI, ki sta pripadala varnostni službi, sta obtožena krivega pričevanja in zakritja ugotov- ljenih zločinov. Sem sodi tudi takratni državni pravdnik v Gorici BRUNO PASCOLI. Obtoženi so tudi karabinjerska častnika general DINO MINGARELLI ter major ANTONINO CHIRICO, z njima pa še karabinjer GIUSEPPE NAPOLI. Obtoženi so krivega pričevanja in da so skrili najdene naboje in preiskavo tako speljali v na- pačno smer. Preiskovalni sodnik je ustavil postop- ek proti skupini drugih ljudi, ki so bili prvotno osumljeni sodelovanja pri tem dogodku.

Nekateri med obtoženci so priptli. Štirih med njimi pa ni moč najti. Drugi so na prostosti. Ne- kateri seveda še vedno na visokih mestih. V ob- tožnici je tudi rečeno, da so takrat v tujino po- begli fašisti z denarjem, ki jim ga je dalo rimsko fašistično vodstvo, ustanovili vrsto trgovskih podjetij, ki z orožjem zalagajo Čile in še kako drugo državo z desničarsko vlado. Finančno so ti ljudje avtonomni. V zadevo je vpletena tudi Gel- lijeva Loža P 2 zaradi finansiranja teh desničar- skih ekstremističnih skupin.

Iz Benetk poročajo, da je obtožnica sodnika Felice Cassona zares zelo obsežna. Kdaj torej proces? Pričakuje ga vsa italijanska javnost, saj je bil atentat pri Petovljah le en kamen večjega mozaika. Pričakuje pa ga seveda s še večjim za- nimanjem goriška javnost, saj je atentat takrat med našimi ljudmi zelo odjeknil.

MARKO WALTRITSCH

Včeraj v Benetkah predstavili program filmskega festivala

BENETKE - Gian Luigi Rondi je v svojem zadnjem letu predsedovanja najpomembnejšega mednarodnega filmskega festivala v Italiji, potrdil svojo avtorsko in estetsko izbiro fil- mov. Tudi letošnja, 43. "Filmska raz- stava", bo torej privabila na benetški Lido vrsto avtorskih del in filmov, ki so že v sami svoji zasnovi odraz čiste estetike ali, kot je sam Rondi podčrtal "poštenosti režiserja do svojega dela".

Program filmskega festivala Vene- zia XLIII, ki so ga včeraj predstavili v dokončni obliki (resnici na ljubo sicer manjka še nekaj naslovov in tudi da- tumi projekcij niso še merodajni) je dejansko sestavljen s pogledom upr- tim v Umetnost in Avtorja. V tekmo- valnem sporedu zasledimo celo vrsto takih avtorjev: Grka Thea Angelopou- losa (O melissokomos - Let), Francoze Jacquesa Doillon (La puritaine - Pu- ritanka), Bertranda Taverniera (Atour de minuit - Okrog polnoči) in Erika Rohmerja (Le raion vert - Zeleni ža- rek), Madžara Petra Gotharja (Ido van - Še je čas) ter Angleža Jamesa Ivoryja (A Room With a View - Soba z raz- gledom).

Ostala filmsko-umetniška dela pro- grama Venezia XLIII so Regalo di Na- tale - Božično darilo (Pupi Avati, It.), Krani menja, moj talisman - Čuvaj moj talizman (Roman Balajan, SZ), Oviri - the Wolf at the Door - Revšči- na pred vrati (Henning Carlsen, Dan.), La storia - Zgodba (Luigi Comencini, It.), On Valentine's Day - Na dan sv. Valentina (Ken Harrison, ZDA), Die Reise - Vožnja (Markus Imhoof, Švi.), Das Schweigen dok Dichtors - Pesni- kov molk (Peter Lilienthal, ZRN), Fat- herland - Domovina (Ken Loach, VB), Storia d'amore - Ljubezenska zgodba (Francesco Maselli, It.), Linna - Grad (Jaakko Pakkasvirta, Fin.), Čužaja, be- laja i rjaboj - Tuj beli golob (Sergej Solovjev, SZ), Kinema no tenchi - Filmska zemlja (Jamada Joji, Jap.), Amorosa (Mai Zetterling, Švi.).

K isti sekciji spadajo tudi trije filmi izven konkurence Melo Alaina Resna- isa (Fr.), Heartburn - Srčne težave Američana Mika Nicholsa in O meu caso - Moj primer Manoela de Olivei- ra (Port.) poleg teh pa še nekaj del, prvencev oz. drugih filmov mladih av- torjev, ki tekmujejo za srebrnega leva. Sem spadajo Romance Francesca Ma- sellija (It.), El hermano bastardo de dios - Božji polbrat Benita Rabala (Šp.), La película del rey - Kraljevi film Carlota Sorina (Arg.).

Benetški festival, ki se bo letos začel 30. avgusta in končal 10. septembra nudi še celo vrsto obrobnihih sekcij (Venezia speciali, v kateri bodo predvajali edi- ni jugoslovanski film, ki bo letos sto- pil na Lido in sicer Objubljeno ze- mljo Veljka Bulajića, Documenti ter Spazio libero degli autori) in zanimi- vo retrospektivo, ki jo bodo letos po- svetili brazilskemu režiserju Glauberu Rochi. Brata Taviani, ki pravkar sne- mata v ZDA film o pionirju filmske epike Griffithu, pa bosta 10. septem- bra dobila zlatega leva za življenjsko delo.

To kar bo prav gotovo najbolj zani- malo tako gledalce kot bralce so, mor-

da manj avtorski in manj umetniški, filmi sekcije Venezia giovani, kjer bodo na programu sočne premiere fil- mov Aliens (J. Carpenter), Big Trou- ble in Little China (J. Carpenter), Le- gal Eagles (I. Reitmann), Ruthless Pe- ople (It. prevod se glasi Per favore ammazzatemi mia moglie...) (D. in J. Zucker ter J. Abrahams) ter vrsto dru- gih filmov made in USA, ki bodo med prvimi v pofestivalski distribuciji.

EVA FORNAZARIČ

● PORDENON — Naivnemu človeku se lahko marsikaj pripeti. Kmet iz okolice Pordenona, ki se je v sredo podal v mesto po opravkih, je naletel na elegantnega mladeniča, ki ga je prosil za informacijo. Beseda je dala besedo, mladenič pa je kmetu končno ponudil možnost »izredne« kupčije. Za 5 milijonov mu je namreč prodal pr- gišče kovancev, ki naj bi bili stari in dragoceni. V resnici je šlo za drobiž iz raznih evropskih držav, ki razen de- janske vrednosti v menjavi, nima z nu- mizmatiko nobenega opravka. Kmet je goljufijo prijavil oblastem s prošnjo, da njegovega imena ne obešajo na ve- liki zvon.

Tudi Črtomir se je v hudih urah zatekel v »bohinjsko dolino«, kot pravi Prešeren, sedaj pa hodijo tja v iskanju osvežitve številni turisti

Srečanje med Deželo in upravitelji Gorske skupnosti Za zaščito gozdov v Nadiških dolinah

PODBONESEC — Deželna uprava posveča veli- ko pozornost zaščiti naravnega bogastva v Furlaniji- Juljski krajini, zlasti še gozdovom in vsem oblikam dela, ki so z njimi v zvezi. V tem smislu je tekla razprava na srečanju med deželnim odbornikom za gozdove in krajevne ustanove in upravitelji Gorske skupnosti za Nadiške doline Chiabudinjem, Melisso in Specogno.

Namen srečanja je bil proučiti nekatere načrte za zaščito, smotno izkoriščanje in ovrednotenje goz- dov, ki so velike važnosti za življenje v Nadiških dolinah. Obstaja namreč precejšnje zanimanje za

predelavo lesa in celuloze s strani številnih podjetij, prav tako je že obče znano, da je les, ki ga pridobi- vajo v gozdovih v deželi prvovrsten. Dežela je s svoje strani že večkrat posegla na tem področju z raznimi pobudami, kot na primer z urejanjem goz- dnih poti, prav tako pa ta čas proučuje možnosti gradnje pomembnejših gozdnih potnih povezav. Žu- pan Podbonesca Specogna je poudaril potrebo po takih poteh, ki bi povezovala posamezne doline. Pred časom je Evropska gospodarska skupnost že podprla to pobudo in zanjo nakazala tri milijarde lir,

dežela pa je prispevala nekaj sto milijonov. Načrt za izgradnjo nove povezovalne ceste pa je bil dolgo neizvršljiv zaradi tehničnih razlogov. Upati je, da bo sprememljeni načrt vendarle stekel.

Ob zaključku srečanja je odbornik Bertoli potrdil zavzemanje deželne uprave za čimprejšnjo ureditev problemov, ki tarejo Nadiške doline, zlasti problem zaposlovanja, ki je sicer že pereč tudi drugod po deželi. Dodal je še, da bo z vsebino omenjenega srečanja seznanil predsednika deželnega odbora Biasuttija.

Philipp Vandenberg Hetera

46.

»Ta proembolij,« je rekel Temistokles in skoraj nežno pobožal zgornjo ostrogo, »naj bi uničil zgornji del nasprot- nikove ladje. Preprečiti pa mora tudi, da spodnji ladijski kljun ne bi prodrl pregloboko, če se hočemo ločiti od po- taplajočee se jadrnice. Kaj meniš, Sikinos, ali bi lahko s tem premagali barbare?«

Vprašani ni odgovoril. Skozi splet tramov in desk je pogledal na sosednji dok, kjer sta dva moška z merilnima letvama merila sprednji ostri klin in si vneto zapisovala na tablico. Tudi Temistokles je nekaj časa opazoval njuno početje, ne da bi to pokazal; ko pa sta moška precej naglo zapustila dok, je rekel: »Pridi!« ter ju s Sikinom začel za- sledovati.

Ena izmed odličnih Temistoklovih lastnosti je bila, da je poznal vsakega Atenca, večino je celo ogovarjal z ime- nom. Teh dveh pa ni še nikoli videl. Zato sta ostajala zasledovalca najprej v ustrezni razdalji. Nič naj ne bilo sumljivo. Neznanca sta hitela, da bi prišla v tisti del pri-

stanišča, kjer so bile zasidrane trgovske ladje, prerivala sta se mimo visoko naloženih samokolnic, mimo skladanic nabito polnih vreč proti tovorni jadrnici, ki je na boku nosila ime »Filis«, in izginila pod palubo.

Temistokles in Sikinos sta se vprašujoče spogledala, po- tem pa je vojskovodja pomignil prijatelju, naj gre za njim. V pristaniški upravi, majhni, umazani, na vse strani odprti zgradbi, ki je rabila atenskim uradnikom za davčni, carin- ski in prometni urad, je Temistokles poiskal pristojnega demosijsa, da bi od njega izvedel, od kod prihaja ladja, kaj je naložila in kako je ime kapitanu.

Uradnik je vlek el s prstom po tabli na steni, kjer so bila po abecedi zapisana imena vseh v pristanišču zasi- d-ranih ladij. »Filis?« je ponovil vprašanje. »Ta ladja prihaja iz Mileta!«

»Iz Mileta?« se je prestrašil Sikinos. »Pri vseh bogovih, saj sem vedel, da sem tega moškega že nekje videl!«

»Ali poznaš tega črnobradca?«

»Poznati je morda preveč rečeno, vsekakor pa sem ga že srečal.«

»Kje?«

»V Miletu. Ko sta Datis in Artafern prišla iz notranjega cesarstva na obalo, so v Miletu zasliševali vohune in ova- duhe z jonskih otokov in iz grških mest, da bi dobili čim natančnejšo podobo o stanju v Heladi. Bil sem eden izmed desetih tolmačev.«

»In med vohuni je bil tudi ta črnobradec?«

»O tem sem trdno prepričen. Njegovega imena se ne spominjam več. Mislim, da opravlja poklic trgovca z bla- gom, pri tem pa raziskuje razmere na grški celini, ne zbira sicer državnih skrivnosti, pač pa morda pomembne posa- meznosti.«

Tedaj pa je Temistokles zgrabil prijatelja Sikina za ramena in ga stresel kot oreh v mesecu boedromiu ter vzkliznil: »Sikinos, ti glasnik bogov, ali veš, da si s tem rešil Grke pred grozečim porazom?«

»Ali misliš,« je rekel Sikinos, v katerem se je zdaj tudi porodil strašen sum, »ali misliš, da je črnobradec izmeril sprednje osti na grških ladjah zato, da bi to izdal Perzij- cem?«

Temistokles je nemo pokimal, se zagledal v prah na cesti in z desno nogo nemirno brkal po njem, kakor da se ne bi mogel odločiti, kaj naj stori. Nenadoma se je vzravn- al, udaril Sikina in stekel na nabrežje. Suženj je le s težavo sledil hitečemu vojskovodji, ki se je prebijal skozi vrste ribičev, trgovcev in voznikov. In ko sta prišla na kraj, kjer je bila še pred kratkim zasidrana miletska ladja, je bilo sidišče prazno.

»Filis« je plula zunaj pred pristaniščem in vroči jujoza- hodni veter je ravnokar napel njena svetla jadra.

Temistokles je za hip omahoval, nemirno je pogledo- val na levo in desno, potem pa je stekel k atiški trgovski ladiji, katere posadka je ravnokar nalagala lepe lončene stvari v zaboje, in zaklical: »Sem Temistokles, sin Neokla, iz File leontis. Kdo je vaš gospodar?«

Po podatkih bivšega univerzitetnega docenta Silvia Pollija Letošnje poletje je bilo do sedaj relativno hladno in izredno suho

Letošnje poletje je v marsičem presenetljivo in neobičajno, da bomo skušali dati vsaj približen obračun, kljub temu, da do konca meteorološkega poletja manjkajo še dobri trije tedni.

Povsem razumljivo smo šli po podatke na tržaško meteorološko postajo, a smo bili nemalo presenečeni nad tragičnim položajem, v katerem se nahaja Talasografski inštitut. Na oddelku za fiziko sta bila namreč le dva uslužbenca, ki sta nam z zagrenjenostjo posredovala le podatke do maja meseca, saj več nista uspela elaborirati. Javna ustanova nas je torej napotila po meteorološke informacije k zasebniku, bivšemu univerzitetnemu docentu in priznanemu tržaškemu meteorologu Silviu Polliju, ki po vsem sodeč sam nadaljuje slavno meteorološko tradicijo našega mesta.

Polli nam je dal s profesorsko natančnostjo izčrpen prikaz letošnjega poletja, pri tem dajal svoje ocene, skušal pa predvsem dokazati, da ni letošnje poletje kljub izstopanju od normale nekaj izrednega, da so podobna poletja že bila v preteklosti.

Pa preidimo takoj k podatkom. V meteorologiji letni časi ne sovpadajo z astronomskim začetkom, da traja poletje od 1. junija do 31. avgusta. Kot prvo nam je torej Polli navedel podatke za junij, ki je bil v začetku hladen, nato zmerno topel, relativno suh in vetroven. Srednja temperatura je bila v juniju 21,3 stopinje Celzija, medtem ko znaša tridesetletno povprečje 21,5 stopinje. Razlika torej ni tako izrazita, izstopa pa podatek o najnižji temperaturi, ki je bila 8,5 stopinje (tridesetletno povprečje 13,5 stopinje). Tudi maksimalna temperatura je bila nižja, saj je znašala 30,1 stopinje, medtem ko bi morala biti "normala" 30,2. V letošnjem juniju je padlo le 82 milimetrov dežja, medtem ko znaša tridesetletno povprečje 96 milimetrov. Razlike so bile tudi v vlagi, saj je bila ta v povprečju le 60-odstotna medtem ko bi morala biti 65-odstotna. Če k temu dodamo, da je znašala povprečna mesečna hitrost vetra 12 kilometrov na uro, "tridesetletna hitrost" pa le 9,7 kilometra na uro, nam je lahko popolnoma jasno, da ta mesec ni izstopal po toploti.

Nič boljše ni bilo julija. Povprečna temperatura je znašala 23,8 stopinje Celzija (tridesetletno povprečje 24 stopinj), minimalna temperatura je bila 15,8 stopinje (tridesetletno povprečje 16,1 stopinje). Nižja je bila tudi maksimalna temperatura, in sicer 30,6 stopinje, ki so jo zabeležili prav zadnji dan meseca. Po tridesetletnih podatkih bi morala biti maksimalna temperatura 32,1 stopinje. Julij je bil še bolj kot junij skop s padavinami, saj so namerili le 32 milimetrov dežja, medtem ko bi moralo znašati povprečje kar 74 milimetrov. Tudi vlaga je bila nižja, in sicer 56-odstotna, medtem ko znaša "normala" 63 odstotkov. Za nameček je bil julij izrazito vetroven, saj je imel kar osem dni burje s sunki do 75 kilometrov na uro. Povprečna mesečna hitrost vetra je znašala 13,9 kilometra na uro ("normala" je 9,6 kilometra).

Pravo poletje je v bistvu nastopilo šele zadnje dni julija, ko so kot rečeno namerili tudi maksimalno temperaturo. To se je nadaljevalo tudi avgusta. Po Pollijevih podatkih za prvih šest dni v mesecu avgustu je razvidno, da so maksimalne temperature presegle 30 stopinj Celzija. Najvišjo temperaturo so zabeležili v sredo, in sicer 33,8 stopinje (tridesetletno maksimalno povprečje znaša 32 stopinj). Sama po sebi se vsiljuje domneva, da skuša sedaj avgust nadoknaditi kar sta zamudila junij in julij. Profesor Polli pa je bil pri tem skrajno previden. V Trstu sistematično zbirajo meteorološke podatke vse od leta 1841. Od takrat do danes je bilo že nešteto junijev in julijev, ki so bili podobni letošnjima, a niso vplivali na vreme v avgustu. Naš sogovornik se je torej skrbno izognil vsaki dolgoročni napovedi. Navedel je še, da je bilo junija le pet neviht, julija pa samo tri, kar je prav tako pod tridesetletnim povprečjem. Te nevihte pa niso bile močne, kar je trend zadnjih nekaj let, ko v mestu v bistvu ni pravih neviht.

Iz vsega tega sledi, da je pri nas letošnje poletje izredno suho in da se bo suša še stopnjevala, če ne bo v kratkem deževalo. Siopitne karte pa tega ne obetajo. Že res, da se bo nekoliko pooblačilo, a izrazitejših padavin ne pričakujejo. Sobota in nedelja bosta po vsem sodeč sončni, le v popoldanskih urah je možnost toplotnih neviht.

Uprava občine Dolina poziva prebivalce Gročane, Peska, Drage in Botača, naj zaradi kritične situacije z dobavo vode ne zalivajo kmetijskih površin in vrtov, ker bi v nasprotnem primeru utegnili zmanjkati vode tudi za osebne potrebe prebivalstva.

V sili hudič še muhe žre...

»V sili hudič še muhe žre...« so nekoliko malodušno ugotavljali že stari Slovenci. V taki vročini, kot nam jo je nebo naklonilo zadnje dni, se le redkokd zamisli nad tem, od kod in na kakšen način od njega priteče blagodejna hladna voda. Kot vse kaže, tudi goloba na sliki nič ne prizadene nespoštljivost kamnitega mladeniča, ki nam pijačo vseh pijač ponuja kar - od »ust do ust«...

Napoved odbornika Carboneja: že letos sklicanje deželne konference o teritoriju

Deželni odbor Furlanije — Julijske krajine je v prejšnjih dneh odobril program o izvajanju deželnega zakona štev. 11, ki določa predpise glede naravnih parkov in območij krajinske zaščite. Osnovne smernice tega programa je včeraj na tiskovni konferenci orisal pristojni deželni odbornik za načrtovanje Carbone ob sodelovanju dr. De Rose iz istega deželnega urada.

Predvsem gre povedati, da bo deželna uprava za izvajanje tega programa v treh letih dala na razpolago 23,5 milijarde lir, s katerimi pa ne bo mogoče kriti vseh potreb, ki bi jih sicer narekovalo celovito izvajanje omenjenega programa. S temi sredstvi bo mogoče kriti le eno četrtino vseh predvidenih posegov, za katere bi po računih deželne uprave bilo potrebnih okrog 112 milijard lir. S temi zaenkrat razpoložljivimi sredstvi bo deželna uprava poskrbela za prioritete intervencije, ki zadevajo kraški park, laguno, park Stella, soški park ter predparksa Karnijskih in Julijskih alp. V naslednji fazi pa bodo prišle na vrsto druge intervencije.

Po besedah odbornika Carboneja pa obstajata sedaj dva problema: prvi se nanaša na porazdelitev teh razpoložljivih finančnih sredstev, drugi problem pa je širši, ker zadeva upravljanje teh parkov in območij krajinske zaščite. Gre za vprašanja, ki jih bo moral deželni odbor še rešiti.

Sicer pa je bila včerajšnja tiskovna konferenca lepa priložnost za širšo razpravo o pomenu in namembnosti parkov, o čemer je bilo nemalo tudi

zelo ostrih polemik. Politika uvajanja parkov in območij krajinske zaščite ne pomeni — je dejal odbornik Carbone — da so vsi posegi, ki so v njih predvideni, strogo protekcionistični. Za izvajanje teh načrtov ne bo deželna uprava razlatala nikogar — je še pristavil odbornik Carbone. Pri tem pa ni mogoče mimo ugotovitve, da so nekatere vinkulacije na primer za kraški park še mnogo hujše od dejanskih razlastitev.

Ob tej priložnosti je odbornik Carbone tudi napovedal, da bo deželna uprava v teku leta priredila že tolikokrat napovedano pokrajinsko konferenco o teritoriju; upajmo, da se bodo tokrat te napovedi vendarle uresničile. Pokrajinsko konferenco o teritoriju

Zakaj se tako malo turistov ustavi pri nas V iskanju znamenitosti Trsta si mora turist sam pomagati

Da naše mesto ne predstavlja za turiste posebne privlačnosti, je žal že zdavnaj znano. Od tisočev in tisočev turistov, ki se peljejo na dopust na jugoslovansko obalo, se le malokdo ustavi pri nas, pa čeprav bi bil Trst konec koncev le vreden vsaj bežnega ogleda. Toda kako bi se znašel tuj turist, ki bi si zaželel kratkega obiska tržaških znamenitosti? Da bi odgovorili na to vprašanje, smo naročili naši mladi ljubljanski sodelavki, naj se prelevi v improviziranega turista in preveri, kako se naše mesto predstavi tistim redkim radovednejšem, ki bi se na poti v Dalmacijo vendarle odločili za kratek postanek pri nas. Rezultat njene miniankete, kot smo pričakovali, ni bil nič kaj spodbuden.

Čeprav sem bila že večkrat v Trstu, ga nisem še opazovala z očmi radovednega turista, ki želi odkriti vse lepote in znamenitosti nekega mesta.

Odločila sem se, da s svojo pustolovščino začnem kar v turistični agenciji, kjer naj bi dobila karto, na kateri naj bi bile označene vse mestne kulturne in zgodovinske znamenitosti, ki si jih velja ogledati.

Ljudi na cesti sem začela v angleščini spraševati, kje je najbližja turistična agencija, saj me v primeru, če bi jih spraševala v slovenščini, razen redkih izjem, ne bi razumeli. Napotili so me na »Piazza Unità d'Italia«. Ko sem prišla do tja, sem bila ljudem, ki so me napotili tja, zelo hvaležna, saj je Trg Unità že nekaj, kar mora turist v Trstu videti.

Tudi v agenciji sem govorila angleško, drugače me ne bi razumeli. Sicer pa tam moji želji niso mogli ustreči. Pozneje sem na železniški postaji dobila turistični načrt mesta in okoli-

Miramarski grad je poleg Svetilnika zmage in jame pri Briških edina znamenitost, ki ga turistične karte našega mesta ponujajo maloštevilnim tujim turistom.

ce, vendar ni popolnoma ustrezal moji prvotni zamisli, saj sem s pomočjo tega načrta lahko prišla le do Miramarskega gradu, do velike jame pri Briških, do Svetilnika zmage, in tu se je tudi končalo.

Ker nisem dobila željenega načrta, mi ni preostalo drugega, kot da se na slepo napotim po Trstu. Čez čas sem se po naključju znašla pred rimskim gledališčem, zatem sem se podala na grad Sv. Justa, za katerega sem že prej približno vedela, kje je. Hodila sem mimo mnogih cerkev, o katerih bi marsikaj rada zvedela, pa ne poznam niti njihovih imen, saj so bili vsi napisani samo v italijanščini. Vso pot sem zelo pogrešala smerokaze, ki bi me pripeljali kamorkoli, kjer bi bilo interesantno zame. Poleg tega v celem dnevu nisem našla niti na najmanjši namig, da ima Trst tudi slovensko govoreče prebivalce. Mislim, da tega noben angleški, nemški ali katerikoli turist, ki bi se slučajno ustavil v Trstu, ne bi mogel ugotoviti.

MONIKA

Sporočilo ACI

Tržaški pokrajinski urad ACI sporoča, da finančni ministrski odlok z dne 27. 6. 1986 določa nove zapadlosti za objavo seznamov vozil, ki so izključena iz prometa po uradnem postopku. Zato bodo v pokrajinskih uradih ACI, v Ulici Cumano 2 (pritličje - davčni urad), do 30. septembra 1986 na razpolago sezname s številkami evidenčnih tablic vozil, ki bodo morala iz prometa. Rok za predstavitev morebitnih prizivov na posebnih obrazcih, ki jih brezplačno nudi avtomobilski register, urad, zapade 30. oktobra 1986.

Pogovor s sindikalistom Giulianom Maurijem

Načrtovanje in smotrna uporaba razpoložljivih sredstev recept za izhod iz hude krize tržaškega gospodarstva

Tržaško gospodarstvo preživlja hude čase, posebno v velikih industrijskih obratih se kažejo znaki bolezn, ki jo lahko pozdravi le pravilna in smotrna vsedržavna gospodarska politika. Za vidnim hiranjem velikih industrij se skriva tudi posledično propadanje manjših podjetij, ki so prav tako prisiljena, da se zatekajo k ekstremnim ukrepom zato, da so lahko kos obstoječemu stanju. Nekatera zapirajo, druga pa se skušajo izogibati temu s predčasnimi upokojitvami, dopolnilnimi blagajnami in dokončnimi odpusti.

S sindikalistom CGIL Giulianom Maurijem smo se pogovorili prav o tem. Kam pelje kriza, ki jo doživlja tržaška industrija? Kateri bi lahko bili potencialni ukrepi, ki bi stanje izboljšali? Predvsem odgovor na zadnje vprašanje je težak, ker je treba vzroke hiranja iskati nekeje visoko, na vsedržavni oz. mednarodni ravni. Gospodarske izbire niso odvisne ne od posameznikov, ne od krajevnih oblasti, smernice določajo predvsem višje, državne in svetovne sile.

Obmejni pas od Gorice do Trsta bo kmalu razpolagal z vsoto denarja, ki naj bi gospodarstvo in vse, kar je z njim posredno in neposredno vezanega, dvignila in znatno izboljšala, pod pogojem seveda, da bo ta vsota smotrno uporabljena. Manjkajo pa neobhodno potrebna dolgoročna načrtovanja, da bi ne bil ta denar kot kozarec mrzle vode, ki ti v poletni vročini prinaša uteho le za kratek čas, kmalu pa si spet žejen. Pri tem pa imajo potrebno pristojnost in moč samo višje instance, predvsem politične.

V celotnem industrijskem sektorju je občutiti pomanjkanje delovnih nalogov, ki bi jamčili delovno

kontinuiteto. Brez teh seveda upada povpraševanje po delovni sili, ki se mora tako nujno omejevati. Tu se začenejo predčasne upokojitve, dopolnilne blagajne in odpusti.

Vzemimo kot primer Tržaški arzenal sv. Marka: na področju ladjedelništva ima pooblastilo za specializirano delo, v glavnem dobiva naročila za posebno proizvodnjo, izdelavo posameznih strojev ali pa popravila in prenovitve starih ladijskih ogrodiv. Prav zaradi te značilnosti je tudi delovna sila primerna, torej specializirana. Strokovnost in z njo kakovost pa se počasi izgubljata, ker ni dotoka novih delovnih sil. Poleg pomanjkanja naročil je treba upoštevati še izredno močno konkurenco, v državnem in mednarodnem okviru, kjer je zaradi primernejših ukrepov in boljših pogojev proizvodna cena neprimerno nižja. Neizogibno se torej povrnemo k izbiri v visokih krogih, k politiki na evropskem in svetovnem tržišču. Pri tem pa na položaj Italije glede na ostale države. Pridemo tako do zaključka, da nosi Trst dvojno breme: je mesto v državi, ki ne spada v gospodarski vrh Evrope, za sabo pa si vleče še svoje značilne probleme, zakotno lego, narodno in politično heterogenost, visoko starostno dobo prebivalstva, poleg pomanjkljivega upravljanja, brezposelnosti in drugih problemov, ki so lastni tudi ostalim mestnim središčem.

Paket za Trst in Gorico naj bi to stanje izboljšal, vsaj delno rešil vrsto problemov z novimi pobudami, predvsem pa s smotrnim načrtovanjem. Tako je bilo že veliko govora o alternativni proizvodnji, o posebnem strokovnem delu. Edini industrijski objekt, ki

ima sedaj še stvarne možnosti razvoja v tej smeri, je tovarna Velikih motorjev (GMT). Čeprav s težavo, se je tu že začel proces asimilacije, ob koncu katerega se bo tovarna Isotta Fraschini popolnoma vključila v GMT, da se bo načrt za razširitev proizvodnje motorjev vseh vrst in še posebej dizlovih motorjev uresničil. Poleg tega, da bi se s tem odprle nove možnosti na mednarodnem tržišču, bi Trst postal tudi center dizelistične proizvodnje. Čeprav se zdi cilj še tako spodbuden, pa so stvarni pogoji kar precej nejasni.

Mnogo slabši je gotovo položaj Ternija, kjer je načrt za alternativno proizvodnjo jekla popolnoma v zraku. V pristanišču stalno upada proizvodnja, čeprav se po uradnih poročilih odpirajo nove trgovske možnosti. Povsod so rešitve le časne, brez stvarnega upanja za bodočnost. In po vsej verjetnosti je prav to ključno vprašanje, ki bi ga morale politične oblasti čimprej rešiti, še posebej v trenutku, ko se na obzorju pojavljajo premožnejša centrala, sinhronizirana, industrijska cona v Osapski dolini. Možnost odpiranja novih delovnih mest bi lahko nudilo področje za znanstvene in tehnološke raziskave. Tudi v tem pa ni gotove bodočnosti za znižanje brezposelnosti, ker ni nobenih potrebnih pobud v konkretnem gospodarskem razvoju tržaškega gospodarstva.

Stanje, ki nam ga je prikazal Giuliano Mauri, je torej skoraj brezizhodno, že obstoječim strukturam manjka potrebnih stimulacij in načrtov, ki bi lahko edini jamčili gotovo bodočnost tržaškemu industrijskemu sektorju. Ob tem se še bolj zaostruje tudi vprašanje mladinske brezposelnosti, ki je popolnoma brezperspektivna. (dam)

Iz tržaške politične kronike

Župan Agnelli je včeraj prisegel
Obnovitev pogajanj čez dva tedna

Novoizvoljeni tržaški župan profesor Arduino Agnelli je včeraj na prefekturi prisegel pred viceprefektom dr. Ravallijem; kot prič sta bila prisotna viceprefekt Mazzurco in občinski generalni tajnik De Petris. S to po zakonu predvideno obveznostjo je Agnelli postal »pravi« župan, ker samo na tak način lahko opravlja vse naloge, ki mu jih nalaga ta funkcija.

Zanimivo pri tem pa je, da je Agnelli prisegel dan za tem, potem ko je bil v Rimu dosežen sicer težaven sporazum med strankami petstrankarskega zavezništva. Ta sporazum predvideva, da bo župan Agnelli formalno odstopil na občinski seji, ki bo 10. septembra; sporazum tudi predvideva, da se bodo v tem obdobju takoj začela nova pogajanja za nadaljnje uveljavljanje tržaških krajevnih ustanov. Na tem sestanku so predstavniki vladnih strank poleg tega izkazali pripravljenost za iskanje takih rešitev, ki bi privedle do oblikovanja večinskih odborov tako na občini kot pokrajini. Vprašanje pokrajine pa je nedvomno zelo zapleteno zaradi prisotnosti predsednika Marchia, ki je že dal vedeti, da ne bo odstopil v primeru, da bi na občini prišlo do oblikovanja takega sporazuma, v okviru

katerega bi sodelovala tudi Lista za Trst.

Po rimskem sestanku in po skupščini Liste za Trst, ki v veliki bojazni pred predčasnimi volitvami vse bolj popušča na vseh ravneh, se je »temperatura« političnih odnosov med strankami dokaj znižala. V primeru, da bi stranke šeststrankarskega zavezništva (ki upravlja Deželo) v teku današnjega dne prejele pismo župana Agnellija, v katerem napoveduje svoj odstop, se bodo predstavniki omenjenih strank sestali že jutri opoldne, da bi preverili nastali položaj. Vsekakor pa je že sedaj gotovo, da bo temu predvidenemu sestanku sledilo štirinajstodnevno počitniško premirje, nakar bo politična kronika ponovno zaživela.

Včerašnja kronika pa beleži, da se je politični tajnik Liste za Trst Staffieri podal v Rim, kjer se bo mudil tudi danes, da bi pač predstavnikom vladnih strank obrazložil stališča, ki jih LpT sicer zagovarja in ki jih je odobrila na sredini skupščini članov. Staffieri se je tako včeraj sestal z odgovornim za krajevne uprave pri socialistični stranki La Gango, v teku današnjega dne pa bo verjetno imel še druge sestanke. Na njih bo politični

tajnik LpT obrazložil, da je njegova stranka dejansko pripravljena na nova pogajanja, pri čemer pa ni točno znano, kaj LpT resnično meni o županskem mestu. Dokument, ki so ga odobrili na sredini skupščini članov daje obširna pooblastila vodstvu stranke, ki se mora na pogajanjih zavzemati, da bi se številčnost LpT morala odražati v sestavi bodočih odborov. Potem ko se je že odpovedala županskemu mestu, si torej LpT hoče zagotoviti čimveč odborniških mest? Kako resnično misli, bodo pokazala nadaljnja pogajanja, ki se bodo ponovno začela čez dva tedna.

Tržaška federacija PSI pa je včeraj izdala tiskovno poročilo, v katerem se zelo pozitivno izraža o zaključkih sredinega rimskega sestanka. V njem med drugim ugotavlja, da bo petstrankarsko zavezništvo začelo reševanje nastale krize v konstruktivnem duhu in z bistvenimi enakimi pogledi glede nujnosti, da je treba Trstu zagotoviti trdne in večinske uprave.

PSI je medtem sinoči povabil predstavnike drugih strank, ki naj bi sodelovale pri upravi mesta, na srečanje. Le-to bo drevi ob 18.30 na sežu PSI.

Liszt iz Maksimilijanovih časov
na desetem Glasbenem septembru

Nostalgčni Trst se še ni naveličal Maksimilijana Habsburškega, avstrijskega nadvojvode in mehiškega cesarja ter njegove mittelevropske epohe. Kako je bradati Maksimilijan na svoji poti Schönbrunn - Milan - Miramar - Queretaro lahko vplival na razvoj glasbe žal ni povsem jasno in dokazano. Tržaška letoviščarska in turistična ustanova pa je vseeno posvetila polovico svojega desetega Glasbenega septembra »glasbi iz Maksimilijanovega časa«. Drugo polovico koncertov pa so prireditelji posvetili Franzu Lisztu ob 100-letnici njegove smrti. Liszt, ki je svoja zrela leta preživel v Weimaru ob Wagnerju, Schumannu in Berliozu, je namreč umrl v Bayreuthu 31. julija 1886. Leto zatem so v Mehiki usmrtili Maksimilijana, zato lahko tudi Liszt (nam bo zameril?) vključimo v spisek skladateljev iz »Maksimilijanovega časa«.

Kot vsako leto pa bo Glasbeni september, s svojim, resnici na ljubo, dobro zasnovanim sporedom in s svojimi uglednimi izvajalci, prav gotovo tudi letos privabil pod cerkevne oboke stolnice na Sv. Justu in Luteranske cerkve nič koliko poslušalcev.

Prvi koncert jubilejnega programa bo v ponedeljek, 1. septembra, v Luteranski cerkvi. Tržaškim ljubiteljem klasične glasbe se bo predstavil someščan Lorenzo Baldini s svojim klavirskim recitalom. V njegovi iz-

vedbi bomo lahko poslušali izbor Schubertovih, Chopinovih, Lisztovih in Schumannovih skladb. Tri dni kasneje bo v isti cerkvi koncert dua Šiškovič (violina) - Lazko (klavir). S svojim sovjetskim partnerjem bo Šiškovič predstavil sonate Franza Schuberta, Johannes Brahmsa, Čajkovskega in Kreislera ter Griega.

Z zborovskim programom bo Glasbeni september prestopil prag stolnice na Sv. Justu v ponedeljek, 8. septembra, ko bo, ob spremljavi organista Maura Macrija in »kapelmajstra« Marca Sofianopula, nastopila Mestna kapela tržaške občine. Program predvideva monografski poklon Franzu Lisztu z izvajanjem Vie crucis in Misse choralis.

Klavirski recital Turinčana Giuseppeja Massaglie bo septembrske koncerte vrnil Luteranski cerkvi. Na programu bodo romantične skladbe Schuberta in Liszta. Teden zatem bomo lahko ponovno sledili organistu Mauru Macriju, tokrat na Sv. Justu. V njegovem programu bosta Bach in Liszt, pa tudi vrsta sodobnih skladateljev, na katere je pokojni Maksimilijan prav gotovo malo vplival.

V Luteranski cerkvi bomo lahko prislunili še trem koncertom. 18. septembra bo nastopil Salzburger Trio, ki ga sestavljajo Lavard Skou Larsen, violina, Ramon Jaffé, violončelo in Nicola Frisardi, klavir. Na njihovem programu Mozart, Beethoven in Saint-Saens. V četrtek, 25. septembra pa bo nastopil Pihalni kvintet RTV Ljubljane (Jože Pogačnik, flauta, Božo Rogelja, oboa, Alojz Zupan, klarinet, Jože Falout, rog in Jože Banič, fagot). Tudi tokrat bomo lahko prislunili Mozartovi glasbi, ob tem pa še skladbam A. F. M. Klughardta, D. Milhauda, S. Barbera in N. Rote. Tudi v tem primeru smo delno izven »Maksimilijanovih časov«. Poslovilni večer Glasbenega septembra bo 2. oktobra z nastopom polifonskega zbora »Claudio Monteverdi«, ki ga vodi Orlando Dipiazza. Na programu so Mendelssohnove in Lisztove skladbe.

V tržaški stolnici bomo prav tako prislunili še dvema recitaloma. 22. septembra se nam bo predstavila organista Lucienne Antonini s svojim izvajanjem preludov, sonat in korolov F. Liszta, J. Rheinbergerja, C. Francka, M. Durufleja in O. Messiaena. Njej bo sledil 29. septembra nemški organist Michael Schneider, ki se bo v našem mestu predstavil z bogatim programom del osmih skladateljev, od »najstarejšega« Sweetincka (1562-1621) do »najmlajšega« še živečega, Kopfreitera.

Kot vsako leto se bodo koncerti začeli ob 20.30 in bodo popolnoma brezplačni.

Abrašević
drevi v Nabrežini

Drevi ob 21. uri bo v Nabrežini na igrišču ŠD Sokol nastopila svetovno znana folklorna skupina Abrašević iz Valjeva. Večer organizira mladinski krožek KD Igo Gruden. Po nastopu skupine Abrašević se bodo prisotni lahko zavrteli ob zvokih ansambla Cik Cak iz Kopra.

V soboto pa bo nastopila Neda Ukrađen, ki je trenutno najpopularnejša pevka lahke glasbe v Jugoslaviji. Tudi pijača in jedaja bo zagotovljena, tako da veselja in zabave ne bo manjkalo.

Ravnatelj, učno in neučno osebje poklicnega zavoda J. Stefan izrekajo iskreno sožalje prof. Borisu Štoki ob izgubi dragega očeta.

Ob nenadni smrti prijatelja in člana Micheleja Degana - Krafna izrekajo družini iskreno sožalje

vsi prijatelji in Primotor klub

Sožalju svojcev ob izgubi dragega Micheleja Degana se pridružujeta Dino in Nadja od Zadrške gostilne v Dolini.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage sestre

Marije Trampuš

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Sestra Pavla in brat Štefan

Trst, 8. avgusta 1986

Ponovno sindikalni boj
v štivanski papirnici

Tovarniški svet termoelektrarne štivanske papirnice je na svoji zadnji skupščini sklenil zaporo vsakega nadurnega in prostovoljnega dela, obenem je napovedal nadaljnje oblike sindikalnega boja.

Svoj sklep so delavci obrazložili v daljšem komunicanju. Iz njega izhaja, da se je deželni odbornik za industrijo Francescutto 23. julija seznanil z bojem delavcev štivanske papirnice. Sindikalisti so mu posredovali nesprijemljive sklepe uprave, ki skuša po vsej sili doseči proste roke pri upravljanju papirnice in s tem ruši dosežke delavstva v dolgoletnem sindikalnem boju.

Deželni odbornik za industrijo se je tedaj obvezal, da bo posredoval pri delegiranem svetovalcu Lignanu, naj družba obnovi korektno industrijske odnose med upravo in delavci. Ti pa so se s svojimi sindikalnimi organizacijami odzvali odbornikovemu pozivu in prekinili sindikalni boj.

Kljub temu pa se je napad delodajalcev na sindikalne dosežke nadaljeval. Do zadnjega takega izpada je prišlo 4. avgusta, ko so že podpisali vsedržavni osnutek o obnovi delovne pogodbe za podjetja, ki v lastni režiji proizvajajo električno energijo. Tedaj je uprava štivanske papirnice obvestila sindikalne organizacije, da bo v kratkem preklicala to delovno pogodbo za delavce termoelektrarne štivanske papirnice. Delavci elektrarne so dosegli spoštovanje določil svoje po-

sebne delovne pogodbe vse od izgradnje elektrarne leta 1958.

Tovarniški svet delavcev termoelektrarne štivanske papirnice je obenem pozval deželo Furlanijo - Julijsko krajino, naj sprejme konkretne ukrepe in naj ponovno zahteva od uprave papirnice, da spoštuje pravila poštenih in korektnih industrijskih odnosov.

Delovanje
Urada za delo

Vodstvo Pokrajinskega urada za delo v Trstu (Ul. Severo 46) sporoča, da bo Urad v avgustu zaprt ob sobotah (9., 16., 23. in 30. avgusta). Obenem naproša vpisane delavce, da opravijo mesečne preglede (model C/1) do 29. avgusta.

Urad za delo v občini Devin - Nabrežina bo zaprt od 11. do 16. avgusta. Začel bo delovati spet 18. avgusta.

Urad za delo v občini Dolina bo zaprt od 18. do 23. avgusta. Ponovno ga bodo odprli 25. avgusta.

Za vse nujne potrebe se lahko občani obrnejo na Urad za delo v Trstu.

● Področje med Padričami in Trebčami je včeraj proti večeru zajel požar. Ognjeni zublji so se razširili tudi na tamkajšnji borov gozdiček. Gašenja so se lotili gozdni stražniki iz Bazovice.

Zamenjava dinarja zopet malo višja

Vedno, ko se cena dinarja zniža ali se kakorkoli spremeni, se čujejo glasovi, da bo mogoče prišlo do njegove devalvacije. No, potem ostane vse pri starem in tudi govorice in ugibanja se ponovno pomirijo.

Pretekle dni so v Trstu menjavali dinar celo pod tri lire za N dinar. Že včeraj, pa tudi še prej se je kotacija dinarja v tržaških menjalnicah in bankah vrnila na prejšnjo višino tako, da so ga ponovno menjavali po 3.20 in tudi 3.30.

Zakaj te spremembe, zakaj takšno nihanje vrednosti dinarja, smo vprašali uslužbenca ene od tržaških menjalnic. Tu v Trstu menjujejo dinarje jugoslovanski turisti in ker jih je bilo v tem poletnem času kar precej, so se nabrale kar precejšnje vsote te valute, nam je pojasnil. Tudi prazniki v sosednih državah, ko so bile banke in menjalnice zaprte, so povzročili, da valuta ni krožila.

Razen tega pa je znano, nam je še dejal, da si tuji za svoje letovanje v Jugoslaviji, nabavljajo dinarje v svojih menjalnicah in to že veliko prej, preden gredo na počitnice. Torej ne kupujejo dinarjev v našem mestu.

Včeraj so v nekaterih trgovinah menjavali dinar po 3.50 in tudi 4 lire. Najslabša je bila morda zamenjava v veleblagovnicah, medtem ko so trgovci menjavali dinar bolje.

Jugoslovanskih turistov je bilo v teh dneh v Trstu manj kot v mesecu juliju. In tisti, ki so prišli, so bili pri svojih nakupih zelo varčni. V glavnem so nabavljali razne nadomestne dele za avtomobile, poslužili so se tudi razprodaj obutve in oblačil, še največ pa so trgovci prodali kave.

Divjačina radioaktivno neoporečna

Na deželnem uradu za zdravstvo in higieno se je sestal ožji študijski odbor, da bi proučil stopnjo radioaktivne kontaminacije med divjačino zaradi nesreče v černobilski jedrski elektrarni.

Skupina je potrdila pravilnost dosedanjih deželnih izbir glede lova srnjadi. Na podlagi podatkov in analiz, ki so jih posredovali laboratoriji, so ugotovili, da trenutno ne obstajajo ovire za omejevanje lova divjadi.

Vseeno pa bodo laboratoriji nadaljevali z analizami, da bodo imeli stalno pod nadzorstvom stopnjo radioaktivne kontaminacije v mesu divjačine. Posebno skrb bodo posvetili pticem plavalcem, saj prihajajo v naše kraje z območij, ki so bila po černobilski nesreči huje onesažena z radionukleidi. Prav zato je deželni urad za zdravstvo in higieno pozval pokrajinske lovske odbore, naj nadaljujejo z dosedanjjo prakso pošiljanja najznačilnejšega odstrela specializiranim deželnim laboratorijem.

mala črna kronika

Moped zbil žensko:
pridržana prognoza

Na Borznem trgu v bližni prehoda za pešce je včeraj moped, ki ga je upravljal 22-letni Marino Micolacich iz Ul. Vagano 13 zbil na tla 52-letno Lauro Chicco iz Ul. Cappello 7/2. Padec je bil tako hud, da se je ženska močno udarila v glavo. Zdravniki katarinske bolnišnice, kamor so ranjenega prepeljali z rešilnim avtom Rdečega križa, domnevajo, da je Chiccova dobila možganske poškodbe, zaradi česar so jo s pridržano prognozo sprejeli na nevrokirurški oddelek.

Po zdravniško pomoč je zatekel tudi mopedist (pred nesrečo je vozil v smeri proti Korzu). Zaradi raznih poškodb se bo moral zdraviti 10 dni.

Stoenka treščila
v moškega iz Jezera

Moški iz Jezera je bil včeraj popoldne žrtev hude prometne nesreče v Ul. D'Alviano. 41-letni Danilo Rodela iz Jezera 148 je stal malo pred 15. uro na pločniku ob motornem kolesu v bližini rezervuarja za plin, ko je vanj silovito treščila stoenka kopske registracije. Voznik zastave,

46-letni jugoslovanski državljani Božo Agabito je med vožnjo po Ul. D'Alviano v smeri iz Ul. Svevo proti Campi Elisi po vsej verjetnosti izgubil nadzorstvo nad vozilom. Avto je zavozil v desno, zbil nesrečnega Rodelo in nato treščil v zid ene od tamkajšnjih hiš.

Danilo Rodela se je udaril v glavo, se ranil po lasišču in si zlomil levo nogo. Z rešilcem so ga prepeljali v glavno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedskem oddelku. Okreval bo v 50 dneh.

Sopotnik v stoenki, 32-letni Milovan Ukotič iz Kopra si je v nesreči zlomil nadlahtnico in se bo moral zdraviti 40 dni. Tudi njega so sprejeli na ortopedskem oddelku. Voznik avtomobila se je le udaril v čelo. Okreval bo v enem tednu.

Pretepaška motociklista

Mlada neznana motociklista sta se včeraj znesla nad 21-letnim Alfredom Bonijem iz Ul. Rossetti 29, ki jima je — potem ko sta ga z motorjem oplazila v Ul. Martiri della libertà — zakrčil naj vozita počasneje. To je verjetno motociklista razkročilo. Vrnila sta se in medtem ko je sopotnik na motorju prijel Bonija za ramena, ga je voznik s čelado na glavi udaril v prsi in ga premaknil. Boni se je zatekel v bolnišnico. Zaradi ran in udarcev po obrazu in prsih se bo

moral zdraviti 10 dni. Policistom je povedal, da sta se pretapača peljala na yamaha. Eden od njiju je bil visok, suh, z dolgimi plavimi lasmi in s številnimi tetoviranimi znamenji.

Nesreča v Žavljah

Včeraj zjutraj malo pred 6. uro se je v Žavljah v bližini poslopja s številko 89 pripetila prometna nesreča, v kateri so bili ranjeni trije mladeniči. Najhuje jo je skupil 19-letni Mario Krezevic iz Ul. Bonomo 42. Udaril se je v obraz, se ranil po spodnji ustnici, po desni roki in se udaril v desno ramo. Okreval bo v 40 dneh.

Nevarno izsiljevanje
prednosti

Včeraj dopoldne je jugoslovanski avtomobil v križišču Ul. Flavia in Ul. Caboto skušal izsiliti prednost, a je pri tem treščil v vespo 150, ki jo je po Ul. Flavia v smeri proti stadionu Grezar vozil 42-letni Bruno Giangrande iz Ul. Fonderia 4. Vespist se je močno udaril v desni kolonec, se udaril v desno ramo in si izpahnil desno zapestje. Okreval bo v 20 dneh. Jugoslovanski avto je upravljal Dario Purger, doma od Dekanov. Vse izvide o nesreči so opravili mestni redarji.

Vrsta tatvin
na tržaški
avtobusni postaji

Tatovi so v noči med torkom in sredo vzeli na piko avtobusno postajo na Trgu Libertà. V poslopje so se pritihotapili potem ko so razbili eno od šip in vlomili vrata skladišča tamkajšnjega bara. V baru so, po izsledkih upravitelja, 43-letnega Alfreda Chermaza iz Milj, Ul. Colarich 20/a, nagrabili 90 tisoč lir (hranil jih je v eni od omar).

Tatovi so se lotili tudi prodajalne časopisov. Razbili so šipo na vhodnih vratih, a na srečo niso ničesar odnesli. Nadalje so »obiskali« bližnjo blagajno avtobusnega podjetja Saita. Uradnik podjetja, 51-letni Antonio Legovich iz Ul. Scornarinj 22 je policijskim agentom povedal, da so tatovi izmaknili iz blagajne 75 tisoč lir. Blagajno so seveda odprli s silo.

Zmikavti niso prizanesli niti podjetju Autolinee Triestine. Dino Bellotti, 42 let iz Ul. Pietà 21, uradnik tega podjetja je ugotovil, da je iz predalov zmanjkalo 10 tisoč lir drobiža.

Največji plen pa so nepridipravi odnesli iz blagajne Pokrajinskega konzorcijalnega podjetja za prevoze ACT. Uradnik Stelio Griol, 51 let, doma iz Fiumicella je policiistom povedal, da so lopovi odnesli iz blagajne skupno 282 tisoč 400 lir. Na kraju tatvin so posegli policijski agenti in agenti znanstvenega oddelka, ki so uvedli preiskavo.

Nekoč je bil prepovedan sadež

Paradižnik namesto Gerovitala

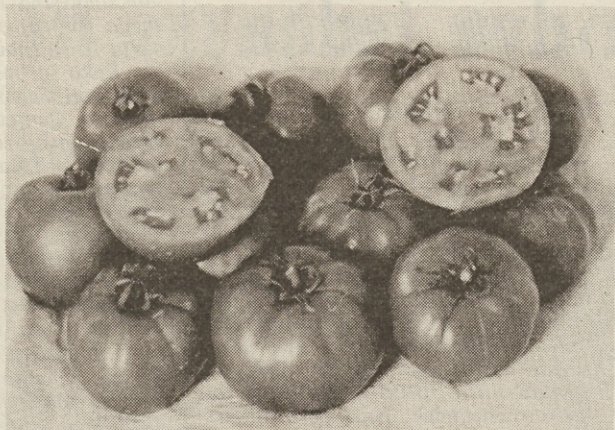
Med najbolj priljubljenimi poletnimi sadeži je brez dvoma vabljev rdeč paradižnik, ki se je tudi v naših krajih že tako udomačil, da si ga kar prilastimo. Paradižnik je bližnji sorodnik krompirja, a ne dela gomoljev. Plodovi so različne oblike in barve, ponekod gojijo tudi rumenkasto rdečo in rumeno sorto paradižnika.

Rastlina je doma v Južni Afriki, zato je v Evropi dolgo niso poznali. Najprej je prišla v Italijo, kjer je dolgo veljala za okrasni grm s prepovedanimi sadeži. Prvi ga je leta 1554 opisal botanik Mattioli, minilo pa je nad 300 let, preden se je paradižnik, ki je »strupen in smrdi«, mogel uveljaviti. Danes je v vsaki kuhinji že nepogrešljiv, spoznali pa so ga tudi kot zdravilno rastlino.

Zdravilni del rastline so zlasti plodovi, ki imajo sočno, okusno in aromatično meso. Z obiranjem ne čakamo, kajti tudi samo rdeče nadahnjene sadeži so dobri in z lahkoto dozoriijo. S tem razbremenimo rastlino in se ostali drobni plodovi lepše razvijajo.

Ni veliko sadežev, ki bi vsebovali toliko dragocenih snovi, kakor jih ima paradižnik. Dognanja najuglednejših znanstvenikov se ujemajo v tem, da ima zelo veliko vitamina C, res pa je, da paradižnik ne vsebuje vitamina A, zato pa je toliko bogatejši s karotinom. Naša jetra pa, ki so podobna veliki, natančni tovarni, lahko iz vsake molekule karotina napravijo dve molekuli vitamina A. Zaradi tega postopka je tako dragoceno tudi korenje.

V prvih povojnih letih, ko so bila živila racionirana in je znašala dnevna količina maščob le nekaj gramov, je ljudem grozila cela vrsta bolezni, ki izvirajo iz pomanjkanja vitaminov: očesne bolezni, znamenja degeneracije črevesnega delovanja in delovanja dihalnih organov ter nagnenja k raznim nalezljivim boleznim izvirajo iz pomanjkanja vitamina A, ki ga je največ v maščobah. Takratna zdravniška dognanja pričajo, da je marsikoga rešil prav paradižnik, ki ga je bilo zlasti na jugu veliko in povsod. Poleg tega je paradižnik rastlina, ki vsebuje največ bakra, mangana in železa. Te snovi imajo velik vpliv na nastajanje krvi, zato uživanje paradižnika priporočajo slabokrvnim osebam, rekonvalescentom, ki so zaradi bolezni ali poškodb izgubili velike količine krvi. Zlasti pa je primeren za mlade, doraš-

čajoče ljudi. Obenem paradižnik znižuje visok krvni pritisk in zelo pospešuje izločanje trebušne slinavke. Uspešno ga vključujejo v dieto bolnikov s protinom ter v shujševalne diete, pri katerih je skorajda nepogrešljiva sestavina.

Tudi v ljudskem zdravilstvu je bilo že zdavnaj znano, da paradižnik krepi zdravje in ima zdravilno moč. V starih časih so iz paradižnikovih listov pripravljali kopel, ki naj bi učinkovala proti išiasu, vendar se sodobna medicina o tem ni nikoli izrekla. Paradižnikovi sadeži, vloženi v olivnem olju niso samo izvrstna ozimnica, temveč tudi dober obkladek zoper kožno srbečico. Svež paradižnik pa so nekoč uporabljali za zdravljenje gnojnih ran in za blažitev vnetij, ki nastajajo okrog odrgnin in drugih površinskih poškodb.

Zaradi velikega krepilnega učinka paradižnikovih sadežev, so mu ljudje vzdali ime »ljubezensko sadje« ali tudi »prepovedan sadež« in celo »rajsko jabolko«. Baje ne zamenjaj: pravijo, da uživanje sadežev celo pri starejših ljudeh, ki so se že vdali v usodo, zbudi mladostne moči in vse občutke, ki so z mladostniško energijo povezani... (mi)

poletne prireditve

GLEDALIŠČE ROSSETTI FESTIVAL OPERETE

Jutri, 9. t. m., ob 20.30: **Hiša treh deklet** (F. Schubert in H. Berté). Zadnja ponovitev.

Pri belem konjičku (R. Benatzky in R. Stolz). Ponovitve: 10., 12. in 14. 8.

MIRAMARSKI PARK

LUČI IN ZVOKI

Jutri, 9. t. m., ob 21. uri v nemščini in ob 22.15 v italijanščini.

KOPALIŠČE AUSONIA

Danes, 8. t. m., ob 22. uri bo nastopil tržaški kantavtor Lorenzo PILAT.

razstave

V TK Galeriji je odprta razstava slikarke Vide Slivnikar-Belantič.

V umetnostni galeriji na Tržaški pokrajini — Trg Vittorio Veneto 4 je do 19. avgusta odprta Mednarodna poletna umetniška razstava s udeležbo Avstralijske, Avstrije, Italije, Jugoslavije in Velike Britanije. Urnik: 19.00 - 22.00, prazniki: 11.00 - 13.00.

V Sesljanu na sedežu Turistične ustanove: Kamnarska umetniška obrt v Nabrežini - ob 2000-letnici kamnolomov. Razstavljajo: Ivan Ballarini iz Šempolaja, Nino Bon iz Križa, Antonio Mosesti in Milan Pernarčič iz Nabrežine, Albert in Miloš Zidarč iz Šempolaja.

V Palači Costanzi (Trg Unità) je do 14. t. m. na ogled zgodovinska razstava SANJE O VALČKU - dunajska opereta v Italiji.

Na Gradu sv. Justa so do 31. t. m. razstavljene STARINSKE MUČILNE NAPRAVE.

TPK SIRENA

vabi jutri, 9. in v nedeljo 10. avgusta od 18. ure dalje na društveni pomorski sedež na

KALAMARADO

Poskrbljeno bo za sveže ribe, dobro kapljico in glasbo.

čestitke

Irena je Darkotu povila malega MITJO. Srečnima staršema čestitajo ter da bi Mitja zrasel v pridnega in vedrega fanta so želje delovnega kolektiva in upravnega odbora Zadržne kraške mlekarne.

60 let skupnega življenja

v Rojano, kjer sta se vzela v daljnem letu 1926, slavita danes diamantno poroko.

SVETKO in ANGELA FORNAZARIČ Ob lepem jubileju jima iz srca čestitajo in želijo še vrsto srečnih in zdravih let hči Sara z možem Jurijem, sin Elio z ženo Franko ter vnuki Eva, Erika in Sandi.

Trst, 8. avgusta 1986

izleti

Združenje Union Podlonjer, Sv. Ivan prireja enodnevni izlet 15. avgusta v Dolomite - S. Stefano di Cadore. Odhod iz Trsta ob 6.30 s Trga Oberdan. Informacije in vpisovanje vsak ponedeljek in četrtek od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30, tel. 61011.

SPDT prireja enotedenski izlet od 23. do 30. avgusta v Dolomite z vzponi po normalnih in zavarovanih poteh na vrhove v bližini Corvare in Colfosco, kjer bodo udeleženci šotorili. Izlet vodi odbornik Ervin Gombač, vpisovanje pa je na sedežu ZSSDI v uradnih urah. Izlet bo z osebnimi avtomobili.

PD KOLONKOVEC—ŽENJAN prireja dne 10. avgusta enodnevni izlet na Brienne. Vpisovanje po tel. na št. 040/812281 ali 040/817380.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu priredi 20. avgusta izlet v Kumrovec v rojstno hišo maršala Tita in v Spodnjo Stubico — spominsko obeležje hrvaško-slovenskega kmečkega punta v letu 1573, ki ga je vodil Matija Gubec. Vpisovanje v sredo, 13. avgusta od 10. do 11. ure v društvenih prostorih v Ul. Cicerone 8.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 8. avgusta
KAJETAN

Sonce vzide ob 5.56 in zatone ob 20.25 — Dolžina dneva 14.39 — Luna vzide ob 8.33 in zatone ob 21.54.

Jutri, SOBOTA, 9. avgusta
JAROSLAV

PLIMOVANJE DANES: Ob 5.41 najnižje -59 cm, ob 12.18 najvišje 46 cm, ob 18.10 najnižje -25 cm, ob 23.46 najvišje 35 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 29,7 stopinj, zračni tlak 1013,7 mb pada, veter 16 km na uro severovzhodnik, vlaga 42-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 24,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alice Martelli, Francesca Bisiani, Alma Sesti.

UMRLI SO: 71-letni Daniele Gregori, 103-letna Giuseppina Maricchio, 77-letni Mirko Mozina, 57-letni Silvano Perini, 82-letna Matilde Princic, 84-letna Giustina Sorli, 61-letni Bruno Bazzara, 73-letni Paolo Brosembach, 36-letni Michele Degan.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 4. avgusta, do sobote, 9. avgusta 1986

Dnevna služba — od 8.30 do 19.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarški drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19.

PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAV-LJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere

Od 19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarški drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35.

PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAV-LJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Iskrska ulica 35, Trg ospedale 8. PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAV-LJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

darovi in prispevki

V spomin na dr. Draga Martelanca daruje družina Franjo Kosovel 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina dr. Draga Martelanca daruje Mirko Kjuder 20.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

Namesto cvetja na grob dr. Karla Martelanca daruje Mirta Suppani 20.000 lir za Center za rakasta obolenja Lovenati.

V počastitev spomina našega plemenitega zdravnika dr. Draga Martelanca darujeta Milica in ing. Andrej Čok 30.000 lir za Dijaško matico in 20.000 lir za SKD S. Škamperle — Sv. Ivan.

V počastitev spomina dr. Draga Martelanca darujeta Rosanda in Silva Gasperčič 20.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob dr. Draga Martelanca darujeta Sonja in Duško Udovič 30.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Namesto cvetja na grob dr. Karla Martelanca daruje družina Milana Švaba 10.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grobova Borisa Starca in Ide Gerlanc darujejo Ivan, Anica in Bruna 20.000 lir za ŠD Kontovel.

Mladinski krožek I. GRUDEN

priredi na igrišču ŠD Sokol v Nabrežini danes, 8. t. m., ob 21. uri nastop folklorne skupine

ABRAŠEVIČ

iz Valjeva

Sledi ples s skupino Cik-Cak.

Jutri, 9. t. m., ob 21. uri koncert in ples s pevko

NEDO UKRADEN

V primeru slabega vremena se bosta prireditvi odvijali v občinski telovadnici.

razna obvestila

Zveza vojnih invalidov NOV obvešča, da bo zaradi dopustov pisarna zaprta do 23. avgusta 1986.

Skavtska organizacija — Tržaško vodstvo veje volčičev in vererik sporoča vsem staršem, da se bodo otroci vrnili s taborjenja danes, 8. t. m. Starši naj jih pričakajo ob 18.30 v Sežani pred železniško postajo.

ZSKD obvešča, da bodo uradi zveze zaprti od 11. do vključno 16. avgusta 1986 zaradi letnega dopusta.

Od danes do nedelje bo na Proseku zraven Kulturnega doma FESTIVAL UNITA' in DELA, ki ga prireja proseško-kontovelska sekcija KPI. Danes odprtje kioskov ob 18. uri, jutri ob 16. uri tekmovalje v briškoli, v nedeljo odprtje kioskov ob 10. uri, ob 18.30 nastop domače godbe. Vsak večer od 20.30 dalje ples z ansamblom Lojzeta Furlana.

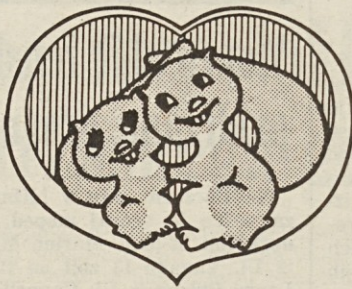
menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 7. 8. 1986

Ameriški dolar	1.415.—	Japonski jen	8,75
Nemška marka	685,25	Švicarski frank	850.—
Francoski frank	209,10	Avstrijski šiling	97,20
Holandski florint	608.—	Norveška krona	191.—
Belgijski frank	32,5	Švedska krona	203.—
Funt sterling	2.090.—	Portugalski eskudo	9,20
Irski sterling	1.900.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	181.—	Avstralski dolar	820.—
Grška drahma	10,20	Debeli dinar	3,10
Kanadski dolar	1.010.—	Drobni dinar	3,10

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Tel.: Sedež 61446 - 68881
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

elio

obvešča svoje kliente,
da bo trgovina pohištva
zaprta

od 11. do 18. avgusta

Vsem prijateljem želi vesele počitnice.

MOBILI ELIO — Prosek (Trst) — Tel.: 225277

OBVESTILO

Uprava Primorskega dnevnika obvešča vse naročnike, ki želijo prejemati Primorski dnevnik na kraj letnega dopusta, da sporočijo novi naslov najkasneje štiri dni pred odhodom.

Spremembe sprejema ekspedit PD vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure na telefonsko številko 764-832.

S kolesom po petih evropskih državah Pot proti domu je vselej najdaljša

PONEDELJEK, 21. julija
Po brezuspešnem iskanju mehanika (bil je na dopustu), ki bi mi popravil zavoro, sva nadaljevala pot in ob 11. uri sva že bila v Brnu. Vozila sva s polno paro, saj sva hotela priti do Bratislave, tako da bi nadoknadila še pol dneva, ki sva ga nenačrtovano preživela na Dunaju. V občestni mehaniki delavnici sem prednje obrabljene zavore zamenjal z zadnjimi, tako da mi ni bilo treba več voziti v stalni bojazni pred nesrečo. To se je tudi obrestovalo, saj sva kljub menjavi zračnice po 220 prevoženih km tik pod večerom le prispela v Bratislavo. Danes sva prvič imela opravka s češko policijo, ki naju je popoldan ustavila za pregled dokumentov in celo telefonirala na centralo, da ne bi morala bila midva zabeležena v "črni knjigi".

TOREK, 22. julija
Ta dan nama bo, žal, ostal še dolgo v spominu. V mestu Tatabanya, ki je od Budimpešte oddaljeno 50 km, sva pri iskanju prave poti zapravila več kot eno uro kar nama je preprečilo, da bi pred temo prispela v madžarsko prestolnico. Tema naju je zajela v kraju, kjer ni bilo prenočišča, povrh pa se mi je prtljažnik popolnoma zlomil. Predno sem ga zasilno popravil je bila že trdna tema, ura pa 21.30. Ni nama preostalo drugega, kot da nadaljujeva pot proti 10 km oddaljenemu Budaörsu, kjer so bila prenočišča na razpolago, kot so nama potrdili domači fantje. Brez vsake razsvetljave sva vozila po hitri cesti, ki je povrh prepovedana kolesarjem in se v dveh primerih za las izognila tragediji. To naju je tako zdrnilo, da sva nadaljevala pot s kolesom v roki in ob 22.20 srečno prispela do privatnega penziona, kjer nama je možki, s katerim smo se odlično razumeli, saj je poleg slovaškega obvladal tudi ruski jezik, pripravil tudi večerjo.

SREDA, 23. julija
Ker sva se nahajala v neposredni bližini Budimpešte, sva se odločila, da bova tu prespala. Tudi v madžarski prestolnici sva si lahko ogledala precej stvari, med katerimi izstopajo Elizabetin most, kraljeva palača, novogotski parlament, ki so ga dogradili 1904. leta in je dolg 268, širok pa 118 metrov, spomenik, ki je posvečen prvim sedmim plemenskim knezom in pa ribiška utrdba na grajskem bregu, zgrajena s posnemanjem romanskega sloga. Ogledala sva si tudi razsežen živalski vrt ter krasna vrtova, s kakršnima se lahko ponaša le malokatera evropska prestolnica.

ČETRTEK, 24. julija
Preostal nama je še zadnji del poti. Danes sva vozila kar 80 km tik ob Blatnem jezeru. Seveda nisva mogla mimo tega izredno obiskovanega turističnega središča, ne da bi se po kosilu poglala v vodo, to pa sva storila ravno pravočasno, saj je takoj zatem začelo silovito pihati. Ob 18. uri sva bila zaradi dežja prisiljena ustaviti, ker pa ni pojenjalo sva dve uri kasneje poiskala prenočišče.

PETEK, 25. julija
Tokrat sva bila zjutraj priča prijetnemu presenečenju. Vihar, ki je divjal tudi ponoči je pripomogel, da je bilo nebo popolnoma jasno, zrak svež, temperatura ravno primerna za kolesarjenje. Čutila sva, da se bližava matični domovini in rojstni vasi, tako da so najine noge vedno z večjo lahkoto pritiskale na pedale. Po še zadnjem obedu na madžarski strani v kraju Letenye sva brez večjih zastojev prešla mejo ob 14. uri, čeprav so naju v neposredni bližini meje kar trikrat ustavili za pregled dokumentov in do Zagreba naju je ločilo še kar 115 km, ponekod tudi precej hribovite poti. Odlično pripravljena kot še nikdar ter ponosna, da se končno že vračava proti domu po tako težki preizkušnji, sva z lahkoto pred večerom prispela v hrvaško glavno mesto (41 km v poldrugi uri).
Madžarska nama je zapustila odlični vtis in kdor ima priliko mu svetujeva, naj jo kar obišče. Življenje je tam zelo poceni, še posebno ker menjava ni obvezna, 30 dnevni vizum pa stane 22.500 lir. Poleg običajnih koruznih polj in sadnih nasadov sva prvič srečala prostrane planjave sončnic. Pa tudi naravno okolje je tam prikupno, vse je bolj urejeno in čisto kot na Češkem. Če bova imela priliko se bova rade volje podala še na Madžarsko, čeprav po vsej verjetnosti ne več s kolesom.

SOBOTA, 26. julija
Za naju je bilo sedaj priti do doma le šala, čeprav težave in naporu še niso bili mimo. V bližini Krškega naju je miličnik poslal z magistralne ceste, ki povezuje Zagreb z Ljubljano, tako da sva se morala nato spoprijeti s precej hudimi strminami (tudi do 15 odstotnimi) okoliških gričev ter z neasfaltiranimi odcepi cest v bližini Hrastnika, ki naju je za trenutek spravilo v pravi obup. K sreči, se je nato pokrajina le nekoliko raztegila, cesta pa izboljšala, tako da sva pred večerom prispela v Stranje pod Kamniškimi planinami.

NEDELJA, 27. julija
To je bil nedvomno najin najlepši dan - povratak domov. Čeprav nama je do doma preostajalo še 130 km pa sva se po 2100 prevoženih km počutila, kot da sva že doma. Tudi zahteven vzpon pri Vrhniku in serpentine nad Planino nama niso povzročale nikakršnih težav, čeprav sem bil obložen s preko 9 kilogramsko prtljago. V bližini Razdrtega pa naju je še zadnjič obiskala rahla ploha, ki pa nama ni preprečila, da ne bi nemotno nadaljevala zmagovite poti proti domu.
Izredno pa sva letos zadovoljna, da nama je uspelo to, kar nama je spodletelo lani in sicer, da sva do potankosti izpolnila načrtovani program in v 12 dneh kolesarjenja prevozila skupno 2200 km (približno 185 km na dan). Nedvomno je to tudi svojevrsten podvig, na katerega sva lahko upravičeno in zaslužno zelo ponosna.

ZDRAVKO SKUPEK
(KONEC)

Pripravlja:
Boris Devetak

Nove plošče

VANADIUM - BORN TO FIGHT LP

Italijanski poslušalci in ljubitelji glasbe na splošno neradi sprejemajo hard-rocka, pa tudi rock ansamblov ne. Največje uspehe v Italiji so doslej poželi kantavtorji, kot npr. Baglioni, Dalla, Guccini, De Gregori, ali posamezni pevci s svojimi skupinami. Ansambli so doživeli svoj višek nekaj let od tega, in sicer skupine kot so PFM, Le Orme, Banco del Mutuo Soccorso itd. Zaradi tega je verjetno hard ansambel Vanadium iz Milana marsikomu še neznan kljub temu, da je edini kvalitetni predstavnik italijanskega hard-rocka. Prav je zato, da mu posvetimo nekaj prostora, saj je s svojim zadnjim delom dokazal precejšnjo glasbeno in kompozicijsko zrelost.

Born To Fight je že četrta LP plošča milanske skupine in vsebuje nekaj res odličnih rock motivov, od pesmi *Before It's Too Late*, do izredno lepe balade *Easy Way To Love*. V albumu prevladuje zakon evropskega rock'n'rolla. Mojštra in obenem duša skupine sta kitarist **Z nagradami sodelujejo še:**

Tessarini in klavirist Zanolini. Producent plošče je Lou Austin, ki sodeluje kot tehnični mojster s svetovno priznanimi skupinami in pevci (Deep Purple, Judas Priest, Jan Gillan).

Ostale pesmi so še: *Run Too Fast*, *Still Got Time*, *I Was Born To Rock*, *Never Before*, *Ridge Farm*, *Arms In The Air*.

----- ✂ -----

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek:

Naslov:

Glasujem za:

Moj predlog:

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
11.15 Televideo 13.00 Balet: Maratona d'estate 13.30 Dnevnik 13.45 Film: L'agente confidenziale (dram., ZDA 1945, r. H. Shumlin, i. C. Boyer, L. Bacall, P. Lorre) 15.40 Dokumentarec: L'opera selvaggia - Attraverso il vento 16.00 Dokumentarec: Scouts 16.30 Risanka: Richie Rich 16.55 Danes v parlamentu 17.00 Nadaljevanka: Fontamara 17.55 Šport 18.40 Nadaljevanka: William Shakespeare - I giorni della rivolta 19.40 Almanah in vreme 19.50 Vremenske razmere 20.00 Dnevnik 20.30 Zabavni spored: Colosseum 21.25 Film: Femmina (kom., Fr. 1958, r. J. Duvivier, i. B. Bardot, A. Vilar) 22.25 Dnevnik 22.35 Film: Femmina (2. del) 23.15 Knjižne novosti: Mario Praz - La casa perduta 23.50 Dnevnik 0.05 Šport: kolesarstvo 0.45 Šport: pentatlon	13.00 Dnevnik 13.15 Nanizanka: Saranno famosi 14.10 Mladinska oddaja: L'avventura, vmes risanka Esteban 17.10 Film: Amori di mezzo secolo (kom., It. 1954, r. Germi, Rossellini, Pietrangeli, Pellegrini, Chiari, i. F. Interlenghi, E. Ruffo, S. Pampanini, A. Sordi) 18.25 Iz parlamenta 18.30 Športne vesti 18.40 Nanizanka: C'era una volta un samurai 19.40 Vremenska napoved 19.45 Dnevnik 20.20 Športne vesti 20.30 Nanizanka: Il commissario Köster - Musica notturna 21.35 Nanizanka: Squadriglia Top Secret 22.25 Dnevnik 22.35 Dokumentarec: Il diario americano 23.25 Dnevnik 23.40 Film: Monty Python (kom., VB 1974, r. T. Gilliam in T. Jones, i. G. Chapman, J. Cleese)	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones Francesca Benedetti kot sodobna Didona, RAI 3, 20.30	18.25 Poročila 18.30 Spored za otroke - Ustvarjalne igre 18.45 Nanizanka: Flipper (14. del) 19.10 Risanka 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 Dnevnik in Vremenska napoved 19.50 Želeli ste, pogledjte 20.15 Ne prezrite 20.25 Angleška dokumentarna serija: Amazonka - Prihodnost Amazonije (8. del) 21.10 Risanka 21.30 Dnevnik 21.55 Vremenska napoved 21.58 TV nocoj in jutri 22.05 Nanizanka: Bergerac (16. del) 22.55 Kultura bivanja 23.00 Film: Na obali (fant., ZDA 1959, r. S. Kramer, i. G. Peck, A. Gardner, F. Astair, A. Perkins). Zgodba se dogaja v Avstraliji 1964. leta, ki je še edini kraj, ki ga niso prizadele posledice atomskega spopada. Film je bil posnet pet let prej in gre torej za neke vrste fantastiko.	17.00 Otroški program 18.00 Nadaljevanka: Tra l'amore e il potere 18.55 TV novice 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednji prispevki: TRST — Komentar o političnem položaju po zadnjih srečanjih BENETKE — Zaključena sodna preiskava zaradi atentata v Petovljah REPEN — Srečanje s skupino študentov »La Cattolica« o Slovencih v Italiji TRST — Uradno potrjeno zaščitno poreklo za 3 kraška vina GORICA — Napoved o natečaju zborovskega petja »Seghizzi« 19.30 TVD Stičiče 19.45 Glasbena oddaja 20.30 Film: Dimentica il mio passato 21.55 TVD Vsedanes 22.05 Dokumentarec: Il decennio della distruzione 23.05 Glasbena oddaja 23.30 Nanizanka: Lucy
CANALE 5	ITALIA 1	RAI 3	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.25 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Dalle nove alle cinque, 9.40 Alice, 10.00 Una famiglia americana 11.00 Nadaljevanka: Navy 11.45 Nanizanki: Love Boat, 12.40 Lou Grant 13.30 Nadaljevanka: Navy 14.30 Film: Margherita da Cortona (dram. It. 1950, r. M. Bonnard, i. M. Frau, T. Buzzzelli) 16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak 20.30 Nadaljevanka: Il segno del Toro (7. del) 22.30 Nanizanke: Lottery, 23.30 Sceriffo a New York, 1.00 Ironside	sie and The Pussycats, Dino Boy, Banana Splits, Alpenrose 14.15 Nanizanke: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston 15.50 Film: Ritrovarsi (kom., ZDA 1942, r. P. Sturges, i. C. Colbert, J. McCrea) 17.50 Nanizanke: Mary Benjamin, 18.40 Mai dire sì, 19.30 Westgate 20.30 Zabavni program: Le follie di W le donne, vodita Amanda Lear in Andrea Giordana 22.40 Nanizanke: Casablanca, 23.30 Vicini troppo vicini, 24.00 I Ropers 0.30 Film: Lo spione (akc., Fr. 1962, r. J. P. Melville, i. J. P. Belmondo, S. Reggiani)	14.15 Glasbena oddaja: Dee-jay Television 15.00 Nanizanka: Fantasilandia 16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bum, vmes risanke Lalabel, Thunderbirds, Holly e Benji, Lo specchio magico 17.55 Nanizanke: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 I ragazzi del computer 20.00 Risanka: Memole dolce Memole 20.30 Nanizanka: Master 21.25 Film: Adios Gringo (vestern, ZDA 1966, r. G. Finley, i. G. Gemma, E. Stewart) 23.15 Športna oddaja 0.15 Nanizanki: Le sorelle Snoop, 1.50 Kazinsky	7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20—8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Stoji učilna zidana (ponovitev); 9.00—10.00 Glasbeni almanah (1. del) 10.10 Koncert v Deželnem avditoriju v Gorici: violinista Hae-Sun Kang, pianistka Véronique Foursin; 11.30—13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestane ob 12.00; 13.20 Madžarski učiteljski zbor iz Bratislave; 13.35 Glasbeni almanah (zadnji del) 14.10—17.00 Poletni mozaik (1. del), plesna ura sede, 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Poletni mozaik (zadnji del).	Našim po svetu; 22.30—24.00 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nokturno; 00.05-4.30 Nočni program.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	RAI 3	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanki: I giorni di Brian, 9.20 Mary Benjamin 10.10 Film: Paese selvaggio (dram., 1981, r. David Green, i. Kim Basinger, Jan Michael) 11.50 Nanizanka: Switch 12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Jo-	8.30 Nanizanki: Sanford & Son, 8.55 Daniel Boone 9.40 Film: Il traditore di Fort Alamo (vestern, ZDA 1953, r. B. Boetticher, i. G. Ford, J. Adams) 11.00 Nanizanke: Sanford & Son, 11.30 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge in ob 13.30 T. J. Hooker	14.00 Nadaljevanki: Anche i ricchi piangono, 15.00 Andrea Celeste 15.30 Nanizanka: Missione impossibile 16.30 Nanizanka: Viaggio in fondo al mare 17.30 Risanke: Kimba, 18.00 I predatori del tempo, 18.30 Uomo tigre, 19.00 Charlotte 19.30 Nanizanki: Mork e Mindy, 20.00 Quattro in amore	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 Poročila; 5.00—8.00 Jutranji spored; 8.05 Za šolarje; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Majhen popoldanski divertimento; 14.40—15.25 Popoldanski mozaik; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Glasba starih mojstrov; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.00	8.30, 10.30, 13.30, 17.30, Poročila; 7.15, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 7.00—12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash-back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.40 Poje Marcella; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanski glasbeni program; 15.00 Tednik o kulturi in umetnosti; 15.45—19.30 Glasbeni program: Splash; 18.00—18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 Poje Marcella; 20.00—06.00 Nočni program.
RAI 3	RAI 3	RAI 3	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20—8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Stoji učilna zidana (ponovitev); 9.00—10.00 Glasbeni almanah (1. del) 10.10 Koncert v Deželnem avditoriju v Gorici: violinista Hae-Sun Kang, pianistka Véronique Foursin; 11.30—13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestane ob 12.00; 13.20 Madžarski učiteljski zbor iz Bratislave; 13.35 Glasbeni almanah (zadnji del) 14.10—17.00 Poletni mozaik (1. del), plesna ura sede, 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Poletni mozaik (zadnji del).	8.30, 10.30, 13.30, 17.30, Poročila; 7.15, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 7.00—12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash-back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.40 Poje Marcella; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanski glasbeni program; 15.00 Tednik o kulturi in umetnosti; 15.45—19.30 Glasbeni program: Splash; 18.00—18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 Poje Marcella; 20.00—06.00 Nočni program.
RAI 3	RAI 3	RAI 3	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20—8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Stoji učilna zidana (ponovitev); 9.00—10.00 Glasbeni almanah (1. del) 10.10 Koncert v Deželnem avditoriju v Gorici: violinista Hae-Sun Kang, pianistka Véronique Foursin; 11.30—13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestane ob 12.00; 13.20 Madžarski učiteljski zbor iz Bratislave; 13.35 Glasbeni almanah (zadnji del) 14.10—17.00 Poletni mozaik (1. del), plesna ura sede, 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Poletni mozaik (zadnji del).	8.30, 10.30, 13.30, 17.30, Poročila; 7.15, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 7.00—12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash-back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.40 Poje Marcella; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanski glasbeni program; 15.00 Tednik o kulturi in umetnosti; 15.45—19.30 Glasbeni program: Splash; 18.00—18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 Poje Marcella; 20.00—06.00 Nočni program.
RAI 3	RAI 3	RAI 3	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20—8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Stoji učilna zidana (ponovitev); 9.00—10.00 Glasbeni almanah (1. del) 10.10 Koncert v Deželnem avditoriju v Gorici: violinista Hae-Sun Kang, pianistka Véronique Foursin; 11.30—13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestane ob 12.00; 13.20 Madžarski učiteljski zbor iz Bratislave; 13.35 Glasbeni almanah (zadnji del) 14.10—17.00 Poletni mozaik (1. del), plesna ura sede, 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Poletni mozaik (zadnji del).	8.30, 10.30, 13.30, 17.30, Poročila; 7.15, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 7.00—12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash-back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.40 Poje Marcella; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanski glasbeni program; 15.00 Tednik o kulturi in umetnosti; 15.45—19.30 Glasbeni program: Splash; 18.00—18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 Poje Marcella; 20.00—06.00 Nočni program.
RAI 3	RAI 3	RAI 3	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20—8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Stoji učilna zidana (ponovitev); 9.00—10.00 Glasbeni almanah (1. del) 10.10 Koncert v Deželnem avditoriju v Gorici: violinista Hae-Sun Kang, pianistka Véronique Foursin; 11.30—13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestane ob 12.00; 13.20 Madžarski učiteljski zbor iz Bratislave; 13.35 Glasbeni almanah (zadnji del) 14.10—17.00 Poletni mozaik (1. del), plesna ura sede, 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Poletni mozaik (zadnji del).	8.30, 10.30, 13.30, 17.30, Poročila; 7.15, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 7.00—12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash-back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.40 Poje Marcella; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanski glasbeni program; 15.00 Tednik o kulturi in umetnosti; 15.45—19.30 Glasbeni program: Splash; 18.00—18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 Poje Marcella; 20.00—06.00 Nočni program.
RAI 3	RAI 3	RAI 3	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	11.15 Televideo 19.00 Dnevnik 19.25 Dokumentarec: Festival della Valle d'Itria (2. del) 20.00 Informativa oddaja: Finestra aperta - le cime che battono alle porte del cielo 20.30 Gledališka predstava: Didone Adonais Domine (i. Francesca Benedetti) 22.30 Dnevnik 23.50 Koncert: Poje Howard Jones	7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20—8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Stoji učilna zidana (ponovitev); 9.00—10.00 Glasbeni almanah (1. del) 10.10 Koncert v Deželnem avditoriju v Gorici: violinista Hae-Sun Kang, pianistka Véronique Foursin; 11.30—13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestane ob 12.00; 13.20 Madžarski učiteljski zbor iz Bratislave; 13.35 Glasbeni almanah (zadnji del) 14.10—17.00 Poletni mozaik (1. del), plesna ura sede, 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Poletni mozaik (zadnji del).	8.30, 10.30, 13.30

Ob 70-letnici zavzetja mesta

Mimohod vojaških enot danes v središču Gorice

Danes dopoldne in tudi popoldne ter zvečer veljajo v številnih ulicah mestnega središča prepovedi parkiranja vozil, občasno pa tudi prevoev vsakega kroženja vozil. To zaradi dopoldanske vojaške parade, ki bo dopoldne v Gorici, ter večernega koncerta vojaške godbe, ki bo na Travniku.

Goriški župan Scarano je izdal tozadnji odlok. Že od 8. ure jutraj ne bo dovoljeno parkirati vozila na Trgu Battisti, v ulicah Petrarca, Rismondo, Diaz, Oberdan, Korzo Verdi, na Travniku. Od 10. ure dalje do zaključka parade bo v teh ulicah prepovedano kroženje avtomobilov ter vseh drugih vozil. Vojaška policija ter mestni redarji bodo občasno preusmerjali promet tudi v ulicah, ki vodijo v prej imenovane.

Popoldne, od 16. ure dalje do zaključka koncerta, bo prepovedano parkiranje na ploščadi sredi Travnika.

Od 8. ure jutraj bodo mestni redarji poskrbeli za odstranitev avtomobilov, ki bodo parkirani v ulicah in na trgih, kjer velja prepoved. Stroške za odstranitev vozil bodo nosili lastniki istih.

Ker bo promet v mestnem središču precej omejen je prav, da ljudje, ki grejo dopoldne po opravkih v središče, parkirajo vozila tam, odkoder lahko mirno grejo domov, ne da bi se znašli sredi ulic, kjer je kroženje prepovedano.

Na današnjo slavnost v Gorico pride tudi uradna delegacija avstrijskega mesta Celovec, ki je z Gorico pobrateno. S to prisotnostjo bodo Avstrijci položili kamen na vojne dogodke iz časa

prve svetovne vojne. Kot je znano sta se Italija in Avstro-Ogrska takrat znašli na nasprotnih okopih, vojski teh dveh držav sta se borili prav v naših krajih.

Današnja slavnost je v počastitev 70-letnice vstopa prvih italijanskih čet v Gorico med boji v prvi svetovni vojni.

V Gorico pride za to priložnost obrambni minister Spadolini, ki bo imel tudi priložnost govor. Na Trgu Battisti, pred postrojenimi četami vojske, bosta govorila Spadolini in goriški župan Scarano. Po prej omenjenih ulicah bo vojaška parada do Travnika, kjer bo svečanost dviga državne zastave.

Zvečer, ob 20.15, bodo v pokrajinskih stavbah na grajskem griču odprli prvi odsek Vojnega muzeja z razstavo dokumentov o avgustovskih dneh v letu 1916. Gre za zameetek novega Vojnega muzeja (prejšnji je bil v palači Attems), ki ga misli Pokrajina urediti po novih zamislih, tudi upoštevajoč podobne izkušnje v drugih državah.

Občinska uprava pa priredi ob 22. uri na Travniku koncert vojaške godbe divizije Folgore. Po koncertu bo z grada ognjem.

● **Circolo fotografico palmarino priredi, v sodelovanju s Coopconsumatori, fotografski natečaj »Città di Palmanova« za črno bele in barvne slike. Slike, največ štiri za vsakega avtorja, je treba poslati do 4. oktobra, na naslov krožka, Polveriera, Contrada Foscari 30, Palmanova. Pravilnik natečaja je moč dobiti tudi v trgovini Coopconsumatori v Trzinu.**

6. septembra bo slovesnost 80-letnice proge

Na posodobljeni bohinjski progi veliko več tovornega prometa

V javnosti skoraj niso zabeležili 80-letnice otvoritve bohinjsko-goriške proge oziroma tako imenovane druge železniške povezave s Trstom, ki je bila preteklega 19. julija. Delavci in organizacije železniškega gospodarstva so namreč sklenili, da bodo omenjeni jubilej slovesno proslavili v soboto 6. septembra, ko bo proga uradno vpisana v seznam mednarodnih prog. Tega dne bo namreč na njej začela obratovati tako imenovana smer po soškem koridorju, to je naravna pot za prevoze blaga iz koprke luke in čez Soško dolino v Avstrijo, in dalje na Bavarsko. Ta železniška smer sicer z velikim uspehom poskusno obratuje že eno leto in so na njej samo v letošnjem prvem polletju prepeljali nad 200 tisoč ton blaga, zvečine premoga, fosfatov in železove rude. Železničarji so posebno ponosni na rekord, ki so ga dosegli v preteklem maju, ko so po železnici iz Kopra v Avstrijo v desetih dneh prepeljali 44 tisoč ton fosfatov.

Po osemdesetih letih železniška proga med Jesenicami in Novo Gorico ponovno pridobiva na pomenu in kaže, da bo šele zdaj lahko začela v celoti izvajati vlogo, za katero je bila zgrajena. Toda usposobitev proge za mednarodne tranzite oziroma promet je plod velikih vlaganj v modernizacijo celotne te transportne smeri, pa tudi trdega dela zlasti železničarjev. Progo so obnavljali oziroma prenavljali dvajset let, za kar je slovenska druž-

Prenovljena stavba kolodvora v Novi Gorici

ba vložila doslej skoraj 200 milijard starih dinarjev. V celoti je usposobljena za 20 tonski osni pritisk, pri čimer naj spomnimo, da je ob zgraditvi proge dovoljeni osni pritisk znašal 16 ton.

V okviru modernizacije oziroma usposobitve železniške proge spada tudi nabava 160 vagonov za prevoz razsutih tovarov in 20 dieselskih električnih lokomotiv, izdelanih v tovarni Djuro Djakovič po ameriški licenci. Z dvema od omenjenih modernih in močnih lokomotiv lahko na primer peljejo na najbolj težavnem odseku proge od Mosta na Soči do Podbrda 1.400 ton težak vlak.

Ovrednotenje bohinjsko-goriške proge je bilo mogoče tudi zato, ker so

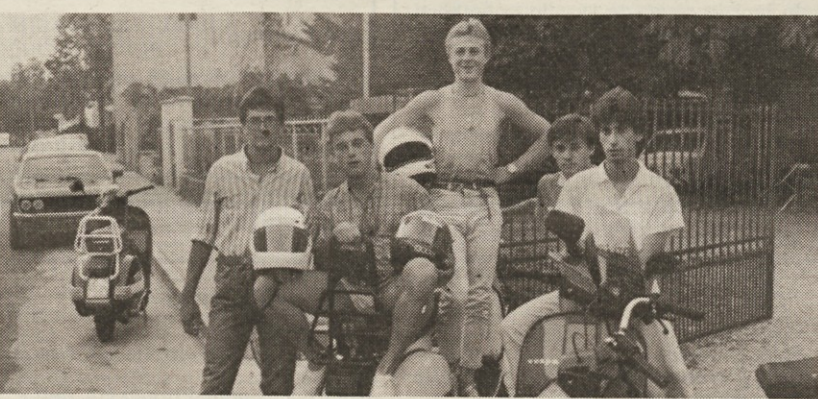
razširili in modernizirali Luko Koper in v njej zgradili terminal za razsute tovore. Ustvarila se je skratka pomembna gospodarska povezava, transportno vozlišče, ki poteka iz koprke luke po železnici čez Kras, Vipavsko in Soško dolino, po Gorenjski na Jesenice in od tam v Avstrijo oziroma na Bavarsko v Zvezni republiki Nemčiji. Omenili smo že, da promet po tej smeri poteka v sklopu tako imenovanega Soškega železniškega koridorja, ki je začel poskusno obratovati 24. julija lani. Ta smer bo uradno vpisana v seznam mednarodnih železniških prog med slovesnostjo ob 80. letnici bohinjsko-goriške proge, v soboto 6. septembra. **MARJAN DROBEŽ**

Mladi doberdobski motociklisti dva tedna po obvezni uporabi čelad

Kot je verjetno že vsem znano, so v Italiji pred kratkim uvedli obvezno uporabo zaščitnih čelad in vzvratnih ogledalc. Pisali smo že o tem, da so se v Gorici ljubitelji »železnih konjičkov« zelo dobro odrezali, saj so mestni redarji zasačili izredno malo tistih, ki se niso držali novih predpisov. Nekaj več dela so imeli s tistimi, ki so se vozili brez vzvratnih ogledalc. Organi javne varnosti so imeli nalogo, da po predpisih kaznujejo vsakogar, ki bi se vozil brez vzvratnih ogledalc. Zaman so bile pritožbe, češ da so po trgovinah pošla vsa vzvratna ogledalca, njihova obvezna uporaba je bila namreč objavljena v Uradnem listu že pred šestimi meseci in je bilo zato časa več kot dovolj. Denarne kazni so sicer pri vožnji brez vzvratnih ogledalc občutno manjše.

Ob večerih se doberdobski fantje in dekleta ponavadi zbirajo pred kako vaško gostilno in skupaj prebijajo marsikatero urico. Resnici na ljubo je treba povedati, da so dekleta pred obvezno uporabo čelad zahajala tja s svojimi motornimi kolesi, sedaj pa jih raje pustijo doma in se odpravijo kar peš. Fantje pa imajo skoraj vsi motorna kolesa ali motorje, zato nas je zanimalo, kaj menijo oni o pravkar uveljavljenih novih zakonskih predpisih. Vsi seveda spoštujejo zakone, ker so tudi denarne kazni karseda »prepričljive«, mnenja o obvezni uporabi čelad pa so različna.

Mauro Gerin, letošnji maturant na Trgovskem zavodu Ivan Cankar: »Z vespo se vozim že približno dve leti, ves čas pa nosim čelado, zato me novi zakonski predpisi pravzaprav ne prizadenejo. Mislim, da bi morali vpeljati obvezno uporabo čelad že veliko prej in bi s tem rešili marsikatero življenje. Sam sem tudi padel z vespo in le čeladi se imam zahvaliti, da niso bile posledice za mene hujše. Poglej, še je znak na čeladi, drugače bi bil ta na moji glavi...«

Massimo Jarc, po poklicu zidar: »Je že res, da je človek s čelado na glavi veliko bolj varen, uporaba teh »loncev« pa je v poletni pripeki prav nemogoča. Prisilili so nas, da si nabavimo čelade in vzvratna ogledalca. Tisti, ki imajo motorje, ki ne dosežejo 100 kilometrov na uro moramo imeti le eno ogledalce na levi strani, drugi motorji pa morajo imeti dve. Kaj pa tisti, kot je to v mojem primeru, katerih motorji formalno ne dosežejo 100 kilometrov na uro, dejansko pa z lahko presežejo to mejo? Še eno pripombo bi imel: z uporabo čelad se nedvomno zmanjša vidljivost in slušnost motoristov, ali ni tudi to lahko vir nevarnosti?«

Pred uvedbo obvezne uporabe čelad sem se rad vozil v službo z vespo, se-

daj pa raje skočim v avto. Pa še glasbo lahko poslušam, ker so uporabo walkmenov (prenosnih registratorjev) na motornih kolesih že itak prepovedali». **Ivano Lavrenčič**, dijak: »Tokrat pa sem res imel srečo, saj sem dopolnil svoj 18. rojstni dan šele pred mesecem dni in ker imam 50 kubično motorno kolo se me novi zakonski predpisi ne tičejo. Mislim sem sicer, da bi si nabavil vespo ali kakšen manjši motor, najraje pa bom kar obdržal to kar imam. Z mojim malim motornim kolesom se namreč vozim tukaj okoli, kaj več pa itak ne rabim, pa uporaba čelade mi tudi preveč ne leži. Sicer je tudi meni jasno, da je vožnja s zaščitno čelado veliko bolj varna, smešno pa se mi kljub temu zdi ko vidim mladoletne fante ali punce na malih motorčkih z velikimi zaščitnimi čeladami na glavi.« **FABIO GERGOLET**

Štednja z vodo v Sovodnjah

Na Peči in v Gabrijah jutraj in zvečer zmanjkuje vode. Zaradi tega je sovođenski župan Primožič izdal odlok, ki velja za vse prebivalce Sovodenske občine, da je strogo prepovedano zalivanje vrtov in dvorišč ter pranje avtomobilov. Kršitelje bodo kaznovali. Župan istočasno vabi vse prebivalce na štednjo z vodo tudi za gospodinjne potrebe, da ne bo kdo, s prekomerno porabo, oškodoval drugih. V naslednjih dneh se utegne položaj poslabšati. Na to opozarja tudi CAFO.

Marko Waltritsch

7.

partizansko gospodarstvo na sovođenskem območju

Včasih pa je prihajalo med zastopniki ene in druge vasi ali pa med krajevnimi in okrajnimi faktorji do nesporazumov in trenj. Alojz Tomšič, predsednik Gospodarske komisije v Sovodnjah, je poslal 21. avgusta 1944 Okrajni gospodarski komisiji pismo, ki ga objavljamo v celoti, ker zelo nazorno opisuje takratne dogodke:

»Naznanit moramo vse te neredne stvari, ki se dogajajo z G. K. iz Sovodnj in iz G. K. Miren in sicer: prvič z aprovizacijo:

»1) Mirenci so pripeljali aprovizacijo v Rupo; potem smo se sestali v Rupi, od G. K. Miren je bil Pahor Alojz in še eden drugi član in od G. K. iz Sovodnj sem bil jast kot načelnik in en drugi član Čotič Ivan. Govorilo se je da bomo vse pošteno ednako mirno razdelili, da se člani ne bodo tožili: prinesli smo s seboj prejšnje listine od aprovizacije in smo izračunali koliko pride na vsako osebo in mi smo mislili, da je vse pošteno; mi Sovodnjenci smo delili

sladkorja 27 dkg na osebo inu 30 dkg soli; Mirenci pa so dobili sladkorja 50 dkg inu soli 50 dkg. Potem pa ko so videli, da sladkorja ne bo zadostovalo za vsih, so znižali na 30 dkg na osebo. Na Peči se je naselilo dosti Mirencev kot begunci in Pečani so videli da Mirenci vdobivajo po toliko dkg 50 in Pečani in Sovodnjenci pa po 27 dkg sladkorja. To je izvalo veliko revolucijo in prepir v trgovini, da jih ni bilo mogoče ustaviti in Mirenci so Pečanov še nastavljali, da to so odborniki požrli kar je manj sladkorja. Tako so ljudje vse prerekli, da ni bilo mogoče jih potolažiti. Za tega delj mi Sovodnjenci protestiramo proti takemu hinavskemu nepoštenemu delovanju in zahtevamo takoj odstop preč od G. K. Miren; in mi Sovodnjenci si bomo za napred sami aprovizacijo pripeljali iz Gorice in si jo sami razdelili. Mi nočemo imeti z Mirnom nobenega opravka več!! Bili smo že zadosti od Mirencev nabrisani!! Torej preč od Mirencev, da ne bomo mi odborniki sovođenski žrli toliko sladkorja!!«

»Drugič. Na 25. 7. 44 je bila skupna seja za določevanje cen v Vrtojbi in se je sklenilo, da s 24. 7 se začne plačevati krompir po 3 lire. Prej pa je bil po 4 lire. Tedaj vsi načelniki G. K. namreč Sovodnje, Vrtojba in Bilje so začeli s 24. 7 plačevati po 3 lire, a samo mirenski Pahor Alojz je še 24. 7 in 25. 7. plačeval po 4 lire. To je zopet izzvalo veliki prepir, na Peči in v Sovodnjah so kričali, da kaj je to svoboda, da kaj je to pošteno, kaj nismo vsi ednaki in zelo še mirenski kmetje so se Pečanom smejali,

da so neumni, da zakaj dajo krompir v Sovodnje, da smo vsi skupaj neumni, itd. Tedaj tega Pahora Alojzija smo obvestili, da mora takoj poravnati, da mora potegniti denar nazaj kar je preplačal, drugače se ne mora delati, ker se nima zaupanja pri ljudeh; in še zdaj ni nič uredil, dotični kmetje se smejejo, češ da kar je šlo da denarja ne vrnejo več in Pečani pa se jezijo in računajo lir 1.500-1.700 da so izgubili, češ kjer niso dali krompirja Mirencem. S tem mislim da je zadosti pojasnjeno da je otežkočeno delovanje s krompirjem in zelenjavo kjer ni ednakosti in točnosti delovanja. Za tega delj zahtevamo, da se ne bodo gonili in hvalili Mirenci, naj takoj Pahor Alojz iz Mirna potegne tisto diferenco od 24. 7 in 25. 7. in da mora objaviti to na Peči in v Sovodnjah, da bodo ljudje videli da se dela ednakomerno in pošteno kjer drugače nimamo mi zaupanja.

»Ino vnovič zahtevamo še enkrat da aprovizacija mora priti v naše roke, v Sovodnje in ne z Mirnom več, ker mi kar delamo, delamo pošteno in natančno, brez nobene hudobije. Ker to nam je odveč, da nas bodo Mirenci še naprej za nos vozili. In s tem Vas tudi prosim, da boste to zadevo takoj rešili in razčistili, ker drugače ni mogoče delati, če drugi s hudobijo nam jemljejo zaupanje.«

Vsebinska pisma je bila ostrta, napisana pač v razumljivo razburljivem tonu.

Ni znan rezultat te zahteve Alojza Tomšiča.

Goriški trgovci na počitnicah Urniki v tednu velikega šmarna

Mnoge trgovine so v teh tednih že zaprte zaradi letnega dopusta, ob velikem šmarnu pa si bodo privoščili dan oddiha tudi trgovci, ki so letošnji dopust že izkoristili ali pa bodo to storili šele kasneje. Zaradi tega bo v urnikih obratovanja trgovin prišlo do sprememb, ki bodo zajele kar več dni. Goričani, ki bodo letošnji velikošmarnski konec tedna preživeli doma, naj si torej zapomnijo sledeče.

V četrtek, 14. avgusta, bodo vse trgovine redno odprte. Mesnice bodo odprte tudi v popoldanskem času, peki pa bodo pripravili kruha za dva dni. V petek, 15. avgusta, bodo seveda vse trgovine zaprte, z edino izjemo cvetličarn, ki bodo odprte v dopoldanskih urah.

Večina trgovin bo zaprta tudi v soboto, 16. t. m. Ta dan bodo v dopoldanskem času odprte pekarnice z dvojno zalogo kruha, ostale jestvinske trgovine in cvetličarne pa bodo, po želji, smele biti odprte prav tako dopoldne. Zaprte bodo mesnice in vse ostale trgovine z raznim blagom: tako določa županova odredba, po kateri se v trgovskem sektorju praznovanje dneva mestnega patrona prenese na 16. avgust.

V nedeljo, 17. avgusta, bodo kot običajno zaprte vse trgovine z izjemo cvetličarn (v dopoldanskih urah), medtem ko naslednjega dne, v ponedeljek, ne bo veljalo določilo o obvezni tedenski zapori, tako da bodo trgovine lahko na ta dan odprte.

Štipendije ERSA

Deželna ustanova za razvoj kmetijstva ERSA je razpisala natečaj za dve štipendiji absolutentoma agronomske fakultete, ki bi izvajala raziskovalno delo v okviru cvetličarskega središča na Proseku. Rok za predstavitve prošnje zapade v nedeljo, 10. t. m. Podrobnejše informacije dobijo zainteresirani na sedežu ERSA v Gorici, Ul.

Roma 25, in v področnih centrih na Proseku, v Gradišču ter drugod po deželi. Razpis je objavljen tudi v Deželnem uradnem listu št. 68 od dne 11. julija 1986.

Osnovni pogoji za dodelitev štipendije v višini dveh milijonov lir so: starost do 25. leta, vpis vsaj v tretji letnik agronomije, diplomska naloga o cvetličarstvu. Zmagovalec bodo med kandidati izbrali na osnovi kolokvija, njuna delovna obveza pa bo obsegala 200-urno raziskovalno delo v proseškem cvetličarskem središču.

kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 »Brivido caldo«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO Zaprto. Jutri: 18.00-22.00 »Amazzavampiri«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Sweet sexy slip n. 2«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.
COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 »Tuareg

DESKLE 19.30 »Morilec v hiši

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Comunale, Ul. Terenziana 26, tel. 44387.

POGREBI

Danes v Gorici ob 9.30 Pasqualangela Sotgiu iz nunskega samostana v Ul. S. Chiara 14 na glavno pokopališče, ob 11. uri Maria Pigo vd. Bon iz bolnišnice Janca od Boga v cerkev na Placuti in na glavno pokopališče.

Zadnja letošnja premiera v Rossettiju

Sočna melodičnost in komičnost v opereti »Pri belem konjičku«

Odkar imamo v Trstu operetni festival je opereta »Pri belem konjičku« zdaj že četrtič na repertoarju. Prvič je bila kar za otvoritev leta 1970, drugič leta 1973, tretjič leto kasneje in četrtič letos. Gotovo je tudi v tem dokaz priljubljenosti tega dela, ki spada ob »Veseli vdovi«, »Čardarski pricenzinji« in še nekaterih drugih med najbolj popularna in izvajana.

Kot avtor operete »Pri belem konjičku« se običajno navaja dunajski skladatelj češkega porekla Ralph Benatzky, včasih k njegovemu imenu pripišejo še Roberta Stolza, avtorja najbolj melodioznih in popularnih spevov, v resnici pa so pri njej sodelovali še skladatelji Bruno Grainic-hstaedter, Robert Gilbert in Hans Frankowsky. Tolikim so avtorjem gre očitno pripisati raznolikost, pestrost in sveži-no muzike, ki se po svojem značaju na moč podaja vsebini-te živahne in lahkotne komedije operetno-revialnega zna-čaja. Vsebinsko sta namreč libretista Charell in Mueller po-zvela po odrskem delu Blumenthala in Kudelburga, ki je takrat s svojo sočnostjo zabavalo dunajsko občinstvo.

Zgodba se odvija »Pri belem konjičku« ob jezercu pri kraju Wolfgang v Salzkammergut. Gospodinja je lepa in mikavna Josepha, okrog nje pa se poleg šefa natakarev Leopolda in drugih vrtijo kot gibalo dogajanja beneški industrialec Zanetto Pesamenole (ta lik je v resnici dodan le v italijanski verziji) s hčerko Ottilio, sin njegovega kon-kurenta Sigismondo Cogoli, milanski odvetnik Giorgio Bellati, prof. Hinzelmann s hčerko Claretto, za nameček pa še sam »presviti« cesar pa poštarica, turisti in turistke. Celotno zgodbo zaplete šef natakarev, ljubosumni Leo-pold, ki je noro zaljubljen v svojo gospodinjjo Josepho, ki pa mu ne posveča nobene pozornosti. V ljubezensko igro se zapletejo tudi odvetnik Bellati in Ottilia pa Sigismondo in Claretta. Kot se za vsako opereto spodobi se po mnogih zapletih vse srečno konča in v trenutku jeze odpuščeni Leopold le postane nazadnje zakonski mož lepe Josephe.

Režija letošnje postavitve operete je bila zaupana Filip-pu Crivelliju, glasbeno vodstvo rednemu gostu tržaškega festivala beograjskemu dirigentu Oskarju Danonu, koreog-rafije Ginu Landiju, zbor Andreu Giorgiju, scene in osnutki Sergiu d'Osmu in kostumi Sebastianu Soldatiju. Izkušena ekipa je pripravila v celoti vzeto skupno, živahno in dina-mično predstavo, ki so jo bogatili posrečeni baletni vložki,

godba na pihala na odru ob prihodu njegovega veličan-stva, povrhu pa še skupina šestih pesalcev iz samega St. Wolfganga, ki so v predstavo vnesli kanček izvirnosti.

V primerjavi z zadnjima uprizoritvama pred dobrimi desetimi leti je bilo v zasedbah posameznih vlog kar pre-cej novosti. Tako se je vlogi gospodinje gostišča, Josephe, prvič predstavila tržaškemu občinstvu beograjska mezzo-sopranistka Jadranka Jovanović, v vlogi Pesamenole sicer stari znanec Elio Crovetto, v vlogi Leopolda prav tako zna-ni dramski igralec Eros Pagni, v vlogi Ottilie sopranistka Nicoletta Curiel, v vlogi Sigismonda komik Riccardo Pero-ni itd. Nekatero nove zasedbe so prispevale k lepši spev-nosti, druge so drugače razgibale izrazito komično stran operete, na splošno pa smo le imeli občutek, da bogastvo melodij ni prišlo do polne veljave iz preprostega razloga, da pač vsi nastopajoči niso bili najprej pevci in šele potem igralci, pač pa nasprotno. To velja na primer v največji meri za Erosa Pagnija kot Leopolda, ki je sicer izdelal gledališko vzeto imeniten lik, pevsko pa je ostal medel, čeprav so za to vlogo napisane nekatere izrazito spevne melodije.

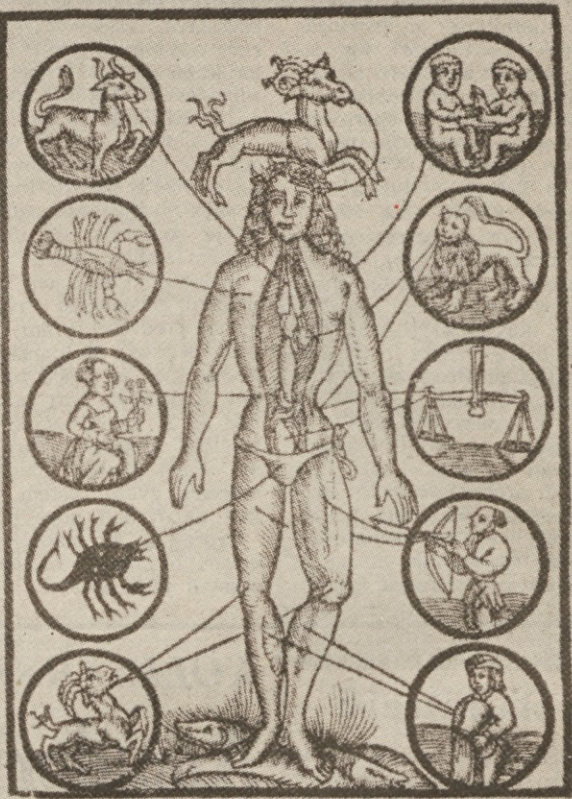
Mezzosopranistka Jadranka Jovanović je vlogi Josephe učinkovala tako pevsko kot pojavno na moč prikupno. Čeprav je to bila ena njenih prvih operetnih izkušenj se je kot izrazi-ata operna pevka s sopranskimi višinami in barvi-tostjo kar dobro znašla v lahkotnem operetnem žanru in takoj osvojila občinstvo. Pevsko se je odlikovala Nicoletta Curiel kot Ottilia s sicer ne velikim vokalnim razponom toda s kultiviranim petjem in ljubkostjo, nič manj pa tudi Rosanna Didoné v sicer obrobni vlogi poštarice Kathi. Pev-sko precej neizrazito je v vlogi odvetnika Bellatija učinko-val Valerio Grazioli, zlasti v prvem delu.

V komičnih vlogah so se izkazali Elio Crovetto (toda neprekosljiv v tej vlogi ostaja še vedno že umrli Savoroni), ki se zna kljub svoji fizični ogromnosti kar spretno sukati na odru, Riccardo Peroni kot Sigismondo Cogoli, predvsem pa Edoardo Borioli kot prof. Hinzelmann, ki je skupno s simpatično Giordano Mascagni izdelal na moč posrečen par. V manjših vlogah natakarev Franza in Rudija sta se lepo uveljavila tudi Gianfranco Saletta in Franco Jesurum.

Izkušeni mojster taktike Oskar Danon je vodil orkester z lahkotnostjo in ustreznim ritmičnim variranjem. (jk)

Slovenci v 16. stoletju

Du solt mitt lassen Das glid an dir.
So vedes Daychen sein ader ryer.

Klarheit der zeit besterter all lastag.

V Narodni galeriji v Ljubljani so pred kratkim odprli pomembno razstavo. Na njej je na ogled tudi podoba: Astrološki napotki za puščanje krvi, iz Joannes Künigsperger - Kalendarius teutsch, Augsburg, 1518.

V drugi polovici prihodnjega meseca

Mednarodna pesniška prireditel Vilenica

V drugi polovici septembra, točneje id 17. do 20., bo v jami Vilenici pri Lipici pomembna kulturna prireditel. Osrednji dogodek bo literarni večer, ki se bo odvijal v enkratnem ambientu te že zgodaj okrite kraške jame. Naj omenimo, da je Vilenica bila prvi tovrstni turistični objekt v srednji Evropi, saj je bila urejena za obisk že leta 1821, neki italijanski pesnik pa ji je konec 18. stoletja posvetil daljšo pesnitev v verzih.

Nekako v tem duhu naj bi zaživela tudi letošnja prireditel, ki želi predvsem poudariti večna-cionalnost in kulturno pestrost Srednjevropskega prostora, raztezajočega se od Baltika do Jadrana, obenem pa tudi njegovo zgodovinsko enovitost, ki se ne ozira na državne meje. Društvo slovenskih pisateljev je v ta namen ustanovilo petčlansko ži-rijo, kateri pri umetniškem izboru pomagajo sve-

tovalci, vidni mednarodni literarni strokovnjaki. Žiri-ja bo nato izmed pesniškega in prozaističnega snovanja v celotnem Srednjevropskem prostoru izbrala nagrajena, kateremu bo podeljena med-narodna nagrada »Vilenica«. Svečanost bo na za-ključni večer v soboto, 20. septembra v podzem-skih prostorih slikovite kraške jame, po kateri nosi nagrada ime. Posebni odbor pa bo poskrbel, da bo vsakoletno nagrajenčevu delo prevedeno tudi v slovenščino.

Poleg omenjenega osrednjega dogodka, bo na sporedu še nekaj drugih prireditel, ki naj bi za-gotovile večjo kulturno pestrost in živahnost. Prvi večer naj bi v bližnji vasi Lokvi nastopilo Sloven-sko stalno gledališče s Primorskimi zdrahami, na ogled bo razstava Janka Kastelica, v Lipici bo na-

stopila sopranistka Olga Gracljeva, s krstno upri-zoritvijo pa se bo predstavil godalni kvartet Maks Pirnik. Osrednja dogodka pa bosta bržkone večer slovenske poezije in srednjevropska literarna ma-tineja, kjer bodo profesionalni igralci brali tekste izbranih avtorjev, od Prage do Trsta, Milana in Beograda, tudi v originalu.

Člani žirije za mednarodno nagrado Vilenica, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev, pa so kritik in esejist Drago Bajt; urednik založbe Jože Hradil; zgodovinar in publicist dr. Jože Pir-jevec; prevajalec Jože Pretnar; pesnik in profesor iz Gradca dr. Erik Prunč; pesnik in esejist Veno Taufer.

Delo ožjega izbora kandidatov bodo na podla-gi odločitve žirije objavljeno v posebni publikaci-ji, posebej izdani v ta namen.

Struški večeri poezije

S poezijo zrasla Struga na bregovih črne Drine in Ohridskega jezera nestr-pno pričakuje prihod pesnikov z vseh koncev sveta, ki bodo sodelovali na letošnjih »Struških večerih poezije«. Čez približno deset dni bodo zvoki fanfar najavili začetek jubilejnih struš-kih Večerov, ki že 25 let zbirajo moj-stre pesniške besede in gradijo mosto-ve prijateljstva med narodi. Letos bo prišlo v Strugo okoli 100 pesnikov iz tujine in 150 iz Jugoslavije.

Prihod so potrdili tudi nekateri do-sedanji nosilci najvišjega priznanja te pesniške manifestacije v Makedoniji Andrej Voznesenski, Eugene Guille-vic, Bulat Okudžava, Blaže Koneski ter letošnji laureat, znani ameriški pesnik Allan Ginsberg.

Poletni spored v Križankah

Tudi avgusta bodo skoraj vse prireditel v festivalskih prostorih v Križankah, glavne v poletnem gledališču, manjše ali komorne v preddverju, cerkvi, na malem dvorišču ali v Viteški dvorani, nekatere pa v Slovenski fil-harmoniji ali celo v stolni cerkvi.

Vse predstave, razen posebej označenih, se bodo začele ob 20.30.

- 10. 8. Filarmonici del Teatro Comunale di Bologna
- 11. 8. Miha Pogačnik - violina in Einar-Steen Nokleberg - klavir
- 12. 8. Španski plesi s skupino Teatro de danza espanola iz Madrida
- 13. 8. Ponovitev večera s skupino Teatro de danza espanola
- 14. 8. Večer pantomime z Andresom Valdesom in Jano Kováč
- 15. 8. Gari Grodberg - orgle (Sovjetska zveza)
- 17. 8. Tjaša Požar - čembalo
- 18. 8. Koncert Moskovskega komornega orkestra dirigent Vladimir Tretjakov
- 19. 8. Fedja Rupel - flavta in Marjana Korošec - klavir (J. S. Bach, Händel, Donizetti, Reinecke, Roy, Borne)
- 20. 8. Valerij Klimov - violina (Sovjetska zveza)
- 21. 8. Blažanka Arnič - klavir (Mozart, Schubert, Arnič, Gattermeyer, Stravinski)
- 22. 8. Variacije na ljudsko pesem DESETNICA s Svetlano Makarovičevu
- 23. 8. Rok Klopčič - violina in Hinko Haas - klavir (Brahms, Beethoven)
- 24. 8. ob 19.00 Het Residentie Orkester den Haag, dirigent Hans Vonk solist Zino Vinnikov - violina (Krenek, Mozart, Stravinski)
- 25. 8. Marjana Lipovšek - mezzosopran, Alfred Burgstaller - bas, Marijan Lipovšek - klavir (Monteverdi, Purcell, Dvoržak, R. Strauss, Čajkovski)
- 26. 8. Orkester in zbor Les Volontaires (Francija) dirigent Jean Fouquet (Musorgski, Bizet, Rameau, Verdi)
- 27. 8. Orkester moskovske filharmonije dirigent Dimitrij Kitajenkov solist Vladimir Krajnjev (Rahmaninov, Čajkovski)
- 28. 8. New Swing Quartet s solistko Nado Knežević in Jazz kvartetom Silva Stingla
- 29. 8. Adams-Strouse: APLAVZ - musical režija in koreografija Gene Foote, dirigent Pero Gotovac, GLEDALIŠČE KOMEDIJA, Zagreb

V zbirki Biografije pri DZS

Pripoved o pogumnih ljudeh

Zbirko Biografije že dolgo let izdaja Državna založba Slovenije. Ta je zdaj to priljubljeno zbirko tematsko razši-rila. Izdala je knjigo o ekspediciji znanega raziskovalca Roberta Scotta, ki je v letih 1910-1913 odšel v Antartiko, da pride na južni tečaj. Knjiga bi bila lahko tako posvečena voditelju ekspedicije Scottu, vendar je ta ves čas pripovedi v ozadju in o njem in o njegovih osebi malo zvemo. To je torej knjiga o polarni odpravi, ki naj bi prva osvojila južni zemeljski tečaj. Osvojila ga sicer je, toda ni bila prva, kajti norveški raziskovalec Amundsen je prišel na tečaj mesec dni prej. Scott je svoj podvig plačal z življenjem, pa bi zato knjiga lahko govorila samo o njem. Govori o pogum-nih ljudeh, ki so se podali na dvomljivo pot, da v takratnih pogojih osvoje zemeljski pol. Res zato težko govorimo o »biografiji«, toda razširitev tematike priljubljene zbirke je pač stvar založnice. Slovenski bralci bodo ne glede na uvrstitev knjige tako branje sprejeli. Če bodo zadovoljni s tako knjigo pa je seveda drugo vprašanje.

Ko je Scott organiziral odpravo na južni tečaj ni bil cilj podviga samo osvojitve južnega pola, temveč tudi raziska-va geoloških, klimatskih, zooloških, bioloških in drugih po-sebnosti tega zemeljskega predela. V odpravi je bila zato vrsta znanstvenikov, med njimi tudi avtor te knjige, ki je deset let po odpravi, trezno napisal pričevanje, ki ga imamo sedaj v slovenskem prevodu (Maja Kraigher). To naj bi bila najpopolnejša knjiga o tej odpravi, o kateri so v pre-telih desetletjih veliko pisali. Odprava, ki je iz Anglije odšla s slabo ladjo, je potrebovala šest mesecev samo za to, da se je srečala z ledom, potem pa so člani odprave prebili kar tri polarne zime v ledu in snegu. Iz postojanke so se skupine podale proti tečaju, katerega je skupina štiri-h članov tudi osvojila. Pri tem pa je bila vsa njihova pot polna samih eksperimentov, od ponijev, s katerimi so vozi-li sani s hrano, do ogrevanja, oblek in same prehrane. To je bil pač čas pred prvo svetovno vojno, ko ni bilo ne letal, ne plinskih bomb, ne umetnih tkanin, ne vitaminov, ne prave konzervirane hrane; bil je to čas starih lesenih ladij; ni bilo ne radijskih zvez, ne elektrike, skratka ničesar ta-kega brez katerega si ne moremo danes predstavljati od-prave v take kraje. Tako v tehničnem pogledu, v pogled opreme, kot spoznavanja naravnih pojavov so bili udele-ženci odprave še daleč daleč zadaj, prav zato, pa je njihov podvig prinesel velika odkritja tudi v tem pogledu. Zlasti pa v znanstveno raziskovalnem delu, pa naj bo to na pod-ročju fizike, biologije, geografije. Scottova odprava je kljub smrti voditelja odprave in njegove skupine, ki je osvojila tečaj, (umrli so na poti nazaj komaj nekaj milj od dobro založenega taborišča), bila izjemno uspešna odprava, ki je prispevala mnogo odkritij za znanstveni svet.

Avtor knjige, ki jo imamo zdaj v slovenščini, je bil med znanstveniki, ki so spremljali Scotta na poti proti tečaju. Pomagal je tudi na poti postavljanju taborišča in zaloge hrane, sam je preživel tudi polarne zime, samega zadnjega pohoda na tečaj pa se seveda ni udeležil. Bil pa je med tistimi, ki so našli Scotta v enem od taborišč. Sam je tudi proučil Scottov dnevnik, pisan do zadnjega trenutka življe-nja, tako da je njegovo pričevanje temeljito in objektivno. Mnogo del o Scottu je bilo napisanih, to naj bi bilo najpo-polnejše in najbolj stvarno. Priznava uspehe in napake. Knjiga torej popolno in objektivno osvetljuje angleško eks-pedicijo na južni tečaj. Pričevanje je napisano sicer stvar-no in vseskozi dokumentirano, mestoma celo preveč po-drobno in zato celo enolično. Zlasti nas danes toliko let po odpravi in po drugih velikih dosežkih v svetu to branje skorajda malce utruja; oziroma nas pušča hladne, zlasti če sledimo vsemu podrobnemu opisovanju poti, misli, prika-zov poti, dosežkov in dvomov. To je založba tudi skušala odpraviti z različnim tiskom, kljub temu pa je pričevanje zelo obsežno, mestoma celo preveč. Res pa je na drugi strani, da tako podrobno poročilo pove lahko več kot vsa-ka znanstvena razprava o marsičem. Ni seveda treba po-zabiti, da je bila knjiga napisana takoj po prvi svetovni vojni, ko je bil spomin na ekspedicijo še živ in so se v javnosti pojavili dvomi o uspehih in neuspehih Scottovega ravnanja. Na slovenski trg prihaja pač knjiga z zamudo.

Prav zato se lahko tudi vprašamo ali je bila umestna izdaja take knjige vsaj v tako obsežni obliki, saj bi umes-tno krašanje ne bilo odveč. Velika oddaljenost Scottovega podviga, veliko pomembnih odprav in odkritij v zadnjih desetletjih, o katerih so bile tudi napisane zanimive knjige, bi bilo morda današnjemu bralcu bližjih. Koliko je zanimi-vih odkritij in dosežkov, koliko podvigov o katerih so izšle knjige, pa zasledimo o njih pri nas le krajša poročila v revialnem tisku. Postavlja se torej vprašanje izbora in upravičenosti izdaje te knjige v celoti. Sicer pa je to stvar založniških ustanov in prevajalcev, ter sploh tistih, ki skr-be za prevode zanimivih del v slovenščino.

Naj na koncu omenimo posebej še prevajalko, ki je o-težavah pri prevajanju take knjige napisala nekaj pripomb in osvetlila svoj prispevek k lepemu branju. Slovenci ni-smo nikoli raziskovali, najmanj pa polarne kraje. Nimamo ustreznih izrazov, niti za morske zalive, za znanstvene poj-me in nekatere pojave. K vsem tem osvetlitvam je prispe-vala prevajalka z dobro mero poslušnosti in znanja. Njen pre-vod je gladek, tekoč in prijeten. Stvar bralcev je, kako bodo to obsežno branje o polarni ekspediciji izpred sedem-desetih let sprejeli.

Tudi na športnem procesu o črnih starih v C ligi

Izredno ostre kazni

FIRENCE — Nazadovanje za vseh pet društev C lige (Cavese, Foggia, Reggiana, Salernitana in penalizacija pet točk za Cavese) ter izključitev za pet let z zahtevo po dokončni izključitvi za predsednika Caveseja Amata in bivšega športnega direktorja Foggie Bronzettija ter igralce Caccio (Messina), Vinazzani (Lazio) in Rossija (Pescara): to so bile glavne zahteve (kot vidimo nič manj ostre kot na procesu za A in B ligo, prav nasprotno), ki jih je včeraj zahteval preiskovalni urad italijanske nogometne zveze na procesu o črnih starih za C ligo. Poleg tega naj bi za tri leta in tri mesece bili izključeni Reali in Bidese, tri leta Pigino, Vavassori, Melotti in Filosofi, za tri mesece Monetji in Romiti, oproščeni pa naj bi bili Janich, Grassi in Gaspari.

Tudi na tem procesu se je De Biase (ki je med drugim dejal, da bo morda iz prevelike zagrenjenosti zaradi stalnega obrekovanja in namigovanja, češ da je pristranski) nave-

zal na zasliševanja Carboneja, na telefonska prisluškovanja, na kazensko preiskavo. Vsekakor nekoliko prese- reča dejstvo, da so za Reggiano, Sa- lernitano in Carrarese ugotovili le »domnevno« odgovornost, a zahteva- na kazni zanje ni bila nič manjša.

Obžalovanje zaradi osebnih napadov na člane preiskovalne komisije pa je včeraj izrazila tudi komisarska uprava italijanske nogometne zveze, ki je poudarila, da urad deluje v popolni samostojnosti.

Sodstvenim organom pa so včeraj prijavili sedemnajst navijačev Lazia, ki so predvčeršnjim demonstrirali pred sedežem italijanske nogometne zveze, kjer je prišlo tudi do spopadov s policijo. Ista usoda bo dole- tela še 21 navijačev, ki so jih iden- tificirali kasneje. Varnostni organi so včeraj poostriili nadzorstvo pred sedežem zveze, potem ko so navi- jači napovedali nove demonstracije.

Proces se bo nadaljeval danes z govori branilcev, razsodbo pa bodo objavili jutri opoldne.

Navijači proti Mazzi

VIDEM — Videmski navijači so včeraj »svečovali« predsedniku Mazzi, da da ostavko še pred prizivnim procesom, s čimer bi morda olajšal po- ložaj videmskega društva. Sam Maz- za pa je bil v Turinu, kjer ga je zaslišal namestnik državnega prav- nika Marabotto, ki vodi kazensko preiskavo o črnih starih. Na sreča- nju s časnikarji Mazza ni zamudil priložnosti in se je obregnil ob ko- maj zaključeni športni proces v Mi- lanu, za katerega ni izbiral besed, češ da je bil to »show«, svinjarija.

Prizanašal ni niti preiskovalnemu uradu, kjer bi bilo treba po njegovem prav tako narediti čistko. Seveda je Mazza vneto zatrdel svojo nedolž- nost in obžaloval, da se na športnem procesu niso mogli poslužiti aktov ka- zenske preiskave; zasliševanja Car- boneja naj bi dokazovala, da ni bil storjen noben prekršek, še več, da ni bilo niti najmanjšega dokaza, da bi ga naredili.

Jugoslovanski nogomet pred startom

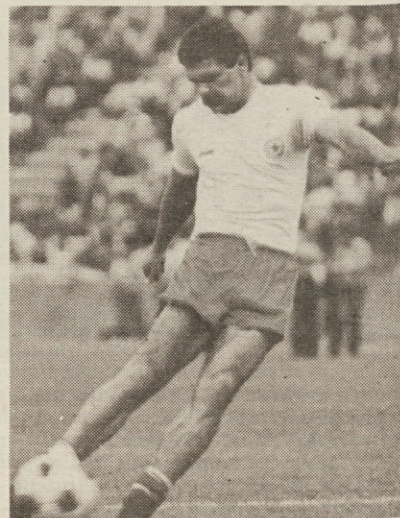
Partizan in Zvezda okrepljena a favorit je splitski Hajduk

Posebej za Primorski dnevnik
FRANCI BOŽIČ

S tekami Partizan - Spartak, Bu- dučnost - Dinamo (V), Sloboda - Sa- rajevo, Čelik - Velež, Rijeka - Haj- duk, Dinamo (Z) - Radnički, Željez- ničar - Vardar, Osijek - Sutjeska in Priština - Crvena zvezda bodo v nedeljo startali jugoslovanski nogo- metni prvoligaši v 41. prvenstvu. Štart bo seveda v znamenju »mi- nus« točk za deseterico klubov, ki bodo v veliko slabšem položaju od tekmecev.

Splitski Hajduk je zadnji naslov osvojil leta 1979, generacija bratov Vujovićev pa je nato zamažala jurišala nanj. Zdaj sta Zlatko in Zoran Vu- jović, ob njih pa še Slišković, odšli v Francijo, splitsko moštvo pa je tudi brez njih prvi favorit prvenstva. Hajduk je namreč edini izmed klub- ov velike četverice, ki v aferi ob fi- nišu prejšnjega prvenstva ni bil kaznovan z odvzemom točk. To pome- ni, da ima pred startom šest točk prednosti pred Partizanom in Crveno zvezdo, ki bi bila brez odbitka se- veda v prednosti pred Splicani. Nogometaši Hajduka so vrzeli zakr- palci z reprezentanti Gračanom (prej Rijeka), Bursaćem (Sutjeska) in Pe- ružovićem (Anderlecht), tako da prav- zaprav ne bodo imeli več slabšega moštva kot v zadnjem prvenstvu. Bi- lo je veliko govora o tem, da bo na krmljo Hajduka prišel reški trener Jožko Skoblar, toda to se nazadnje le ni zgodilo. Moštvo Hajduka bo še naprej vodil mladi in ambiciozni tren- ner Krešić, ki je nedvomno zelo spo- soben, nima pa tako zvanečega ime- na kot Skoblar. Konkurenca za 11 mest v splitskem moštvu je zelo hu- da, to dokazuje tudi podatek, da je nekdanji reprezentant Deverić le re- zerva.

Partizan in Crvena zvezda sta ime- la že lani boljši moštvu, v prestop- nem roku pa sta se še bolj okre- pila. Begrajska kluba sta kar tek- movala, kdo bo dobil boljši zvaneča imena. Sprva je bil v prednosti Par- tizan, ki je dobil zvezdnika iz na- sprotnega tabora Milka Djurovskega, ob njem pa še reprezentante Katan- ca, Vokrija in Stojiča (slednjega kot vojaka le za tekmovalje v pokalu UEFA), toda nazadnje se je tehni- ca nagnila na Zvezdno stran, kajti prvaki so pridobili Dragana Stojko- viča iz niškega Radničkega, ki velja za enega najobetavnejših igralcev v Evropi, igra pa podobno kot Belgijec Enzo Scifo. Pred tem pa je Zvezda angažirala še Zagrebčana Boro Cvet- koviča, ki se mu je Dinamov trener Miroslav Blažević, zaradi nediscipline in vdanja pijači odrek, ter Bračuna in Vorotoviča. Pri Partiza- nu je trener še naprej ostal Nenad Bjeković, pri Crveni zvezdi pa je Gojka Zeča zamenjal nekdanji as Partizana in Ajata Velibor Vasović. Crveno zvezdo je zapustil odlični vratar Ljukovčan, ki je poskrbel za nov mednarodni škandal: najprej je pod- pisal za grški PAOK, nato pa za tur- ški Fenerbahce, tako da bo imela evropska nogometna zveza spet o- pravka z jugoslovanskim nogometom. Partizan je izgubil več igralcev, med drugim tudi najboljšega strelca Var- go. Tako Crvena zvezda, kot Parti-

Blaž Slišković: še en pomemben od- hod v tujino

zan sta igralsko bržčas močnejša kot Hajduk, tako da ni izključeno, da bo kdo izmed njiju le uspel nadokna- diť tudi 6 točk prednosti, ki jih bo imel na startu Hajduk.

Zadnji član velike četverice za- grebski Dinamo je v prestopnem ro- ku v glavnem le izgubil: Stojiča, Cerina, B. Cvetkoviča, Bračuna, Ka- tancina... Zagrebški trener Miroslav Blažević se je odločil za red v hiši, zavrnil pa je tudi vse tiste, ki so se ponudili za astronomske vsote. Anga- žiral je celo vrsto poceni in malo znanih igralcev, vprašanje pa je se- veda, kakšen bo njihov učinek. Iz- med pomembnejših okreplev velja o- meniti le občasnega reprezentanta Malbaša z Reke ter Šegota, ki je na nedavnem svetovnem prvenstvu v Me- hiki igral z reprezentanco Kanade.

Dinamo v boju za naslov prvaka naj- brž nima nobenih možnosti, ne le zaradi minus točk, ampak tudi za- radi skromnega igralskega kadra, predvsem pa velikih dolgov, ki so jih zapustili Blaževićevi predhodniki. Med uglednejše jugoslovanske klube sodita še mostarski Velež in Ri- jeka, ki bosta oba igrala v med- narodnih pokalih. Oba se zanašata v glavnem na manj znane igralce, a z njimi dobro vozita. To še zlasti ve- lja za Rečane, ki so po valu odhodov v prejšnjih sezonah izgubili tokrat tudi motorja ekipe Gračana in Mal- bašo. Tudi v zvezi z trenerjem Skob- larjem je bilo veliko negotovosti, to- da nazadnje je ostal. To je seveda dobro za Rijeko, kajti ni dvoma, da je prav on »spiritus movens« obmo- rskega prvoligaša. Ni pa razumljivo, da se mu je odrekel Hajduk, ki bi z njim gotovo dobil najsposobnejšega in najuglednejšega jugoslovanskega klub- skega trenerja.

V boju za obstanek bosta imela ze- lo lepe možnosti oba novinca Spartak in Radnički, kajti 6 točk več na štar- tu je kar lepa prednost. Med glav- nimi kandidati za slovo iz lige ve- lja omeniti Budućnost, Čelik in Priš- tino, ki imajo negativne točke.

Skupaj s prvoligaši bodo v nede- ljo startali tudi drugoligaši, ki pa med premorom niso imeli takih pre- tresov kot prvoligaši, čeprav pravijo, da se v teh ligah dogajajo še veliko hujše stvari, kot v prvi ligi. Drugi ligi sta namreč pravi »divji zahod«.

FORMULA ENA NA MADŽARSKEM Senna najhitrejši

BUDIMPEŠTA — Na dirkališču Hun- garkg, kjer bo v nedeljo prva preiz- kušnja v formuli ena v kaki sociali- stični državi, so včeraj opravili prve neuradne poskusne vožnje.

Najboljši čas je dosegel Brazilec Senna (lotus renault), ki je krog pre- vozil v 1'35"494. Takoj za njim (1'35" 670) je bil Mansell (williams honda). Nekoliko slabše sta vozila Mansellov klubski tovariš Pizuet (1'36"182) ter Avstralec Jones (lola ford - 1'36"331). Več kot za sekundo je zaostal Fran- cois Prost (mclaren - 1'36"767), med- tem ko se je ostalim godilo dokaj slab- še, saj je na primer Rosberg (mcla- ren) bil za skoraj dve sekundi po- časnejši, Johansson (ferrari) je dose- gel čas 1'37"581, Alboreto (ferrari) pa kar 1'38"119. Prve uradne poskus- ne vožnje bodo danes.

KOLESARSTVO: na »pokalu Agostoni« Amadori pred Imbodenom

LISSONE (Milan) — Marino Ama- dori, 29-letni kolesar, ki nastopa za ekipo »Ecoflam - Jolly scarpe«, je bil najhitrejši na mednarodni kolesarski dirki za »pokal Agostoni«, predzadnji preizkušnji pred odhodom »azzurrov« na svetovno prvenstvo v ZDA. Ama- dori je skupaj s petimi kolesarji (Cor- ti, Visentini, Baronchelli, Imboden in Bugno) pobegnul iz glavnine na edi- nem zahtevnejšem vzponu, Chisallu, približno 60 km pred ciljem. Ko je do konca manjkal še poldrugi kilo- meter in se je šesterica že priprav- ljala za končni sprint, pa je Ama- dori presenetil ostale

VRSTNI RED: 1. Amadori, ki je

228 km prevozil v 5.44'12" s povpreč- no hitrostjo 39,744 km na uro; 2. Im- boden (Svi.) po 3"; 3. Corti (It.) po 10"; 4. Bugno (It.); 5. G. B. Baron- chelli (It.); 6. Visentini (It.) vsi isti čas; 7. Moser (It.) 1'21"; 8. Gavazzi (It.) in glavnina isti čas.

Vrsta prijateljskih tekem

Včeraj so italijanski nogometaši o- dgrali vrsto prijateljskih srečanj. Nekaj izidov: Cesena - Milan 0:3; Padova - Roma 0:3; Hermagor - U- dinese 0:5; Verona - Brescia 2:0; Bari - Palermo 1:0; Vicenza - Asia- go 5:0; Ospitaletto - Como 0:1; Gubbio - Lazio 0:1; Cremonese - Pinzolo 4:1.

ŠAH: v 5. partiji povratnega dvoboja za svetovni naslov Otvoritev usodna za Kasparova

Stalni dopisnik Dela
BRUNO PARMA tudi za PD

5. PARTIJA

Belj Karpov, črni Kasparov, Grünfeldova indijska obramba

V trenutku, ko je bil Karpov v res- ni krizi, tako teoretsko kot praktično, je izzivalec nenadoma izenačil. V tej partiji ni bilo prave igre. Že po za- četnih potezah je bilo jasno, da je Karpov nasprotniku nastavil strupeno past v otvoritvi. Vse kaže, da bo ve- čino odločenih partij delo strokovnih štabov. Ti iščejo v kritičnih teoretskih variantah novosti, ki jih potem igral- ca uporabita v partiji. Kako bo tak- šen poraz vplival na Kasparova, bo- mo videli v naslednjih partijah. V nadaljevanju lahko pričakujemo veliko več igre in manj taktiziranja, zanimiv pa bo predvsem teoretski obračun. V zadnjih dveh partijah tako Nimcovi- čeva kot Grünfeldova indijska obram- ba nista naredili izpita, tako da bo

verjetno kmalu prišlo do otvoritvenih zamenjav. Ali bo to stari, dobri Da- men Gambit, ki smo ga videli v prejš- njih njunih dvobojih kar štiriindvaj- setkrat, ali kaj drugega, pa poča- kajmo do naslednje partije.

1. d4 Sf6; 2. e4 g6; 3. Sc3 V tretji partiji je Karpov igral 3. Sf3 Lg7; 4. g3 in ni dosegel prednosti. 3... d5; 4. Lf4 V prvi partiji je Karpov najprej igral 4. Sf3 in šele po četrti ...Lg7; 5. Lf4, toda s pozicijo ni bil zadovoljen. Tako prva kot tretja partija sta se po nezanemivi igri končali neodločno. Odlaganje z razvojem kraljevega ska- kača pa daje igri povsem drugačen karakter. 4... Lg7; 5. e3 e5; 6. Dc3 Da5; 7. Te1 Tokrat pa ni dobro 7. cd5? Sd5; 8. Dd5 Lc3; 9. bc3 Dc3; 10. Ke2 Da1; 11. Le5 Db1; 12. Lh8 Le6; 13. Dd3 Da2; 14. Kf3 f6 z dobro protigrig- čnega; 7... Se4; 8. cd5 Sc3; 9. Dd2 Da2; 10. bc3 Dd2 Druga teoretska možnost je 10... Da5, toda zadnje par- tije so pokazale, da črni povsem ne- izenači. 11. Kd2 Sd7; 12. Lb5 0-0; 13.

Ld7 Na trinajsti c6 je dobro 13... Sc5! 13... Ld7; 14. e4 f5; 15. e5 e6?! To pa je nova poteza! V partiji Schmidt - Gross, Naleczow je črni igral 15... Tac8 in je po 16. c6 bc 17. d6 ed6; Tac8 in je po 16. c6 bc6; 17. d6 ed6; Verjetno pa so v poziciji na diagramu možna boljša nadaljevanja. Po potezi v partiji je črni v težkem položaju. 16. e4 Tfc8; 17. c6! bc6; 18. D6 e5 ali pa 18... g5; 19. Lg5 Le5; 20. c5 s težko igro črnega; 19. h4 h6; 20. Sh3! Po tej potezi pa je črni izgub- ljen. Igra brez lovca na g7, prosti a kmet pa ni nevaren; 20... a5; 21. f3 a4; 22. The1! Ni dobro. 22. Sf2? Za- radi 22... g5; 23. hg5 hg5; 24. Lg5 Le5 itd.; 22...a3; 23. Sf2 a2; 24. Sd3 Ta3?! Več odpora nudi 24. Ta4; 25. Ta1 g5; 26. hg5 hg5; 27. Lg5 Kf7; 28. Lf4 Tb8; 29. Tecl Le6; 30. Te3 Ta5; 31. Te2 Tba8; 32. Sc1 in črni se je vdal.

Šesta partija, v kateri bo bele fi- gure imel Kasparov, bo na sporedu drevi. Po petih partijah je rezul- tat 2,5:2,5.

konjske dirke - konjske dirke

V prvi dirki v Montegiorgiu je več konj, ki lahko poseže v boj za zmago. Kljub penalizaciji se opredeljujemo za Cabofria (sk. 1). Od skupine X omenimo Dorvala (kot možno prese- nečenje), a tudi Cisnesia (sk. 2) je lahko nevaren.

Druga dirka bo ravno tako v Mon- tegiorgiu. Dittres Mo (sk. 1) starta v ugodnem položaju, dobre možnosti i- ma tudi Candial (sk. 2), »zanimiva« je še Bardonechia (sk. X).

V Ceseni (tretja dirka) bo protago- nistov več. Največ možnosti naj bi imel Brunetto (sk. 2), dobro bo goto- vo dirkal tudi Acornum (sk. X). V po- dobnih konkurencij je prejšnjo nedeljo zmagal Dugelley (sk. 1).

Težko je napovedati četrto dirko v Rimu. Hitri Cusset (sk. X) ima vsek- kor dobre možnosti, saj starta brez penalizacije. V drugi formi je tudi Betdeck Mo (sk. 2), med protagonist- i pa bo tudi Bele di Piella (sk. 1).

V Montecatiniu lahko dokaj zanes- ljivo prištevamo največ možnosti Da- kuseiri. Nevaren konj je tudi Celicola (sk. X), samica velikih sposobnosti. Od skupine 1 je najboljši menda Del- ceg.

V Trstu bi se lahko uveljavila za- veznika Besef d'Iris in Beltara (sk. X), ki sta na papirju najboljša. Gost Calaroga (sk. X) jima bo trn v peti, a dober je lahko tudi De Ronco (sk. 1).

DIRKA TRIS

V Montegiorgiu bo startalo »le« 18 kon. Naši favoriti so Bwana OM (št. 5), Appunto (št. 9) in Duncan (št. 3). Za sisteme: Bornaaccia (št. 13), A- lexander (št. 14), Liquigas (št. 18).

totip

1. — prvi	1	2
drugi	X	
2. — prvi	1	
drugi	2	X
3. — prvi	2	1
drugi	X	
4. — prvi	1	
drugi	2	X
5. — prvi	2	
drugi	X	1
6. — prvi	2	1
drugi	1	X

Z udeležbo Stefanela, Segafreda, Olimpije in drugih Kakovostni košarkarski turnir Alpe-Jadran

Od začetka novega italijanskega košarkarskega prvenstva nas loči še poldrugi mesec, vendar so vse ekipe že na delu s pripravami. Prav v takem okviru bo potekal košarkarski turnir Alpe-Adria, ki se ga bo ude- ležilo deset ekip, pet italijanskih (Benetton Treviso, Gomo Benetke, Pe- pper Mestre, Segafredo Gorica in Ste- fanel Trst), eno avstrijsko (Kloster- neuburg Dunaj) 2 slovenski (Smelt Olimpija Ljubljana in ljubljanski Mi- neral Slovan) ter dve hrvaški (Kvar- ner z Reke in Gradine iz Pulja). Klubi so razdeljeni na dve skupini po pet, kjer se bo vsak pomeril z vsakim, doma in na tujem. Zmago- valca skupin pa se bosta po istem sistemu potegovala za prvo mesto.

Po sestavi udeležencev lahko skle- pamo, da bo tekmovalje na precej visoki ravni in bo zato tudi precej privlačno. Četudi italijanske ekipe ne bodo nastopile, vsaj v uvodnih tek- mah, v dokončnih postavah, ki bodo potem igrane v italijanskem prven-

stvu, je turnir Alpe-Adria priložnost, da trenerji preverijo moči in teh- nično-fizično sposobnost posameznikov in moštvev. Vsekakor bomo lahko ob- čudovali kakovostne igralce, ki so se že vrsto let izkazovali v svojih klubih in reprezentancah ter številne ame- riške igralce, ki bodo okreplili ita- lijanske ekipe ter avstrijskega prvaka Klosterneuburga.

Tudi jugoslovanska moštva bodo imela priložnost, da se v tem tur- niru pomerijo s kakovostnimi eki- pami iz sosednih držav. To velja predvsem za Smelt Olimpijo in Kvar- ner z Reke, ki nastopata v 1. B ZKL in jurišata na napredovanje v prvo ligo, medtem ko sta Mineral Slovan in Gradine iz Pulja, za kateri igrajo jugoslovanski košarkarji, ki v tem času služijo vojaški rok, manj kakovostni moštvu. Koledar tekem je na- slednji:

16.8. Klosterneuburg - Segafredo, 17.8. Gradine - Mineral Slovan; 19.8. Smelt Olimpija - Benetton, Kvarner - Gomo; 20.8. Smelt Olimpija - Gomo,

Gradine - Segafredo; 21.8. Kvarner - Pepper; 22.8. Kvarner - Benetton, Smelt Olimpija - Pepper, Klosterneuburg - Gradine; 26.8. Mineral Slovan - Stefanel, Benetton - Pepper; 27.8. Pepper - Gomo, Kvarner - Gomo, Kvarner - Smelt Olimpija; 28.8. Mineral Slovan - Segafredo, Klosterneuburg - Stefanel; 29.8. Gomo - Benetton; 30.8. Klosterneuburg - Mi- neral Slovan; 31.8. Segafredo - Ste- fanel; 1.9. Gomo - Pepper; 2.9. Ste- fanel - Mineral Slovan, Pepper - Kvarner, Benetton - Smelt Olimpija; 3.9. Gomo - Kvarner; 4.9. Gradine - Klosterneuburg, Pepper - Smelt Olimpija; 5.9. Benetton - Kvarner, Gomo - Smelt Olimpija, Segafredo - Klosterneuburg; 6.9. Gradine - Stefanel; 7.9. Stefanel - Gradine, Mineral Slovan - Klosterneuburg; 8.9. Segafredo - Gra- dine, Smelt Olimpija - Kvarner; 9.9. Pepper - Benetton, Stefanel - Klosterneuburg, Mineral Slovan - Gradine; 11.9. Benetton - Gomo, Stefanel - Segafredo; 14.9. Segafredo - Mineral Slovan.

šport na primorskem

Lapajneva vendarle na EP?

Z drugim mestom in rezultatom 187 cm na nedavnem jugoslovanskem atletskem prvenstvu si novogoriška skalka v višino Lidija Lapajne ni zagotovila nastopa na bližnjem evropskem prvenstvu. Če bi se ji v kratkem posrečil skok na višini okoli 190 cm, jo bodo naknadno uvrstili med reprezentantke. Na državnem prvenstvu sta od primorskih športnikov zasedla 5. mesti Blažej (400 m) in Bilac (skok v daljavo), Pavlovičeva pa je bila šesta na 200 m in 400 m.

Poleg že znanih rezultatov primorskih športnikov v zadnjih dneh (največji uspeh je vsekakor 6. mesto koprskih veslačev na svetovnem mladinskem prvenstvu), je treba omeniti še nekatere. Koprski jadralci Jure Orel je kljub 7. mestu v zadnji regati na svetovnem prvenstvu v razredu europa na koncu zasedel le 59. mesto. Cer-

gonja in Garsič sta bila 13. na regati na Gardskem jezeru. Kajakaši Žusterne so na republiškem prvenstvu (na mirnih vodah) osvojili dve zlati medalji. Mladi novogoriški kajakaši na divjih vodah so tekmovali v Valstagni, kjer sta brata Kodelja med pionirji dosegla dvojno zmago. Koprski vaterpolisti so v drugi zvezni ligi visoko premagali Delfina in imajo zdaj pet točk. Tenisačica iz Portoroža Tanja Černe pa se je na evropskem prvenstvu za igralko do 16. leta starosti uvrstila med šestnajsterico.

V Bovcu te dni poteka zanimivo, a premalo odmevno tekmovanje - conski turnir za svetovno prvenstvo v dami. Zmagovalec bo imel pravico nastopa na svetovnem prvenstvu, med favoriti pa je tudi Vladimir Rejc iz Tolmina.

obvestila

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

sporoča, da bo ob priliki tradicionalnih priprav organiziralo v Škofji Loki (od 21. do 31. avgusta) tudi tečaj za začetnike. Vpišejo se lahko dekleta letnika 1974 in mlajše ter fantje letnika 1970 in mlajši. Vpisovanja in informacije v Borovem športnem centru telefon 51377.

ZŠSDI

obvešča, da bodo uradi združenja zaprti od 11. do vključno 14. avgusta 1986.

TPK SIRENA

vabi v soboto, 9. in v nedeljo, 10. avgusta (pomorski sedež) na kalamarado, poskrbljeno bo za sveže ribe, dobro kapljico in glasbo. Vljudno vabljeni.

PRIMOTOR KLUB

obvešča, da bo sestanek drevi ob 20.30 v Lonjerju. Prisotnost je nujna zaradi organizacije razdeljevanja plakatov za društveni praznik.

33.

iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

Verjetno sploh ne poznajo pojma več ali manj vreden, presune me strašna razlika, ki zeva med nami, kar je posledica le tega, da smo se rodili na drugem koncu sveta.

Na trgu spet najdem Bogdana in Matevža, hitimo nazaj, čez reko in na vrh strmega griča, kjer je veliko budistično svetišče, Švajmbunat. Eno glavnih in največjih budističnih svetišč v Nepalju je to. Prisotni smo, ko imajo budistični duhovniki, lame, nekakšen obred. Kar se molitve tiče, pa je budistična vera zelo nezahtevna. Zadostuje le, da zavrtiš molilni mlinček in ko se ta vrti, brez vsakršne miselne aktivnosti opravljaš molitev. Sam tempelj pa je na slikah videti lepši kot je v resnici. Vse naokrog je polno umazanije, smrdi, mala črnolasa punčka paprosi za dve rupiji. V gozdu pod svetiščem je polno opic, ki jih je prav zanimivo gledati, kako napodijo kakega psa. Popoldne se v mestu ulije dež.

Zvečer se z Benijem, edinim, ki ima vsaj nekoliko posluha za bolj razvrtniška dejanja, pa še njega je bilo potrebno siliti, ostali se strogo asketsko in zrelu obnašajo, razen Lucijana seveda, ki pa je itak kategorija zase, odpraviva v mesto in v neki beznici naveliva na Celjane. Nalivajo se s čangom, alkoholno pijačo, ki jo tu pripravljajo in ki je pri alpinističnih himalajskih anekdotah pogost predmet obdelave. Pridruživa se jim in po nekaj lončkih smo že dobre volje, vsak ve povedati ogromno stvari in kajpak bi ne bili pravi slovenski domorodci, če nas pot ne bi potem vodila še naprej, v njihov hotel, kjer so na dan prišle vse zaloge whiskyjev, pokupljenih na letaliških duty free, pa še kaj drugega, kupljenega kar na katmandujskih ulicah. Štajerci pač ne poznajo mere!

ZELENE PREPROGE

Po šestih dnevih bivanja v Nepalju, zapuščamo njegovo glavno mesto Katmandu. Čeprav si močno želimo med bele, zasnežene himalajske vrhove, pa mi teh dni tu v mestu med ljudmi ni žal. Tako čudovito novo, drugačno je vse skupaj, da si vseh vtisov nikakor ne morem obrazložiti, urediti ali jih kakorkoli razmisliti. Enostavno gledam in sprejemam vse, kar se mi nudi in se utapljam v tem večnem prepletanju ene in iste pesmi. Nepalske pesmi so si zelo podobne, skoraj vse so si enake, za nas. Med poslušanjem pa ne veš, ali gre za veselo poskakovanje ali otožno jamranje, oboje se prepleta v enem.

Zjutraj nas zaliva dež, ko ves tovor naložimo v avtobus in se odpeljemo proti dvesto kilometrov oddaljeni Pokhari, ali kot smo mestu pravili: Pokri. Avtobus je obupen, a še bolj obupen je šofer. Na ovinkasti cesti se nekajkrat nevarno zaziblujemo nad strnim pobočjem, šerpe, ki gredo z nami, trije nosači in dva kuharja, pa se le široko režijo. Njim je nasploh vse zabavno. Monsunsko obdobje še traja, deževna doba, ki se prične pozno spomladi ali poleti in traja tja do jeseni, ko spet nastopi sušno obdobje. Zato odprave odhajajo na pot spomladi ali jeseni, pred ali po monsunkem deževju.

Vozimo se po hriboviti pokrajini, dežuje, ustavimo se v manjšem naselju, da bi nekaj prigriznili, pa je hrana tako začinjena, da imamo že po nekaj grizljajih pekoče in skoraj razbeljeno grlo. To je splošno razširjeni trik v Nepalju: ker imajo malo hrane, si pač tisto, ki jo imajo, močno začinjijo, da izgleda vse skupaj potem bolj močno. Kupimo si raje nekaj banan in za silo

potešimo lakoto. Šerpe se kajpada spet le privoščljivo smeji.

Voznja je dolga in v Pokro dospemo šele zvečer. Nad kotlino je jasno in zahodno obzorje žari v barvah, gor pa ni videti, vse je zakrito v gostih sivih oblakih. Šerpam prepustimo, da zberejo dovolj nosačev za pot pod

Prizor iz katmandujskih ulic

Anapurno, mi pa ves večer zaman iščemo po mestu primerno gostilno, da bi nekaj pojedli. Zgodni smo in ni še turistične sezone, kar se pozna. Končno naletimo na neko hišo, kjer piše hotel, spravimo se notri in potem kot edini gostje nekaj ur čakamo na večerjo. Vseeno nas stvar ne spravi v malodušje, odpravljamo se končno proti goram in tisti, ki še nikoli nismo zrlji v mogočne bele vrhove, kar prekipavamo od pričakovanja. Dovolj je, da se med oblaki prikaže rahel sivo bel obris gorskega pobočja, pa že norimo in vzdihujemo. Še posebnost dobre volje je Borut in s samo njemu lastnem humorju nas spravlja v smeh.

V Pokri se cesta konča in pot je treba nadaljevati peš. V prijetnem jutranjem hladu pričnemo tako petdnevni pristop do baznega tabora pod Anapurno 1. Peš poti vodijo v številne vasi, ki so vsepovsod po hriboviti deželi in segajo tudi presenetljivo daleč v osrčje gora. Tovore porazdelimo nosačem, sicer pa te stvari urejujejo šerpe, saj le oni znajo govoriti nepalsko in angleško. Ko si drobni nosači nalagajo tovore, kar čudno gledam. Kar ne morem verjeti, da takšna bitja, ki jih ni nič skupaj, zmorejo toliko nositi. Tovor tehta namreč trideset kilogramov, nosač pa se obveže, da ga bo nosil do baze. Če bodo dobro nosili in prehodili pot v petih dneh, jim obljubimo dan več plačila. Težko delo, toda to je zanje zaslužek, a do zaslužka je v Nepalju težko priti.

Pot nas vodi po dolini navzgor, naselja ostajajo za nami in z njimi tudi civilizacija. Velika široka dolina je eno samo, ogromno riževno polje. Steza je poplavljena, hoditi moramo bosi in z Borutom jo potegnemo naprej. Kmalu se pooblača, čez hribovje se valijo oblaki, vendar ne dežuje. Hodimo kot se vsakemu ljubi, današnji cilj je vas Dhampus in do večera moramo biti tam.

Iz doline se pot strmo povzpne, sopeva v breg in naglo pridobivava na višini, kmalu je vsa dolina že pod nama, valjujoča v mehki zeleni barvi riževih polj. Ko zmanjka gozda, sva pri prvih naseljih, vsaka ravna ped zemlje je obdelana, spet riž, lepa, vijugasto zavita riževa polja. Riž je za Nepalce veliko več, kot je za nas kruh. Srečujemo dekleta, otroke in prijazne ženske. Zgodaj popoldne prisopihava v Dhampus, oblačno je in turbo, vendar skoraj soparno in pri prijaznih ljudeh popijeva nekaj čaja ter sušiva preznojeno obleko.

Čeprav smo šele v prvi polovici avgusta se za mnoge naše športnike počitnice počasi iztekajo. Na vrsti bodo predprvenstvene priprave, katerim bodo sledile prve prijateljske tekme. Tudi odbojkarice goriškega Doma se bodo v drugi polovici avgusta odpravile na Bled, kjer bodo imele že tradicionalne priprave na bližnje prvenstvo. Priprave goriškega mestnega društva se bodo delile na dva dela: v prvi izmeni, od 16. do 24. avgusta bodo trenirale igralko članske ekipe, v

drugi polovici, do 24. do 31. avgusta pa bodo prišle na vrsto mladinke.

Skupno se bo torej priprav udeležilo 38 igralk. Med temi bodo tudi tri predstavnice športnega društva Sovodnje. Že samo iz teh številk lahko ugotovimo, da je odbojka dosegla v zadnjih letih velik razmah na Goriškem, saj se je podobnih priprav udeležilo pred tremi leti samo šest deklet. Domojke čaka na Bledu zelo intenzivno delo. Vsak dan bodo trenirale od šest do sedem ur, poleg tega bodo imele še

razna informativna predavanja, ki bodo zaobjela tudi izven športno tematiko. Program bodo še dopolnile prijateljske trening tekme z odbojkarkami tržaškega Bora, ki se bodo v istem času mudile na pripravah v Škofji Loki.

Vodja petnajstdnevni priprav bo večletni Domov trener Miran Strgar. Njemu bostra pomagala še dva druga trenerja. Odgovoren za organizacijo priprav in koordinatore delovanja bo Igor Gomišček, ki je načelnik odbojarske sekcije pri Domu.

(MAL)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

V Karakorumu po načrtih

Člani slovenske meddruštvene alpinistične odprave, ki se nahajajo v Karakorumu so pred dnevi sporočili, da so 8. julija brez težav postavili bazni tabor na višini 4900 metrov. Sedemnajstega julija so na Broad Peaku dosegli višino 7600 metrov; sporočili so tudi, da so zaenkrat vsi zdravi. Kot smo že poročali, se odprave udeležuje tudi član SPDT Dušan Jelinčič.

Messner zopet na poti

Nedvomno najbolj znan alpinist vseh časov, 41-letni Reinhold Messner, se zopet odpravlja v Himalajo; njegov cilj je skorajda obvezen: osvojiti še zadnja osemtisočaka (od skupno štirinajstih), ki mu manjkata v osebni zbirki, to sta Lotse (8511) in Makalu (8451). Potem pravi, da bo konec z njegovim alpinizmom; posvetil se bo etnografiji in religijam Centralne Azije. Doslej je bil že na dvanajstih osemtisočakah, na štirih - Everestu, Nanga Parbatu, Gašerbrumu I in Gašerbrumu II - pa celo dvakrat. Za osvojitve teh vrhov je Messner potreboval 13 let. Srečo na še zadnjih dveh osemtisočakah bo Messner poskusil jeseni, spremljaka pa ga bosta še znana alpinista Hans Kammerlander in Friedl Mutschlechner.

Bližnje delovanje SPDT

SPDT prireja v nedeljo 10. avgusta avtobusni izlet v Cimo Sappado, od koder se bodo izletniki povzpeli na 2462 visoko Creto Forato. V avtobusu je še nekaj prostih mest, interesi pa se lahko prijaviijo na sedežu ZŠSDI v uradnih urah. Hoje bo približno pet ur. Odhod avtobusa izpred sodne palače bo ob 6.30, izlet pa bo vodil odbornik Angel Kermec.

S SPDT v Dolomite

Na sedežu ZŠSDI je še v teku vpisovanje za enotedenski izlet v osrčje Dolomitov, ki ga SPDT prireja od 23. do 30. t.m. Izlet bo z osebnimi avtomobili, vodil ga bo odbornik Ervin Gombač. Pravočasno vpisovanje je potreb-

no za rezervacije v kampu ali v zasebnih sobah v Colfoscu. Med enotedenskim bivanjem v tem kraju se bodo udeleženci povzpeli na bližnje vrhove, tako po normalnih kot po zahtevnih zavarovanih poteh. Za planince, ki bodo izbrali drugo varianto je obvezna primerna oprema (čelada, varnostni pas, vponke...). Vsi udeleženci pa so že prej vabljeni, da se udeležijo sestanka, ki bo v torek 19. t. m. na društvenem sedežu v Ul. sv. Frančiška 20 ob 20.30.

Izlet SPDT na Škratlatico

Kar triindvajset planincev se je odzvalo vabilu SPDT, da skupno osvojijo drugi najvišji vrh Slovenije, 2738 m visoko Škratlatico. Sam začetek poti ni bil spodbuden, saj nas je opoldanska pripeka dobesedno pestila po strmih vijugah v grapi Sovatne. Vendar z vztrajnostjo, ki so jo pokazali udeleženci, so bile težave kmalu premagane. V Pogačnikovem domu (2050 m), proti vsem pričakovanjem in napovedim, ni bilo običajne gneče, za katero "slovi" ta koč, tako da smo udobno prespali v dokončani depandansi nad postajo tovarne žičnice.

Navsezgodaj nas je Marjo (kar je tudi edino pravilno) nagnal s prijetnih ležišč in kmalu nato smo že grizli v strmine Križa, ki na severu zaključujejo Kriške pode, posejane s tremi čudovitimi jezerci. Sledil je krajši spust na prostrana melišča ter po njih strmo navzgor do Rdeče škrbine pod vrhom Dolkove špice. Tu smo prvič

zagledali južno ostenje Škratlatic, ki se je belilo v pripekajočem soncu na drugi strani globoke konte. Še enkrat smo morali navzdol po kršljivem svetu in meliščih, da smo končno prišli na zeleno ravnico, posejano s planinskimi cvetjem. Na tem mestu so ostali vsi nahrbtniki ter nekateri člani, ki jim ni bilo do tega, iz različnih, a upravičenih razlogov, da bi nadaljevali pot do vrha.

Velika večina pa se je pogumno odpravila, najprej po melišču, nato po skrotju, do vzožnja stene. Tu se začne zavarovana pot, mestoma precej zračna, ki v loku prečka celotno ostenje do sedelca na vršnem grebenu. Dalje, sledi pot grebenu vse do vrha, le tu pa tam se je bilo treba težavam umakniti na vzhodno stran. Po dobrih štirih urah hoje so člani SPDT, med njimi precej takih, ki so bili tod prvič, dosegli vrh. Razgled s tega konca je res enkrat: Karavanke, veriga Martuljskih gora, dolina Vrata, Triglav, Jalovec in vse tja do Montaža. Sledilo je obvezno fotografiranje in vpisovanje v knjigo, le žiga ni bilo nikjer, kar se vse prepogosto dogaja po naših gorah (no, tisti, ki sledijo Poti prijateljstva so prišli kasneje na svoj račun v Aljaževem domu, kjer hranijo kopijo žiga).

Sestop je po vzožnja stene potekal po isti poti. Potem pa smo vsi skupaj prečili pot ostenjem Dolkove špice vse do Bivaka IV (1980 m). Do konca pa smo morali še dobro uro sestopati po strmi poti do doma v Vratih. (vs)

DOMA
IN V SVETU
DOBRO POZNAN

SLOVENIJALES

bil tudi izvoljen za podpredsednika atletske sekcije ZDTV. Enako tudi nekateri drugi.

Toda sledi, ki smo jih pustili prvi organizatorji dijaškega športnega življenja niso ostale brez pozitivnih posledic. Naši dijaki so namreč globoko občutili potrebo po obstoju take organizacije in so jo tudi spet ustanovili. Njeno vodstvo je prevzela nova generacija. Novo društvo sicer ni nastalo sicer na strogo športnih osnovah, saj je imelo precej

širši program, vendar pa se je želelo kot tako vključiti aktivno tudi v šport.

29. oktobra 1949 so v Ulici Cornelia Romana 2/1 ustanovili Društvo slovenskih srednješolcev, katerega odbor je bil tak: predsednik Mitja Volčič, podpredsednik Milan Klobas, organizacijski sekretar Pavel Marsič, tajnik Ervin Guštinčič, blagajnik Ada Hrvatič, odbornika Joško Pivk (športni referent) in Edi Pavlovič (kulturni referent).

SPDT je imelo že kmalu po svoji obnovitvi uspešno smučarsko tekmovalno ekipo. Ta je nastopila 23. 1. 1949 v teku na 12 km v Sappadi. Ekipo so tedaj sestavljali (od leve proti desni) Živic, Vesel, Pavletič, Volčič in Blažina. Na desni sliki pa vidimo, kako so v onih letih smučarji potovali na smučišča v prirejenih tovornjaki. Da taka vožnja po neasfaltiranih gorskih cestah ni bila ravno udobna si ni težko predstavljati...

Pobudniki in tekmovalci prvega slovenskega dijaškega športnega društva smo se silom razmer vključili v novo organizacijo. Ponekod smo z "zaletom", ki smo ga imeli še od prej, nadaljevali s svojimi nastopi (kot v odbojki, namiznem tenisu, šahu), nekateri pa smo tekmovali tudi v kaki drugi panogi. Tako Primorski dnevnik poroča dne 28. oktobra 1948 pod naslovom: "Lahko-atletski odsek Dijaškega fizkulturnega društva zmagovalec na nedeljskem tekmovalju v Kopru" o nastopu, v katerem so izmed slovenskih tržaških dijakov nastopili tudi tile: Pino Kavčič, Željko Ceuva, Trebec Federik, Ivan Fuks, Bojan Pavletič in Starc ter Sonja Ferjančič in Saša Rupena.

S tem se je udeleževanje naših dijakov v tem vsiljenem društvu začelo iztekati, ni se pa iztekla živa želja po svoji lastni športni organizaciji.

Sam se v dijaški športni organizaciji nisem več udeleževal, saj sem medtem šolanje na srednjih šolah že končal, prevzemal sem v športu nove naloge, vključil sem se aktivneje v planinsko dejavnost, 8. decembra 1950 pa sem

Bojan Pavletič

7.

Po sledih našega športa

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70 - din, naročnina za zasebne mesečno 350 - din, letno 3.500 -, za organizacije in podjetja mesečno 500 -, letno nedeljski 1.200 - din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

8. avgusta 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Clari Italiane
zveza časopisnih
založnikov FIEG

Vrsta zanimivih podatkov o delovanju državne uprave v Italiji Vsak dan približno 8000 pozivov na znano telefonsko številko 113

RIM — Telefonsko številko 113, ki nas poveže s policijskim oddelkom za hitre posege, zavrtijo občani vsak dan približno osemstisočkrat, zadevnih posegov pa je vsako leto 300.000 več: leta 1981 jih je bilo 2.235.000 in leta 1984 že 3.155.000. To je zadnji podatek zavoda ISTAT, ki ga zasledimo v včeraj objavljenem drugem izvodu zvezkov z naslovom »Statistiche sulla pubblica amministrazione« o razvejanosti in delovanju italijanskega javnopravnega aparata. Kakor že prvi izvod iz leta 1982 tako tudi novi izvod vsebuje nadrobne številčne podatke o sleherni veji delovanja, v nasprotju s prejšnjim pa so ti podatki homogeni in primerjalni. Publikacija obsega nekaj manj kot 350 strani in se deli na tri poglavja: premoženje (osebje, dohodki in kapi-

tal), dejavnosti (po panogah), proračuni. Toda vrnilo se k številkam.

Karabinjerji so na primer leta 1984 samo na področju boja zoper živilske potvorbe opravili 23.000 inšpekcij, ugotovili več kot 10.000 prekrškov in zaprli 129 tovarn ter prijavili sodstvu 6.000 oseb. In čeprav se takrat še ni govorilo o metanolu, so tudi zaplenili 40.000 stotov vina. Policija je istega leta v odgovor na telefonske pozive 113 med drugim omogočila preko 335.600 posegov z rešilcem, v 185.230 primerih priskočila na pomoč bolnim, v 179.250 primerih pa na pomoč žrtvam prometnih nezgod.

Na pravosodnem področju so izvedenci zavoda ISTAT izračunali povprečno trajno dobo civilnih in kazenskih procesov. Leta 1984 je kazenski proces na preturi trajal povprečno 434 dni, na sodišču 929 dni in na prizivnem sodišču 937 dni.

Državna obramba je leta 1984 terjala strošek 2.240 milijard lir za kopno vojsko, 579 milijard lir za mornarico in 1.051 milijard lir za letalstvo; tem zneskom je treba prišteti še 1.275 milijard lir za urjenje vojaščin.

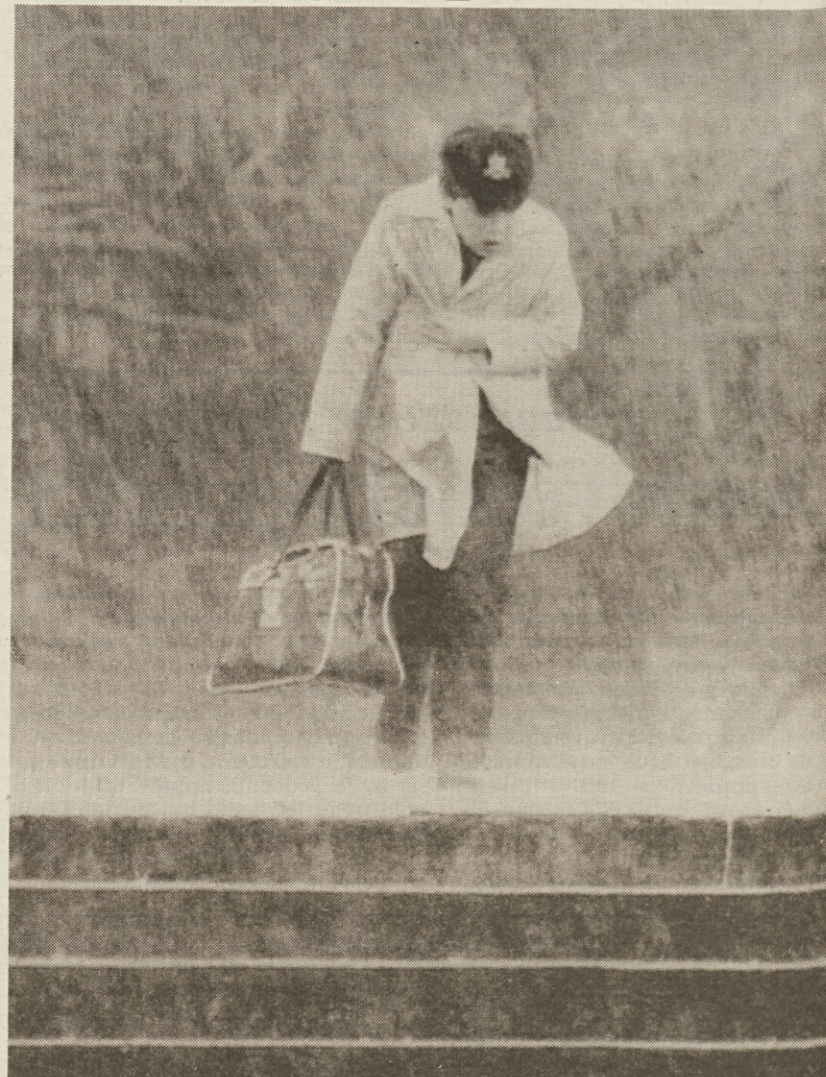
Zunanje zadeve: za pomoč razvoju na tujem je država leta 1984 potrošila 2.073 milijard lir, od tega je 259 milijard šlo za dvostranske programe in 84 milijard za humanitarne posege.

Na zdravstvenem področju je leta 1984 država porabila 37.079 milijard lir ali 3.500 milijard več kot prejšnje leto. Največ denarja je šlo za bolnišniško oskrbo (20.638 milijard), za farmacevtsko oskrbo (5.294) in za zdravniško oskrbo (4.828). V bolnišnicah je decembra 1984 ležalo vsega 25.223 narkomanov.

Statistiki niso pozabili na rekreacijske službe in ugotovili, da je v Italiji leta 1984 bilo kar nad 4,5 milijona redno vpisanih atletov. Od tega je bilo največ nogometašev — 1.250.000, katerim so sledili na ravni 200.000 odbojkarji, košarkarji in tenisti.

In tako naprej. Koliko pa je uslužbencev javne uprave? Leta 1981 jih je bilo nekaj več kot 3,7 milijona ali 5,7 odstotka vse zaposlene delovne sile v državi. Podatek nekoliko blaži hudomušno zatrjevanje, češ da na javnega uslužbenca v Italiji naletiš za vsakim vogalom. Izvedenci zavoda ISTAT so spoznali, da imajo na tujem poprečno še več tako zaposlenih, sicer v Vel. Britaniji 9,6 odstotka, v Zvezni republiki Nemčiji 6,4 in v Franciji 6,3, a na Danskem kar 13,9 odstotka vse delovne sile.

Pri njih pa zebe

Mi se topimo v vročem poletju, na južni polobli pa je očitno drugače. Na sliki šolar iz Sydneya v Avstraliji, ki se premražen v deževnem zimskem dnevu prebija proti šoli. V hudem neurju s poplavam (v enem samem dnevu je padlo 250 mm dežja), ki je v teh dneh zajelo Avstralijo, sta dve osebi izgubili življenje, voda pa je preplavila več vasi (Telefoto AP)

Z lobanjo prednika

Britanski paleontolog Alan Walker kaže lobanjo bitja, ki je živel pred 2,5 milijona let in ki naj bi bil prvi človekov prednik. Našli so jo v Keniji (Telefoto AP)

Sedanja cena je znatno višja od tržne

Pogajanja o ceni alžirskega metana

RIM — Dobave metana iz Alžirije so v prejšnjem letu predstavljale 43,15 odstotka celotne italijanske porabe naravnega plina. Alžirija je postala glavni dobavitelj Italije, potem ko so dogradili podmorski plinovod, ki povezuje to afriško državo s Sicilijo. Ob tem so tudi sklenili večletni sporazum, pri katerem so bili soudeleženi alžirsko državno podjetje Sonatrach, italijansko SNAM in francosko Gaz de France. Ceno metana so vezali na uradno povprečno ceno osmih vrst petroleja, kar je privedlo do tega, da je neglede na zadnje padce cene petroleja na prostem trgu, postajal alžirski metan vse dražji glede na naravne pline drugih držav, katerim določajo ceno na mednarodnem trgu.

Na pogovorih, ki se odvijajo v teh dneh s pospešenim ritmom, skušajo predstavniki Enija ponovno uskladiti ceno metana, ki je bil med najdražjimi naravnimi plini tujih dobaviteljev. Po mnenju nekaterih opazovalcev je postal alžirski metan nekonkurenčen, glede na plinska olja, ki jih zamenjuje, že od lanskega decembra, ko se je pričel prosti padec cene petroleja. Dogovoriti se morajo tudi o novem določanju cene, saj je sedanji dogovor penaliziral predvsem kupce. Predstavniki francoskega podjetja Gaz de

France je že uspelo vezati ceno metana na ceno kerosina, bencina, premoga in elektrike iz jedrskih central, kar naj bi omogočalo, da bi bila cena naravnega plina res konkurenčna drugim plinskim oljem.

Plenum kubanske komunistične partije v duhu »procesa odstranjevanja napak«

HAVANA — Proces odstranjevanja napak, ki se odvijata na Kubi, ne bo le velika izkušnja in lekcija za Kubance, ampak za »svetovno revolucionarno gibanje«, kajti z odpravljanjem napak Kubanci koristijo stvari socializma v

svetu. To je osnovno sporočilo iz zadnjega plenuma centralnega komiteja kubanske komunistične partije.

Na plenumu je bilo rečeno, da so se v kubanski družbi pojavile napake pri vodenju gospodarstva in siceršnja izkrivljanja. Pozabljalo se je že, da je kapitalizem svet »slepih zakonov«, a socializem svet načrtovanj in skupnega dela. Kakor je v sklepnem govoru povedal Fidel Castro, je prišlo do ogromnega napredka na državno — obrambnem področju, toda istočasno je družbena skupnost na moralnem smislu zdrknila močno navzdol in to je imelo hude gospodarske in politične posledice. Na Kubi so se začeli pojavljati merkantilizem, liberalizem in drugi »grehi«, v gospodarstvu je postopoma izginilo prostovoljno delo in ostalo samo še na obrambnem področju, pričel se je proces korupcije in vsi problemi so se skušali reševati z denarjem.

Za razliko od preteklih intervjujev in izjav tujemu tisku, Castro tokrat ni neposredno rekel, da omenjenim napakam v prvi vrsti botruje neustrezno prenašanje izkušenj, modelov in mehanizmov iz »socialistične skupnosti« na Kubo. To tudi ne piše v poročilu partijskega glasila »Granma« o plenumu, a pač pa takšen zaključek narekuje večkratno opozorilo, da se z nekaterimi stvarmi »ne gre igrati« in da je današnji revolucionarno politični proces na Kubi »lekcija za svetovno revolucionarno gibanje v celoti«.

Sodeč po uradnem sporočilu o poteku plenuma, ta ni nakazal konkretnih smernic za odstranitev napak pri vodenju gospodarstva in državne uprave, je pa »poglobljeno in odkrito« obravnaval njihove vzroke. Če izvozimo birokratstvo, tehnokratizem, neprimerno naslanjanje na ekonomske mehanizme, malomarnost, preveliko tolerančnost in še druge sistemske ter individualne stranpote, ki so bile v zadnjih mesecih tolikokrat predmet javnih kritik, se sedaj govori predvsem o nedostatkih v strokovnem izobraževanju: glede tega navajajo, da so rezultati mnogo manjši od vloženih sredstev, istočasno pa opozarjajo na nizko raven usposobljenosti pri učiteljih in profesorjih ter na pomanjkanje discipline.

Pristanek na vrhu Mont Blanca

Pristanek na vrhu Mont Blanca je že dogodek, ki ga je vredno zabeležiti s fotografijo. Pobuda je uspela Francozu Pascalu Morelu s posebnim izredno lahkim letalom (Telefoto AP)

Berite

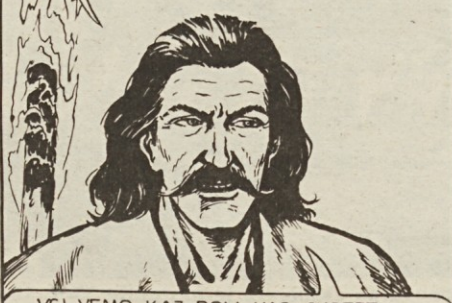
»Novi Matajur«

Kmečka vojna

Riše:
Ž. LORDANIČ

31.

VSI VEMO, KAKO JE TAHI Z NASILNO ROKO IN PREVARO IZGNAL STARE GOSPODARJE, MI PA OSTAJAMO RAZPETI MLICENIKI NA TEJ TRDI IN NEPRIJAZNI ZEMLJI.

VSI VEMO, KAJ BOLI NAS SUSLEDGRADSKE IN STUBIŠKE KMETE.

PRISEŽITE, DA BOSTE RAZBILI RABLJEVE OKOVI PRISEGA MO!

PRISEŽITE, DA BOSTE MAŠČEVALI KRIVICO IN SE BORILI ZA STARO PRAVDO!

MEĐ KMETI STA SE POJAVILA STJEPKO GREŠORJANEC IN URŠULA HENINGOVA.

